

Behörig myndighet enligt EU:s avskogningsförordning

*Delbetänkande av Utredningen om
anpassning av svensk rätt till EU:s
avskogningsförordning*

Stockholm 2023

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2023:77

SOU och Ds finns på [regeringen.se](https://www.regeringen.se) under Rättsliga dokument.

Svara på remiss – hur och varför
Statsrådsberedningen, SB PM 2021:1.

Information för dem som ska svara på remiss finns tillgänglig på [regeringen.se/remisser](https://www.regeringen.se/remisser).

Layout: Kommittéservice, Regeringskansliet

Omslag: Elanders Sverige AB

Tryck och remisshantering: Elanders Sverige AB, Stockholm 2023

ISBN 978-91-525-0772-8 (tryck)

ISBN 978-91-525-0773-5 (pdf)

ISSN 0375-250X

Till statsrådet Peter Kullgren

Den 8 juni 2023 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag för att anpassa svensk rätt till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010 (dir. 2023:82).

Hovrättsrådet Anna Tiberg förordnades den 8 juni 2023 att vara särskild utredare. Samma dag förordnades kanslirådet Lena Bruce att vara huvudsekreterare och föredraganden Sigrid Malmström samt hovrättsassessorn Maria Snöberg som sekreterare i utredningen.

Som experter att ingå i utredningen förordnades den 28 augusti 2023 juristen Helena Andreason (Lantbrukarnas riksförbund), miljösamordnaren Per Bodin (Statens jordbruksverk), hållbarhetschefen Åsa Domeij (Axfood), verksjuristen Lars Hansson (Skogsstyrelsen), vice ordföranden Anna Jamieson (Sveriges nötköttsproducenter), ansvarig bioenergifrågor Mårten Larsson (Skogsindustrierna), seniore rådgivaren Per Larsson (Världsnaturfonden), verksjuristen Malin Lundberg (Tullverket), departementssekreteraren Josefin Olsson (Klimat- och näringslivsdepartementet), rättssakkunniga Sanna Ordenius (Justitiedepartementet), sakkunnig tropisk skog Maria Rydlund (Naturskyddsföreningen), juristen Jonas Rydström (Södra Skogsägarna), handläggaren Lars-Olof Sarenmark (Naturvårdsverket), departementssekreteraren Pär-Olof Stål (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet), näringspolitiska experten Sara Sundquist (Livsmedelsföretagen), förbundsjuristen Jenny Wik Karlsson (Svenska Samernas Riksförbund) och ämnesrådet Conny Öhman (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Härmed överlämnas delbetänkandet *Behörig myndighet enligt EU:s avskogningsförfordning* (SOU 2023:77). De återstående frågor som omfattas av uppdraget kommer att behandlas i det slutbetänkande som ska redovisas senast den 14 februari 2025.

Stockholm i november 2023

Anna Tiberg

/Lena Bruce
Sigrid Malmström
Maria Snöberg

Innehåll

Sammanfattning	9
Summary	11
1 Författningsförslag.....	13
1.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen.....	13
2 Uppdraget och dess genomförande.....	15
2.1 Bakgrund	15
2.2 Uppdraget.....	16
2.3 Utredningens arbete	18
3 Timmerförordningen och andra internationella regelverk.....	19
3.1 Bakgrund	19
3.2 Timmerförordningen	20
3.2.1 Timmerförordningen i Sverige	21
3.3 Flegtförordningen.....	22
3.3.1 Flegtförordningen i Sverige	23
3.4 CITES.....	24
3.4.1 CITES i Sverige	24
3.5 Översyn	25

4	En ny EU-förordning om avskogningsfria leveranskedjor	27
4.1	Bakgrund och syfte.....	27
4.2	Tillämpningsområde.....	27
4.3	Bedömning av länder.....	29
4.4	Verksamhetsutövares och handlares skyldigheter.....	30
4.4.1	Definitioner	30
4.4.2	Särskilt om handlare som inte är små och medelstora företag	32
4.4.3	Skyldighet att visa tillbörlig aktsamhet.....	32
4.4.4	Undantag för verksamhetsutövare.....	33
4.4.5	Skyldigheter för små och medelstora handlare	34
4.4.6	Möjlighet att anlita ombud.....	35
4.4.7	Informationskrav	35
4.4.8	Riskbedömning	36
4.4.9	Riskreducering	37
4.4.10	System för tillbörlig aktsamhet och förenklade krav på tillbörlig aktsamhet	37
4.5	Uppdraget som behörig myndighet	38
4.5.1	Skyldighet att utföra kontroller	38
4.5.2	Register och dokumentation.....	41
4.5.3	Väl underbyggda synpunkter	42
4.5.4	Åtgärder vid bristande efterlevnad.....	42
4.5.5	Samarbete och utbyte av information.....	44
4.6	Medlemsstaternas skyldigheter.....	45
4.6.1	Stöd, vägledning och utbyte av bästa praxis	45
4.6.2	Rapportering.....	46
4.6.3	Sanktioner.....	46
4.6.4	Samarbete med tredjeländer	47
4.7	Tullmyndigheternas roll.....	47

5	Valet av behörig myndighet.....	49
5.1	Allmänna utgångspunkter	49
5.2	Möjliga myndigheter.....	50
5.2.1	Skogsstyrelsen	50
5.2.2	Jordbruksverket	52
5.2.3	Livsmedelsverket	54
5.3	Övrig berörd myndighet	56
5.3.1	Tullverket	56
5.4	Vilka myndigheter överväger andra medlemsstater att utse?.....	57
6	Överväganden	59
6.1	Behörig myndighet	59
6.1.1	Faktorer av betydelse för valet av behörig myndighet	61
6.1.2	Förslag på behörig myndighet	69
6.2	Framtiden	74
7	Förslagets konsekvenser	75
	Särskilt yttrande	83
	Bilagor	
Bilaga 1	Kommittédirektiv 2023:82	85
Bilaga 2	EU:s avskogningsförordning	103

Sammanfattning

EU har antagit en förordning om åtgärder för att minska avskogning och skogsförstörelse, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 av den 31 maj 2023 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010. Förordningens övergripande syfte är att genom handelsregler minimera EU:s bidrag till avskogning och skogsförstörelse över hela världen samt minska unionens bidrag till växthusgasutsläpp och förlust av biologisk mångfald på global nivå. I förordningen fastställs regler för verksamhetsutövare och handlare som ska släppa ut eller tillhandahålla vissa produkter från råvarorna nötkreatur, kakao, kaffe, oljepalm, soja, trä och gummi på EU:s inre marknad eller exportera dem från unionen. Förordningen innebär ett förbud mot att släppa ut, tillhandahålla eller exportera dessa råvaror och produkter om de inte är avskogningsfria, har producerats i enlighet med relevant lagstiftning i produktionslandet och omfattas av en förklaring om tillbörlig aktsamhet.

Utredningen ska lämna förslag för att anpassa svensk rätt till avskogningsförordningen. Uppdraget i detta delbetänkande är att föreslå vilken eller vilka myndigheter som bör utses till behöriga myndigheter enligt förordningen. Utredningen menar sammantaget att övervägande skäl talar för att utse en behörig myndighet och att Skogsstyrelsen har bäst förutsättningar att utföra uppgiften. Utredningen föreslår därför att regeringen utser Skogsstyrelsen till behörig myndighet enligt förordningen. Utredningen föreslår även att regeringen bör ge Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och Livsmedelsverket i uppdrag att forma en arbetsgrupp som ska stödja Skogsstyrelsen vid tillämpningen av förordningen.

Uppdraget i övrigt ska redovisas senast den 14 februari 2025.

Summary

The EU has adopted a regulation on measures to reduce deforestation and forest degradation, Regulation (EU) 2023/1115 of the European Parliament and of the Council of 31 May 2023 on the making available on the Union market and the export from the Union of certain commodities and products associated with deforestation and forest degradation and repealing Regulation (EU) No 995/2010. The overall aim of the Regulation is to use trade rules to minimise the EU's contribution to deforestation and forest degradation around the world and to reduce the EU's contribution to greenhouse gas emissions and biodiversity loss at global level. The Regulation lays down rules for operators and traders who intend to place or make available certain products from the commodities cattle, cocoa, coffee, oil palm, soya, wood and rubber on the EU internal market or export them from the Union. The Regulation prohibits placing, making available or exporting these commodities and products unless they are deforestation-free, have been produced in accordance with the relevant legislation of the country of production and are covered by a due diligence statement.

The Inquiry is tasked with presenting proposals to adapt Swedish law to the Deforestation Regulation. The purpose of this interim report is to propose which agency or agencies should be designated as a competent authority in accordance with the Regulation. The Inquiry considers that on the whole, there are compelling reasons for designating one competent authority, and that the Swedish Forest Agency is best equipped to carry out this task. The Inquiry therefore proposes that the Government designate the Swedish Forest Agency as the competent authority in accordance with the Regulation. The Inquiry further proposes that the Government should instruct the Swedish Forest Agency, the Swedish Board of Agriculture and the

Swedish Food Agency to form a working group to support the Swedish Forest Agency in the application of the Regulation.

The Inquiry will present its overall report by 14 February 2025.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen att det ska införas en ny paragraf, X §, med följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

X §

Myndigheten ska utföra de uppgifter som behörig myndighet har enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 av den 31 maj 2023 om tillhållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010.

2 Uppdraget och dess genomförande

2.1 Bakgrund

Den 8 juni 2023 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag för att anpassa svensk rätt till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 av den 31 maj 2023 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010 (avskogningsförordningen). Utredaren ska bland annat

- föreslå de författningsändringar som bedöms nödvändiga eller lämpliga för att anpassa svensk rätt till avskogningsförordningen
- identifiera vilken lagstiftning i Sverige som är relevant för att råvaror och produkter som produceras i Sverige ska uppfylla avskogningsförordningens krav för att få säljas på den inre marknaden eller exporteras
- identifiera vilka bestämmelser i svensk rätt som motverkar avskogning och skogsförstörelse och vid behov föreslå nya regler
- lämna de förslag som bedöms vara lämpliga för att anpassa svensk rätt till sanktionsbestämmelsen i avskogningsförordningen.

Medlemsstaterna ska enligt artikel 14 i avskogningsförordningen utse en eller flera behöriga myndigheter som ansvarar för att fullgöra skyldigheterna enligt förordningen. Utredaren ska därför också bland annat

- ta ställning till vilken eller vilka statliga myndigheter som bör få i uppgift att vara behörig myndighet

- om flera myndigheter delar på uppgiften, föreslå hur uppgiften ska fördelas mellan myndigheterna och hur de ska samordna sitt arbete
- föreslå vilka befogenheter de behöriga myndigheterna bör ha
- lämna nödvändiga författningsförslag.

I detta delbetänkande lämnar utredningen förslag på vilken myndighet som bör utses till behörig myndighet enligt avskogningsförordningen. Uppdraget i övrigt ska redovisas senast den 14 februari 2025.

2.2 Uppdraget

Genom avskogningsförordningen blir det förbjudet att släppa ut eller tillhandahålla råvarorna nötkreatur, kakao, kaffe, oljepalm, soja, trä och gummi samt produkter som anges i bilaga 1 till förordningen och som innehåller, har utfordrats med eller har producerats med användning av relevanta råvaror på EU:s inre marknad, eller exportera dem från unionen, om inte samtliga följande villkor är uppfyllda:

- De är avskogningsfria.
- De har producerats i enlighet med relevant lagstiftning i produktionslandet.
- De omfattas av en förklaring om tillbörlig aktsamhet.

Enligt avskogningsförordningen är EU:s medlemsstater skyldiga att utse en eller flera behöriga myndigheter som ansvarar för att fullgöra skyldigheterna enligt förordningen. Den behöriga myndigheten ska som en av huvuduppgifterna utföra kontroller inom sitt territorium för att fastställa om verksamhetsutövare och handlare som är etablerade i unionen efterlever förordningen samt vid bristande efterlevnad vidta korrigerande åtgärder. Myndigheten ska också ha möjlighet att omedelbart vidta interimistiska åtgärder, bland annat beslag av de relevanta råvarorna eller relevanta produkterna och tillfälligt stopp för deras utsläppande eller tillhandahållande på marknaden eller export. Den behöriga myndigheten ska också, tillsammans med kommissionen, utbyta information om bästa praxis vad gäller genomförandet av förordningen samt kontinuerligt övervaka och utbyta information om

alla betydande förändringar i handelsmönstret för relevanta produkter som kan leda till att förordningen kringgås.

Medlemsstaterna ska senast den 30 december 2023 informera kommissionen om vilken eller vilka myndigheter som utsetts till att vara behöriga myndigheter.

Avskogningsförordningen kommer att ersätta Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden (timmerförordningen). Skogsstyrelsen är behörig myndighet enligt timmerförordningen. Av utredningens direktiv framgår att det, mot bakgrund av att avskogningsförordningen omfattar fler produkter än timmerförordningen och att dess tillämpningsområde är vidare än timmerförordningens, finns anledning att överväga om en enda myndighet bör få i uppgift att vara behörig myndighet eller om flera myndigheter bör dela på uppgiften. Det framgår även av direktiven att den behöriga myndigheten ska vara en statlig myndighet.

Sammanfattningsvis är utredningens uppdrag i denna del att

- ta ställning till vilken eller vilka statliga myndigheter som bör få i uppgift att vara behörig myndighet
- om flera myndigheter delar på uppgiften, föreslå hur uppgiften ska fördelas mellan myndigheterna och hur de ska samordna sitt arbete
- lämna nödvändiga författningsförslag.

I nästa del av uppdraget kommer utredningen bland annat att föreslå vilka befogenheter de behöriga myndigheterna bör ha och ta ställning till om kontroller bör finansieras med avgifter eller anslag samt om möjligheten att ge behöriga myndigheter rätt att återkräva kostnader i artikel 2 i avskogningsförordningen bör nyttjas. Enligt direktiven kan utredaren, om fördjupade analyser motiverar det, föreslå ändringar av sina tidigare förslag i delbetänkandet.

Utredningens direktiv finns bifogade till betänkandet, bilaga 1, tillsammans med avskogningsförordningen, bilaga 2.

2.3 Utredningens arbete

Utredningen påbörjade arbetet i augusti 2023. Utredningen har inhämtat underlag i form av offentliga utredningar, propositioner, relevanta publikationer och genomfört dialoger med relevanta myndigheter.

Till utredningen har utsetts en expertgrupp som inför utarbetandet av detta delbetänkande sammanträtt vid ett tillfälle.

Vidare har utredningen haft kontakter med företrädare för Skogsstyrelsen, Statens jordbruksverk (Jordbruksverket), Livsmedelsverket, Statens energimyndighet, Kommerskollegium, Statskontoret, Tillväxtverket, Statistiska centralbyrån, Naturvårdsverket och Tullverket. Utredningen har också inhämtat information och kunskap bland annat genom kontakter med expertgruppen samt relevanta branschaktörer.

Utredningen har följt det pågående arbetet med att genomföra avskogningsförfordningen i andra medlemsstater, bland annat genom att ha direkta kontakter med representanter från Danmark, Finland, Lettland, Litauen och Slovenien, för att undersöka vilka överväganden som gjorts, och görs, i frågan om valet av behörig myndighet. Parallellt med detta har utredningen dels bevakat arbetet i den europeiska flerpartsplattformen för att skydda och återställa världens skogar¹, dels följt arbetet i den informella arbetsgruppen inom EU där Belgien, Finland, Frankrike, Nederländerna, Portugal, Spanien, Sverige, Tyskland och Ungern samt Generaldirektoratet för miljö vid kommissionen och FN:s miljöprogram (UNEP) deltar. Utredningen har också haft kontakt med kommissionen.

¹ Commission Expert Group/Multi-Stakeholder Platform on Protecting and Restoring the World's Forests, including the EU Timber Regulation and the FLEGT Regulation (E03282).

3 Timmerförordningen och andra internationella regelverk

3.1 Bakgrund

Inom EU finns sedan många år tillbaka regelverk som syftar till att motverka olaglig skogsavverkning och därmed sammanhängande handel. Sedan 2003 har det funnits en handlingsplan för skogslagstiftningens efterlevnad, styrelseformer och handel (FLEGT)¹. Ett viktigt inslag i handlingsplanen är ett frivilligt system för att säkerställa att endast lagligt avverkat timmer importeras till EU. EU:s interna rättsliga ram för detta system är förordningen om skogslagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog (Flegt-förordningen)². En annan viktig del i arbetet med handlingsplanen är EU:s timmerförordning³ som i och med avskogningsförordningen kommer att upphävas. Timmerförordningen innehåller ett förbud mot att släppa ut timmer från olaglig avverkning, eller trävaror från sådant timmer, på EU:s inre marknad och fastställer vissa skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer på EU:s inre marknad. På internationell nivå finns även konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter, CITES⁴, som har beröringspunkter med bland annat timmerförordningen.

Detta avsnitt innehåller en närmare redogörelse för Flegt-förordningen, timmerförordningen och CITES i syfte att ge en översikt

¹ Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet – Skogslagstiftningens efterlevnad, styrelseformer och handel (FLEGT) – Förslag till en handlingsplan för EU, KOM(2003) 251.

² Rådets förordning (EG) nr 2173/2005 av den 20 december 2005 om upprättande av ett system med Flegtlicenser för import av timmer till Europeiska gemenskapen.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden.

⁴ Konvention för reglering av handeln med vissa utrotningshotade vilda djur och växter, Washington 1973, CITES-konventionen (SÖ 1974:41).

över den reglering som funnits på området före avskogningsförordningen. Avslutningsvis redogörs även i korthet för den översyn av Flegtförordningen och timmerförordningen som var en del i arbetet med att ta fram avskogningsförordningen.

3.2 Timmerförordningen

Timmerförordningen trädde i kraft den 3 mars 2013 och syftar till att fastställa skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på den inre marknaden för första gången samt skyldigheter för handlare (artikel 1). Enligt timmerförordningen är det förbjudet att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på unionsmarknaden, oavsett om den olagliga avverkningen har skett inom EU eller i tredjeland. Verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden ska visa tillbörlig aktsamhet genom att tillämpa ett aktsamhetssystem, som syftar till att ge tillgång till information, riskbedömning och riskreducering (artiklarna 4 och 6). Vidare ska handlare i hela leveranskedjan kunna identifiera verksamhetsutövare eller handlare som har levererat timmer eller trävaror till dem och vid behov de handlare till vilka de själva har levererat timmer eller trävaror (spårbarhetskrav, artikel 5). I varje medlemsstat ska det finnas en eller flera behöriga myndigheter som ska ansvara för tillämpningen av förordningen (artikel 7). Dessa ska bland annat utföra kontroller för att fastställa om verksamhetsutövarna uppfyller kraven i artiklarna 4 och 6. Kontrollerna ska utföras i enlighet med en plan som regelbundet ses över enligt ett riskbaserat angreppssätt. De får också utföras när en behörig myndighet har relevant information, inklusive sådan som utgår från väl underbyggda farhågor från tredje part, om verksamhetsutövarens efterlevnad av förordningen. Nämnade kontroller får innefatta bland annat undersökning av systemet för tillbörlig aktsamhet och undersökning av handlingar och register samt stickprov i enlighet med artikel 10. Vidare får de behöriga myndigheterna, enligt samma artikel, vid brister utfärda föreläggande om korrigerande åtgärder samt omgående vidta tillfälliga åtgärder. De tillfälliga åtgärderna kan omfatta beslag av timmer och trävaror samt förbud att saluföra timmer och trävaror i enlighet med vad som framgår av artikel 10. Enligt artikel 19 ska medlemsstaterna också

fastställa regler om de sanktioner som ska tillämpas vid överträdelser av bestämmelserna i förordningen.

Produkter som har Flegtlicens och produkter som uppfyller kraven enligt CITES-konventionen ska anses vara lagligt avverkade enligt timmerförordningen (artikel 3).

3.2.1 Timmerförordningen i Sverige

Den rättsliga ram som reglerar arbetet med de skyldigheter som uppställs i timmerförordningen finns för svenskt vidkommande i lagen (2014:1009) om handel med timmer och trävaror och i förordningen (2014:1010) med samma namn samt i de förordningar som meddelats med stöd av timmerförordningen. Skogsstyrelsen är behörig myndighet och ska lämna in visst underlag till Regeringskansliet och tillgängliggöra viss information, se 2 och 3 §§ förordningen om handel med timmer och trävaror. Skogsstyrelsen får också meddela verkställighetsföreskrifter till nämnda EU-förordningar och lagen om handel med timmer och trävaror (4 §).

När det gäller den behöriga myndighetens uppgifter, ska den, enligt 3 § lagen om handel med timmer och trävaror utöva kontroll av att de EU-förordningar som anges i 1 § samma lag och de beslut som har meddelats med stöd av förordningarna följs och att aktuell lag, de föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen och de beslut som meddelats med stöd av lagen följs, samt också verka för att så sker. Den behöriga myndigheten har i den utsträckning som behövs för kontrollen rätt att på begäran få upplysningar, ta del av handlingar och register och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen (exklusive bostäder) till den verksamhet kontrollen avser och där göra undersökningar och ta prover av timmer och trävaror som kan härröra från olagligt avverkat timmer (4 §). I samband med kontroll av en verksamhetsutövare får den behöriga myndigheten besluta om att hos denne för viss tid ta hand om timmer eller trävaror som släppts ut på marknaden av verksamhetsutövaren om det är uppenbart att timret eller trävarorna härrör från olaglig avverkning (5 §). Utöver vad som följer av de EU-förordningar som anges i 1 § får den behöriga myndigheten också meddela de förelägganden och förbud som behövs för att de EU-förordningar som anges i 1 § och de beslut som meddelats med stöd av dessa och för att aktuell lag, de

föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen och de beslut som meddelats med stöd av lagen ska följas (6 §). Vidare får den behöriga myndigheten förena förelägganden och förbud med vite (7 §), under vissa förutsättningar ta hjälp av Polismyndigheten för att utöva kontroll enligt 3 § eller verkställa beslut som meddelats med stöd av de EU-förordningar som anges i 1 § eller med stöd av aktuell lag. Härutöver finns i lagen om handel med timmer och trävaror bestämmelser om straff, förverkande och överklagande (11–13 §§).

Enligt uppgift från Skogsstyrelsen omfattas cirka 6 000 importörer till EU via Sverige av den nuvarande regleringen i timmerförordningen och av Skogsstyrelsens tillsynsansvar. Av dessa importerar cirka 300 sammanlagt 90–95 procent av värdet, vilket också ungefär motsvarar volymen. Skogsstyrelsen utövar i dagsläget tillsyn av omkring 40 importörer och handlare per år, varav den största andelen är importörer. Utöver detta kan Skogsstyrelsens tillsyn enligt skogsvårdslagen och miljöbalken också aktualisera tillsyn enligt timmerförordningen.

Skogsstyrelsen har för närvarande tre årsarbetskrafter vid myndigheten för arbete relaterat till timmerförordningen. Nuvarande kontroller tar enligt uppgift från Skogsstyrelsen uppskattningsvis några timmar per dag. Därefter tar handläggningen av ett ärende cirka en vecka i normalfallet, men kan också ta längre tid än så om exempelvis kontroller med andra länder krävs. Kontroller av svenska primärproducenter sker i huvudsak genom att avverkningsanmälningar granskas, men även andra kontroller utförs. Kontroller kan ske både genom fysiska besök och digitalt. Skogsstyrelsen har upparbetat ett system för kontrollerna, och eventuella ytterligare åtgärder som föransleds av dessa, samt identifierat riskfaktorer som myndigheten utgår från vid sin tillsyn. I sitt arbete samarbetar Skogsstyrelsen med Tullverket, Polismyndigheten, kommissionen och andra behöriga myndigheter.

3.3 Flegtförordningen

Genom Flegtförordningen upprättas ett gemenskapssystem med regler för import av vissa trävaruprodukter i syfte att genomföra systemet med Flegtlicenser. En Flegtlicens är ett dokument som bekräftar att de träprodukter som importeras till EU kommer från laglig avverkning eller import. Licenssystemet ska genomföras genom

partnerskapsavtal med timmerproducerande länder (artikel 1). Import till gemenskapen av trävaruprodukter som exporteras från partnerländer ska vara förbjuden, om inte sändningen omfattas av en Flegtlicens (artikel 4). Förordningen är tillämplig bland annat på obearbetat och sågat virke och vissa typer av faner (artikel 1 och bilaga II). Medlemsstaterna ska varje år lämna en rapport till kommissionen där det bland annat ska framgå den kvantitet trävaruprodukter som importerats till medlemsstaterna inom ramen för systemet med Flegtlicenser och det antal Flegtlicenser som mottagits (artikel 8). EU har ingått flera partnerskapsavtal, men i dag gäller licenssystemet bara för import av timmer och träprodukter från Indonesien⁵.

3.3.1 Flegtförordningen i Sverige

Förordningen (2012:30) om Flegtlicenser för import av timmer innehåller bestämmelser som kompletterar Flegtförordningen. Av förordningen framgår att Skogsstyrelsen är behörig myndighet när det gäller att ta emot Flegtlicenser. Skogsstyrelsen ska även pröva om Flegtlicenserna kan godtas (2 §). Vidare ska Tullverket kontrollera att sändningarna överensstämmer med licenser som Skogsstyrelsen har godtagit (4 §). Skogsstyrelsen ska ge in underlag till den rapportering som ska ske årligen till kommissionen och göra den informationen tillgänglig för allmänheten. Skogsstyrelsen ska också ansvara för övrig kommunikation med kommissionen i de frågor som tas upp i Flegtförordningen. Tullverket ska lämna underlag till Skogsstyrelsen när det gäller rapportering och kommunikation (5 §). Vad gäller frågan om sanktioner finns i förordningen en hänvisning till att det i lagen (2000:1225) om straff för smuggling finns bestämmelser om straff (7 §).

⁵ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1387 av den 9 juni 2016 om ändring av bilagorna I och III till rådets förordning (EG) nr 2173/2005 enligt ett frivilligt partnerskapsavtal med Indonesien för ett system med Flegtlicenser för import av timmer till Europeiska unionen.

3.4 CITES

Handeln med hotade arter regleras genom konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter, CITES⁶. Konventionen omfattar ett stort antal djur- och växtarter och syftar till att säkerställa att den internationella handeln med vilda djur och växter inte hotar deras överlevnad. Ett system med tillstånd och intyg tillämpas för all import, export och reexport av arter som omfattas av konventionen och de förtecknas i skilda bilagor utifrån skyddsbehov. Olika handelsregler gäller också utifrån i vilken bilaga arten i fråga är listad. EU:s medlemsstater är anslutna till CITES och konventionen har implementerats genom EU:s regelverk för kontroll av handeln med vilda djur och växter. Vid tillämpningen av detta regelverk ska de mål, principer och bestämmelser som anges i CITES-konventionen iakttas (artiklarna 1–2 i förordningen [EG] nr 338/97⁷).

3.4.1 CITES i Sverige

Av 68 § artskyddsförordningen (2007:845) framgår att det för Sveriges del är Jordbruksverket som är den administrativa myndighet som enligt CITES-konventionen ska utses, medan Naturvårdsverket är den vetenskapliga myndigheten. Jordbruksverket ansvarar således för att samordna arbetet kring CITES. I detta arbete samarbetar Jordbruksverket med flera myndigheter, bland annat Naturvårdsverket, länsstyrelserna och Tullverket. Det är Jordbruksverket som ansvarar för prövning av ansökningar om tillstånd till import, export och reexport samt CITES-intyg för handel med CITES-listade arter, och därmed också är behörig att bevilja tillstånd och utfärda intyg. Närmare bestämmelser om detta finns i artskyddsförordningen.

⁶ Konvention för reglering av handel med vissa utrotningshotade vilda djur och växter, Washington 1973, CITES-konventionen (SÖ 1974:41).

⁷ Rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem.

3.5 Översyn

Kommissionen genomförde 2021 en översyn, en så kallad fitness check, av timmerförordningen och Flegtförordningen⁸. Syftet med översynen var att utvärdera förordningarnas funktion och effektivitet och att bedöma om förordningarna är ändamålsenliga. Översynens slutsats var att förordningarnas övergripande mål ännu inte helt har uppnåtts. I översynen noteras att förordningarna enbart fokuserar på en sida av frågan, avverkningens laglighet, och inte på effekterna av avverkningen och den efterföljande produktionen för omfattningen av avskogning och skogsförstörelse. Vidare omfattar förordningarna bara en begränsad grupp produkter, vilket innebär att de endast delvis bidrar till att nå EU:s mål om att effektivt bidra till att minska avskogning och skogsförstörelse på en global nivå. Översynen var en del i kommissionens arbete med att ta fram förslaget till avskogningsförordningen.

⁸ SWD(2021) 328.

4 En ny EU-förordning om avskogningsfria leveranskedjor

4.1 Bakgrund och syfte

Avskogningsförordningen innehåller regler för att minska avskogning och skogsförstörelse. Förordningens övergripande syfte är *dels* att minimera unionens bidrag till avskogning och skogsförstörelse världen över, för att på så sätt bidra till en minskning av den globala avskogningen, *dels* att minska unionens bidrag till växthusgasutsläpp och global förlust av biologisk mångfald (artikel 1).

Förordningen kommer att ersätta timmerförordningen som upphävs den 30 december 2024. Under en övergångsperiod ska dock timmerförordningen tillämpas på timmer och trävaror som producerats före den 29 juni 2023 och släppts ut på marknaden från och med den 30 december 2024.

Förordningen antogs av Europaparlamentet och rådet den 31 maj 2023 och ska tillämpas i alla medlemsstater från och med den 30 december 2024, med undantaget att mikroföretagare och små företag omfattas först den 30 juni 2025. Redan den 30 december 2023 ska dock medlemsstaterna senast informera kommissionen om vilken eller vilka myndigheter som utsetts till behöriga myndigheter.

Den fortsatta framställningen i detta avsnitt avser att sammanfatta innehållet i förordningen och vad det innebär att utses till behörig myndighet.

4.2 Tillämpningsområde

Genom avskogningsförordningen blir det förbjudet att släppa ut eller tillhandahålla råvarorna nötkreatur, kakao, kaffe, oljepalm, soja, trä och gummi samt de produkter som anges i bilaga 1 till förordningen

som innehåller, har utfordrats med eller har producerats med användning av de relevanta råvarorna på EU:s inre marknad, eller exportera dem från unionen, om inte samtliga följande villkor i artikel 3 är uppfyllda:

- De är avskogningsfria.
- De har producerats i enlighet med relevant lagstiftning i produktionslandet.
- De omfattas av en förklaring om tillbörlig aktsamhet enligt artikel 8.

I förordningen fastställs därför bestämmelser om utsläppande och tillhandahållande på unionsmarknaden samt export från unionen av relevanta produkter som förtecknas i bilaga 1 som innehåller, har utfordrats med eller har producerats med användning av ovan nämnda relevanta råvaror.

Förordningen ska tillämpas på relevanta produkter som producerats efter den 29 juni 2023 (artikel 1.2 och 38.1). Ett undantag gäller bland annat för timmer och trävaror under en övergångsperiod (artiklarna 1.2 och 37.3).

Med *avskogningsfri* avses enligt förordningen

- *dels* att de relevanta produkterna innehåller, har utfordrats med eller har producerats med användning av relevanta råvaror som producerats på mark där ingen avskogning ägt rum efter den 31 december 2020
- *dels*, när det gäller en relevant produkt som innehåller eller har producerats med användning av trä, att skogen har avverkats utan att orsaka skogsförstörelse efter den 31 december 2020 (artikel 2.13).

Med *avskogning* avses omvandling av skog till jordbruksanvändning oberoende av om omvandlingen är orsakad av människan eller inte (artikel 2.3). Med *skogsförstörelse* avses i sin tur strukturella ändringar av krontäckning i form av omvandling av urskog eller naturligt föryngrad skog till skogsplantage eller till annan träd- och buskmark eller av urskog till planterad skog (artikel 2.7). Vad som avses med begreppen urskog, naturligt föryngrad skog, skogsplantage, träd- och buskmark samt planterad skog definieras närmare i förordningen (artikel 2.8–2.12).

Relevant lagstiftning i produktionslandet definieras i artikel 2.40 som de lagar som är tillämpliga i produktionslandet när det gäller produktionsområdets rättsliga status i fråga om

- a) markrättigheter
- b) miljöskydd
- c) skogsrelaterade regler om bland annat skogsbruk och bevarande av den biologiska mångfalden, när dessa är direkt relaterade till avverkning av virkesråvara
- d) tredje parts rättigheter
- e) arbetstagares rättigheter
- f) mänskliga rättigheter som är skyddade enligt internationell rätt
- g) principen om fritt, på förhand inhämtat och välinformerat samtycke, inbegripet som avses i FN:s deklaration om urfolks rättigheter
- h) skatte-, antikorrupsions-, handels- och tullbestämmelser.

4.3 Bedömning av länder

Genom förordningen inrättas ett system för bedömning av länder eller delar av länder (artikel 29). Medlemsstaterna och tredjeländer, eller delar av länderna, ska placeras i någon av riskkategorierna hög, normal eller låg risk. Riskbedömningen rör huvudsakligen frågan om produktionen av relevanta råvaror inom landet leder till avskogning eller skogsförstörelse. Inledningsvis tilldelas alla länder en normal risknivå. Kommissionen kommer därefter att klassificera de länder eller delar av länder som medför en låg eller en hög risk.

Låg risk föreligger när det finns tillräckliga garantier för att fall av produktion av relevanta råvaror för vilka de relevanta produkterna inte uppfyller kraven i artikel 3 a är exceptionella, medan *hög risk* föreligger när det identifieras en hög risk för att det i sådana länder eller delar av länder ska produceras relevanta råvaror för vilka de relevanta produkterna inte uppfyller kraven i artikel 3 a. Länder eller delar av länder med *normal risk* hör varken till kategorin låg risk eller kategorin hög risk.

Klassificeringen ska grunda sig på en objektiv och transparent bedömning med beaktande av de senaste vetenskapliga rönen och internationellt erkända källor. Klassificeringen ska främst baseras på följande bedömningskriterier:

- i vilken utsträckning avskogning och skogsförstörelse äger rum
- i vilken utsträckning tillgången på jordbruksmark som används för relevanta råvaror ökar
- produktionstrender för relevanta råvaror och relevanta produkter.

Vid klassificeringen får kommissionen även beakta ett antal ytterligare förhållanden som anges närmare i artikel 29.4.

Klassificeringen kommer att få betydelse i flera olika avseenden, exempelvis när det gäller omfattningen av de kontroller som de behöriga myndigheterna ska utföra enligt artikel 16. Klassificeringen är också en faktor som särskilt ska beaktas av de behöriga myndigheterna vid den analys av risken för bristande efterlevnad av förordningen som myndigheterna har att göra. För relevanta produkter från länder eller delar av länder med låg risk, kan verksamhetsutövare dessutom få tillämpa ett förenklat förfarande för tillbörlig aktsamhet (artikel 13).

4.4 Verksamhetsutövers och handlares skyldigheter

4.4.1 Definitioner

Verksamhetsutövers och handlares skyldigheter behandlas i kapitel 2 i förordningen. Med *verksamhetsutövare* avses varje fysisk eller juridisk person som i samband med kommersiell verksamhet släpper ut relevanta produkter på marknaden eller exporterar dem (artikel 2.15). Om en fysisk eller juridisk person som är etablerad utanför unionen släpper ut relevanta produkter på marknaden, ska den första fysiska eller juridiska person som är etablerad i unionen och som tillhandahåller sådana relevanta produkter på marknaden anses vara verksamhetsutövare enligt förordningen (artikel 7). Med *handlare* avses varje person i leveranskedjan som inte är verksamhetsutövare och som i samband med kommersiell verksamhet tillhandahåller relevanta produkter på marknaden (artikel 2.17).

När det gäller skyldigheterna för verksamhetsutövare och handlare, skiljer avskogningsförordningen mellan verksamhetsutövare och handlare som inte är små och medelstora företag, respektive de som är det.¹ *Små företag* är företag som på balansdagen inte överskrider gränsvärdena i åtminstone två av följande tre kriterier:

- a) Balansomslutning: 4 000 000 EUR.
- b) Nettoomsättning: 8 000 000 EUR.
- c) Genomsnittligt antal anställda under räkenskapsåret: 50.²

Medelstora företag är företag som inte är mikroföretag eller små företag och som på balansdagen inte överskrider gränsvärdena i åtminstone två av följande tre kriterier:

- a) Balansomslutning: 20 000 000 EUR.
- b) Nettoomsättning: 40 000 000 EUR.
- c) Genomsnittligt antal anställda under räkenskapsåret: 250.

I förordningen nämns också mikroföretag. Med *mikroföretag* avses företag som på balansdagen inte överskrider gränsvärdena i åtminstone två av följande tre kriterier:

- a) Balansomslutning: 350 000 EUR.
- b) Nettoomsättning: 700 000 EUR.
- c) Genomsnittligt antal anställda under räkenskapsåret: 10.³

¹ För definitionen av små och medelstora företag, samt mikroföretag, hänvisar förordningen i artikel 2.30 till definitionen i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG.

² Medlemsstaterna får fastställa tröskelvärden som överstiger tröskelvärdena i leden a) och b). Tröskelvärdena får dock inte överskrida 6 000 000 EUR för balansomslutningen och 12 000 000 EUR för nettoomsättningen.

³ Artikel 3 Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU.

4.4.2 Särskilt om handlare som inte är små och medelstora företag

Handlare som *inte* är små och medelstora företag ska enligt artikel 5.1 i förordningen anses vara verksamhetsutövare som inte är små och medelstora företag och omfattas därmed av skyldigheterna och bestämmelserna i de artiklar som särskilt räknas upp i artikel 5.1, det vill säga artiklarna 3, 4, 6, 8–13 och 16.8–16.11. De skyldigheter för verksamhetsutövare som framgår av dessa artiklar gäller således även för handlare som inte är små och medelstora företag när det gäller de relevanta råvaror och produkter som de tillhandahåller på marknaden.

4.4.3 Skyldighet att visa tillbörlig aktsamhet

Skyldigheter för verksamhetsutövare och handlare framgår närmare av artikel 4 i förordningen. Enligt artikel 4.1 ska verksamhetsutövare och handlare visa tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 8 innan de släpper ut eller tillhandahåller relevanta produkter på marknaden eller exporterar dem, för att visa att produkterna uppfyller kraven i artikel 3. Med *tillbörlig aktsamhet* avses enligt artikel 8 att den information, de uppgifter och de handlingar som krävs för att uppfylla informationskraven i artikel 9 samlas in, det vill säga information, handlingar och uppgifter som visar att de relevanta produkterna uppfyller kraven i artikel 3, samt att såväl riskbedömningsåtgärder enligt artikel 10 som riskreduceringsåtgärder enligt artikel 11 vidtas. Riskbedömningen ska göras för att fastställa om det finns en risk för att de relevanta produkter som är avsedda att släppas ut på marknaden eller exporteras inte uppfyller kraven, medan riskreduceringsåtgärder ska vidtas för att undanröja risken eller uppnå endast en försumbar risk, utom i de fall riskbedömningen påvisat att det inte finns någon eller endast en försumbar risk för att de relevanta produkterna inte uppfyller kraven. För att kunna visa tillbörlig aktsamhet måste verksamhetsutövaren eller handlaren också ha ett *system för tillbörlig aktsamhet* (artikel 12).

Enligt artikel 4.2 får en verksamhetsutövare eller handlare inte släppa ut eller tillhandahålla relevanta produkter på marknaden eller exportera dem utan att först ha lämnat in en *förklaring om tillbörlig aktsamhet*. Verksamhetsutövare och handlare som har visat tillbörlig

aktsamhet enligt artikel 8 och konstaterat att de relevanta produkterna uppfyller kraven i artikel 3 ska därför, innan de släpper ut eller tillhandahåller de relevanta produkterna på marknaden eller exporterar dem, göra en förklaring om tillbörlig aktsamhet tillgänglig för de behöriga myndigheterna och på så sätt ta ansvar för att de relevanta produkterna uppfyller kraven i artikel 3. Av en sådan förklaring ska framgå att verksamhetsutövaren eller handlaren har iakttagit tillbörlig aktsamhet och att ingen eller endast en försumbar risk konstaterats. Den ska också i övrigt innehålla den information som anges i bilaga II till förordningen. Dokumentation avseende förklaringar om tillbörlig aktsamhet ska bevaras under viss tid (artikel 4.3).

Om verksamhetsutövare och handlare får kännedom om relevant ny information, inklusive väl underbyggda synpunkter, som tyder på att en produkt eventuellt inte uppfyller kraven i förordningen ska de omedelbart informera de behöriga myndigheterna i de medlemsstater där de släppt ut den relevanta produkten på marknaden, de handlare som de levererat den relevanta produkten till samt, vid export, den behöriga myndigheten i den medlemsstat som är produktionsland (artikel 4.5).

Verksamhetsutövare och handlare ska också bistå behöriga myndigheter för att underlätta genomförandet av kontroller, framför allt avseende att lämna tillträde till lokaler och se till att handlingar och register finns tillgängliga för de behöriga myndigheterna (artikel 4.6).

Verksamhetsutövare och handlare är vidare skyldiga att, till verksamhetsutövare och handlare längre ned i leveranskedjan, lämna all information som krävs för att visa att tillbörlig aktsamhet har iakttagits och att ingen eller endast en försumbar risk har konstaterats. I denna information ska referensnumren för de förklaringar om tillbörlig aktsamhet som rör produkterna i fråga ingå (artikel 4.7).

4.4.4 Undantag för verksamhetsutövare

Verksamhetsutövare som är små och medelstora företag är enligt artikel 4.8 undantagna från skyldigheten att visa tillbörlig aktsamhet för relevanta produkter som ingår i eller som har producerats med användning av relevanta produkter som redan har varit föremål för tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 4.1 och för vilken en förklaring om tillbörlig aktsamhet redan har lämnats in i enlighet med

artikel 33. De ska dock på begäran lämna referensnumret för förklaringen om tillbörlig aktsamhet till de behöriga myndigheterna. För verksamhetsutövare som inte är små eller medelstora företag, gäller att de får hänvisa till förklaringar om tillbörlig aktsamhet som redan har lämnats in i enlighet med artikel 33 först efter att ha förvisat sig om att tillbörlig aktsamhet avseende de relevanta produkter som ingår i eller har producerats med användning av de relevanta produkterna har visats i enlighet med artikel 4.1. De ska då inkludera referensnumren för förklaringar om tillbörlig aktsamhet som redan har lämnats in i enlighet med artikel 33 i de förklaringar om tillbörlig aktsamhet som de lämnar in enligt artikel 4.2.

4.4.5 Skyldigheter för små och medelstora handlare

Skyldigheterna för små och medelstora handlare framgår närmare av artikel 5 och rör till stor del den information som ska finnas avseende de relevanta produkterna. Handlare som är små eller medelstora företag får enligt artikel 5.2 endast tillhandahålla produkterna på marknaden om de har samlat in den information som anges i artikel 5.3 om leverantörer och leveransmottagare samt referensnummer för förklaringar om tillbörlig aktsamhet. De måste vidare bevara informationen under viss tid och på begäran lämna denna till de behöriga myndigheterna (artikel 5.4).

Utöver detta ska handlare som är små och medelstora företag omedelbart informera behöriga myndigheter om ny relevant information framkommer, inklusive väl underbyggda synpunkter, som tyder på att en relevant produkt som de har tillhandahållit på marknaden eventuellt inte uppfyller kraven i förordningen (artikel 5.5) samt bistå de behöriga myndigheterna för att underlätta kontroller (artikel 5.6).

4.4.6 Möjlighet att anlita ombud

Möjligheten att anlita ombud regleras i artikel 6. Verksamhetsutövare och handlare får anlita ombud för att lämna in förklaringen om tillbörlig aktsamhet enligt artikel 4.2 (artikel 6.1). En verksamhetsutövare som är en fysisk person eller ett mikroföretag får bemyndiga nästa verksamhetsutövare eller handlare längre ned i leveranskedjan, som inte är en fysisk person eller ett mikroföretag, att agera som ombud (artikel 6.3). Verksamhetsutövaren eller handlaren, respektive den fysiska personen eller mikroföretaget, behåller dock ansvaret för att den relevanta produkten uppfyller kraven i artikel 3.

4.4.7 Informationskrav

I kravet på att visa tillbörlig aktsamhet ingår som framgått ovan att samla in information. Verksamhetsutövare och handlare ska samla in och bevara information, handlingar och uppgifter som visar att de relevanta produkterna uppfyller kraven i artikel 3, och på begäran göra informationen tillgänglig för de behöriga myndigheterna. Till informationen ska också finnas bevisning om varje relevant produkt. Informationen ska enligt artikel 9 innehålla:

- En beskrivning av relevant produkt samt, när det gäller relevanta produkter som innehåller eller har producerats med användning av trä, artens gängse benämning och dess fullständiga vetenskapliga namn. Produktbeskrivningen ska också innehålla en förteckning över de relevanta råvaror eller relevanta produkter som ingår i eller används för att tillverka dessa produkter.
- Kvantiteten av de relevanta produkterna.
- Produktionsland eller delar av det.
- Geolokalisering för alla markområden där de relevanta råvaror som den relevanta produkten innehåller eller med vilka den har framställts producerades, samt produktionsdatum eller produktionsdagsrymd. Om en relevant produkt innehåller eller har framställts med relevanta råvaror som har producerats på olika markområden ska geolokalisering för alla olika markområden ingå. För relevanta produkter som innehåller eller har framställts med användning av nötkreatur, respektive för sådana relevanta produkter

som har utfordrats med relevanta produkter, ska geolokaliseringen avse samtliga anläggningar där nötkreaturen har hållits.

- Uppgifter om leverantörer och leveransmottagare.
- Tillräckligt entydig och verifierbar information om att de relevanta produkterna är avskogningsfria och om att relevanta råvaror har producerats i enlighet med den relevanta lagstiftningen i produktionslandet.

4.4.8 Riskbedömning

Som framgår ovan är verksamhetsutövare och handlare enligt artikel 10.1 skyldiga att utifrån bland annat den information som samlats in enligt artikel 9 göra en riskbedömning för att fastställa om det finns en risk för att de relevanta produkter som är avsedda att släppas ut på marknaden eller exporteras inte uppfyller kraven. Finns det en sådan risk, som inte endast är försumbar, får verksamhetsutövaren eller handlaren inte släppa ut eller tillhandahålla de relevanta produkterna på marknaden eller exportera dem. I artikel 10.2 anges ett antal kriterier till vilka särskild hänsyn ska tas vid riskbedömningen. Dessa avser exempelvis tilldelningen av risk till det berörda produktionslandet eller delar av detta i enlighet med artikel 29, förekomsten av skog och den allmänna förekomsten av avskogning eller skogsförstörelse i produktionslandet eller delar av detta, förekomsten av urfolk i produktionslandet eller delar av detta, källan, tillförlitligheten och giltigheten av insamlad dokumentation enligt artikel 9.1, den relevanta leveranskedjans komplexitet och förädlingsstadiet för de relevanta produkterna samt risken för kringgående av förordningen eller blandning med relevanta produkter som är av okänt ursprung eller har producerats i områden där avskogning eller skogsförstörelse har ägt rum eller sker. Verksamhetsutövare och handlare ska därtill dokumentera och se över riskbedömningarna minst en gång om året. På begäran ska de kunna göra dem tillgängliga för de behöriga myndigheterna och då även visa hur den insamlade informationen har kontrollerats mot riskbedömningskriterierna i artikel 10.2 och hur risknivån fastställts (artikel 10.4).

4.4.9 Riskreducering

Utom i de fall den riskbedömning som utförts enligt artikel 10 har påvisat ingen eller endast en försumbar risk för att de relevanta produkterna inte uppfyller kraven, fastställs i artikel 11 krav på verksamhetsutövare och handlare att innan de relevanta produkterna släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller exporteras anta sådana riskreducerande förfaranden och åtgärder som är tillräckliga för att undanröja risken eller uppnå endast en försumbar risk. Det kan exempelvis handla om krav på ytterligare information, data eller handlingar (artikel 11.1). När det gäller riskreducering ska verksamhetsutövare och handlare också införa lämpliga och proportionella riktlinjer, kontroller och förfaranden för att på ett effektivt sätt minska och hantera riskerna för att relevanta produkter inte uppfyller kraven. Beslut om riskreducerande förfaranden och åtgärder ska dokumenteras, ses över minst en gång per år och på begäran göras tillgängliga för de behöriga myndigheterna. Verksamhetsutövare och handlare ska kunna visa hur beslut om riskreducerande förfaranden och åtgärder fattades (artikel 11.2–11.3).

4.4.10 System för tillbörlig aktsamhet och förenklade krav på tillbörlig aktsamhet

I syfte att kunna visa tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 8 är verksamhetsutövare och handlare skyldiga att inrätta och uppdatera *system för tillbörlig aktsamhet*, som säkerställer att de relevanta produkter som de släpper ut på marknaden, tillhandahåller eller exporterar uppfyller kraven i artikel 3. Systemet för tillbörlig aktsamhet ska ses över minst en gång om året. Verksamhetsutövare och handlare som inte är små eller medelstora företag (inklusive mikroföretag), eller fysiska personer, är utöver detta skyldiga att årligen offentligt rapportera om sitt system för tillbörlig aktsamhet och om de åtgärder de vidtagit för att fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 8 (artikel 12.1–12.3). Det finns även här ett krav på verksamhetsutövare och handlare att under viss tid bevara all dokumentation om tillbörlig aktsamhet och på begäran ge de behöriga myndigheterna tillgång till dokumentationen (artikel 12.5). I de fall den behöriga myndigheten har krävt att verksamhetsutövaren eller handlaren vidtar korrigerande åtgärder för att åtgärda bristande efterlevnad av förord-

ningen, ska denne avhjälpa eventuella brister i systemet för tillbörlig aktsamhet i syfte att förebygga risk för ytterligare bristande efterlevnad, oavsett vilka korrigerande åtgärder som vidtagits (artikel 24.3).

I artikel 13.1 finns vidare bestämmelser om förenklade krav på tillbörlig aktsamhet, genom vilka verksamhetsutövare och handlare i vissa fall inte behöver fullgöra de skyldigheter som anges i artiklarna 10 och 11. Detta gäller när de, på närmare angivet sätt, har förvässat sig om att alla relevanta råvaror och relevanta produkter har producerats i länder eller delar av länder där risken klassificerats som låg i enlighet med artikel 29. Även i dessa fall är verksamhetsutövaren eller handlaren skyldig att på begäran ge den behöriga myndigheten tillgång till dokumentation. Denna ska visa att det finns en försumbar risk för kringgående av förordningen eller för blandning med produkter av okänt ursprung eller med ursprung i hög- eller normal-riskländer eller delar av sådana länder.

4.5 Uppdraget som behörig myndighet

Medlemsstaterna ska enligt artikel 14.1 utse en eller flera behöriga myndigheter som ansvarar för att uppfylla skyldigheterna i enlighet med förordningen. Av artikel 14.4 framgår vidare att de behöriga myndigheterna ska ha tillräckliga befogenheter och resurser samt tillräckligt funktionellt oberoende för att fullgöra skyldigheterna som kontrollmyndighet.

De behöriga myndigheternas närmare uppgifter framgår främst av artiklarna 15.3, 16–24 och 31.

4.5.1 Skyldighet att utföra kontroller

De behöriga myndigheterna ska i enlighet med artikel 16.1 utföra kontroller inom sitt territorium för att fastställa om

- verksamhetsutövare och handlare som är etablerade i unionen efterlever förordningen
- de relevanta produkter som verksamhetsutövaren eller handlaren har släppt ut eller avser att släppa ut på marknaden, har tillhandahållit eller avser att tillhandahålla på marknaden eller har exporterat eller avser att exportera uppfyller kraven i förordningen.

Kontrollerna ska som utgångspunkt genomföras utan förvarning. Ett undantag är de fall då verksamhetsutövaren eller handlaren behöver underrättas för att kontrollerna ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt (artikel 16.13).

Vad kontrollerna ska omfatta beror på det enskilda företags storlek. Kontroller av verksamhetsutövare och handlare som inte är små och medelstora företag regleras i artikel 18. Denna kontroll ska omfatta granskning av

- företags system för tillbörlig aktsamhet, inklusive riskbedömning och riskreducerande förfaranden
- sådana handlingar och register som styrker att systemet för tillbörlig aktsamhet fungerar väl
- sådana handlingar och register som visar att den relevanta produkten uppfyller kraven i förordningen (artikel 18.1).

Kontrollen får därutöver även omfatta

- granskning på plats av relevanta råvaror eller relevanta produkter
- granskning av korrigerande åtgärder som vidtagits
- tekniska och vetenskapliga metoder som är lämpliga för att fastställa arten eller exakt var den relevanta råvaran eller relevanta produkten producerats, bland annat anatomisk analys, kemisk analys eller DNA-analys
- tekniska och vetenskapliga metoder som är lämpliga för att avgöra om de relevanta produkterna är avskogningsfria, bland annat jordobservationsdata från exempelvis Copernicusprogrammet⁴
- stickprovskontroller, inbegripet granskningar på fältet, vid behov även i tredjeländer, förutsatt att dessa tredjeländer ger sitt samtycke (artikel 18.2).

⁴ EU:s jordobservationsprogram.

Kontroller av handlare som är små och medelstora företag regleras i artikel 19. Dessa kontroller ska omfatta granskning av handlingar och register som styrker att handlarna har den information om de relevanta produkterna som krävs enligt förordningen (artikel 5.2–5.3). Kontrollerna får även vid behov omfatta stickprov, vilket inkluderar granskningar på fältet.

Planering av kontrollverksamheten

Behöriga myndigheter ska upprätta årliga planer för kontrollen. Planerna ska baseras på tidigare års kontrollresultat och erfarenheter i syfte att förbättra deras effektivitet. Planerna ska innehålla nationella riskkriterier för att fastställa vilka kontroller som är nödvändiga och urvalet av verksamhetsutövare och handlare som ska kontrolleras (artikel 16.5–16.6).

De behöriga myndigheterna ska använda en riskbaserad metod för att fastställa vilka kontroller som ska utföras (artikel 16.3). Riskkriterierna ska baseras på en analys av risken för bristande efterlevnad av förordningen. Vid analysen ska myndigheten bland annat särskilt beakta

- de relevanta råvarorna
- leveranskedjornas komplexitet och längd
- bearbetningsstadiet för den relevanta produkten
- om de berörda markområdena gränsar till skogar
- tilldelningen av risk till länder eller delar av länder
- tidigare bristande efterlevnad av förordningen
- risken för kringgående.

Antal kontroller

Varje medlemsstat ska säkerställa att de årliga kontrollerna som genomförs av de behöriga myndigheterna har en viss i förordningen angiven omfattning. Vilken omfattning som krävs beror på om råvaran har producerats i ett land, eller del av ett land, som har klassificerats som hög risk, låg risk eller normal risk (artikel 16.8–16.10).

När det gäller relevanta råvaror som har producerats i länder eller delar därav som klassificerats som låg risk ska nivån av de årliga kontroller som utförs vara minst en procent av verksamhetsutövarna/handlarna. När det gäller relevanta råvaror som har producerats i länder med normal risk ska kontrollerna omfatta minst tre procent av dessa. Kontrollerna av relevanta råvaror som har producerats i länder eller delar därav som har klassificerats som hög risk ska vara nio procent av verksamhetsutövarna/handlarna samt nio procent av kvantiteten av var och en av de relevanta produkterna.

De kvantifierade målen för de kontroller som ska utföras av behöriga myndigheter ska uppfyllas separat för var och en av de relevanta råvarorna (artikel 16.11).

Gränsöverskridande produkter

När det gäller relevanta produkter som förs in på eller ut ur marknaden ska de behöriga myndigheterna enligt artikel 26 ansvara för den övergripande efterlevnaden av förordningen.

Utan att det påverkar tillämpningen av behöriga myndigheters kontroll ska tullmyndigheterna utföra kontroller av de tulldeklARATIONER som inges för sådana relevanta produkter som förs in på eller ut ur marknaden i enlighet med artiklarna 46 och 48 i förordning (EU) nr 952/2013⁵ (tullkodexen).

När de behöriga myndigheterna konstaterar att en relevant produkt som förs in på eller ut ur marknaden inte uppfyller kraven i förordningen ska de anmäla detta till tullmyndigheterna. Tullmyndigheterna ska då inte tillåta övergång till fri omsättning eller export av den relevanta produkten.

4.5.2 Register och dokumentation

De behöriga myndigheterna ska bevara dokumentation om kontrollerna i minst tio år. I dokumentationen ska särskilt anges kontrollernas art och resultat samt vilka åtgärder som vidtagits vid bristande efterlevnad (artikel 16.14). Register över kontroller och rapporter om deras resultat ska utgöra miljöinformation i den mening som

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.

avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG⁶ och göras tillgängliga på begäran (artikel 16.15).

4.5.3 Väl underbyggda synpunkter

Utöver de förhandsplanerade kontrollerna i de fastställda kontrollplanerna ska de behöriga myndigheterna utföra ytterligare kontroller om de får kännedom om relevant information, inklusive sådan som utgår från tredje parts väl underbyggda synpunkter, om att förordningen eventuellt inte efterlevs (artikel 16.12).

Enligt artikel 31 i förordningen får fysiska eller juridiska personer lämna in väl underbyggda synpunkter till de behöriga myndigheterna när de anser att en eller flera verksamhetsutövare eller handlare inte efterlever förordningen. De behöriga myndigheterna ska då utan onödigt dröjsmål bedöma dessa, inbegripet frågan om påståendena är väl underbyggda. Myndigheterna ska också vidta nödvändiga åtgärder i syfte att upptäcka potentiell bristande efterlevnad av förordningen, exempelvis kontroller och utfrågningar av verksamhetsutövare och handlare. Därutöver ska de behöriga myndigheterna vid behov vidta interimistiska åtgärder enligt artikel 23, för att förhindra att de relevanta produkter som är föremål för undersökning släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller exporteras.

När den behöriga myndigheten har mottagit väl underbyggda synpunkter ska den, om inget annat anges i nationell rätt, inom 30 dagar informera den som lämnat in de väl underbyggda synpunkterna om vilken uppföljning som gjorts av synpunkterna och skälen för detta.

4.5.4 Åtgärder vid bristande efterlevnad

Interimistiska åtgärder med mera

Medlemsstaterna ska ge sina behöriga myndigheter möjlighet att omedelbart vidta interimistiska åtgärder när en potentiell underlåtelse att uppfylla kraven i förordningen har upptäckts. De interimistiska åtgärderna ska kunna omfatta beslag av eller tillfälligt stopp

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG.

för utsläppande eller tillhandahållande på marknaden eller export av de relevanta råvarorna eller produkterna (artikel 23).

Enligt artikel 17 ska vidare de behöriga myndigheterna fastställa om det finns situationer där relevanta produkter utgör en så stor risk för bristande efterlevnad av artikel 3 att det krävs omedelbara åtgärder av behöriga myndigheter innan dessa relevanta produkter släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller exporteras. När de behöriga myndigheterna fastställer att sådana situationer föreligger ska de omedelbart vidta intermistiska åtgärder enligt artikel 23. Om det gäller relevanta produkter som förs in på eller ut ur marknaden ska de behöriga myndigheterna, när det elektroniska gränssnitt som avses i artikel 28.1 har införts, begära att tullmyndigheterna tillfälligt stoppar övergången till fri omsättning eller exporten av dessa relevanta produkter.

Enligt artikel 13, som rör förenklade krav på tillbörlig aktsamhet, ska en behörig myndighet vidta omedelbara åtgärder enligt artikel 17.1, och vid behov interimistiska åtgärder enligt artikel 23, om myndigheten får kännedom om information som tyder på en risk för kringgående av förordningen. Detta innebär fall där relevanta råvaror eller produkter tillverkas i ett normalriskland eller i ett högriskland eller en del därav och därefter bearbetas i ett lågriskland eller en del därav där de släpps ut på eller förs ut ur marknaden.

Korrigerande åtgärder

Enligt artikel 24 ska de behöriga myndigheterna vid bristande efterlevnad av förordningen, eller om en relevant produkt som släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller exporteras inte uppfyller förordningens krav, utan dröjsmål kräva att verksamhetsutövaren eller handlaren vidtar lämpliga och proportionella korrigerande åtgärder för att åtgärda den bristande efterlevnaden.

Den korrigerande åtgärden ska omfatta minst en av följande:

- a) Åtgärder för att korrigera formell bristande efterlevnad.
- b) Åtgärder för att förhindra att den relevanta produkten släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller exporteras.
- c) Åtgärder för att omedelbart dra tillbaka eller återkalla den relevanta produkten.

- d) Åtgärder för att donera den relevanta produkten till välgörenhetsändamål eller andra ändamål av allmänintresse eller, om det inte är möjligt, avyttra den i enlighet med unionsrätten om avfallshantering.

Oavsett vilka korrigerande åtgärder som vidtas ska verksamhetsutövaren eller handlaren avhjälpa eventuella brister i systemet för tillbörlig aktsamhet i syfte att förebygga risken för ytterligare bristande efterlevnad av förordningen.

Om verksamhetsutövaren eller handlaren underlåter att vidta korrigerande åtgärder inom den tidsperiod som den behöriga myndigheten har angett, eller om den bristande efterlevnaden består, ska behöriga myndigheter efter den tidsperioden säkerställa tillämpningen av de föreskrivna korrigerande åtgärderna med alla medel som står till buds enligt den berörda medlemsstatens rätt.

4.5.5 Samarbete och utbyte av information

I förordningen uppställs ett antal krav på de behöriga myndigheterna när det gäller samarbete. Behöriga myndigheter ska bland annat enligt artikel 21

- samarbeta med varandra, tullmyndigheter från sin medlemsstat, behöriga myndigheter och tullmyndigheter i andra medlemsstater, kommissionen och vid behov med administrativa myndigheter i tredjeländer
- ingå administrativa överenskommelser med kommissionen om överföring av information om undersökningar och genomförande av undersökningar
- utbyta den information som krävs för verkställandet förordningen
- omedelbart underrätta behöriga myndigheter i andra medlemsstater och kommissionen om de upptäcker potentiell bristande efterlevnad av förordningen och allvarliga brister som kan påverka mer än en medlemsstat

- särskilt informera behöriga myndigheter i andra medlemsstater om de upptäcker en relevant produkt på marknaden som de anser vara en produkt som inte uppfyller kraven.

Förordningen ställer även upp flera andra krav på de behöriga myndigheterna när det gäller övervakning, utbyte av information och samverkan. De behöriga myndigheterna ska bland annat

- kontinuerligt övervaka och utbyta information om alla betydande förändringar i handelsmönstret för relevanta produkter som kan leda till att förordningen kringgås (artikel 15.3)
- informera andra behöriga myndigheter och kommissionen om sina kontrollplaner och om uppdateringar av dessa (artikel 16.7)
- utbyta information om och samordna utvecklingen och tillämpningen av riskkriterier med kommissionen och behöriga myndigheter i andra medlemsstater (artikel 16.7)
- vid behov omedelbart informera kommissionen och behöriga myndigheter i andra medlemsstater om den vidtar interimistiska åtgärder (artikel 23).

Enligt artikel 27 ska vidare kommissionen, behöriga myndigheter och tullmyndigheterna ha ett nära samarbete och utbyta information när det gäller relevanta produkter som förs in eller ut på marknaden.

4.6 Medlemsstaternas skyldigheter

I förordningen finns ett antal bestämmelser som berör medlemsstaternas ansvar och skyldigheter. Utredningen har i sitt arbete utgått ifrån att de behöriga myndigheterna kommer att involveras i delar av dessa frågor. Medlemsstaternas skyldigheter redovisas därför i detta avsnitt.

4.6.1 Stöd, vägledning och utbyte av bästa praxis

Enligt artikel 15 får medlemsstaterna ge verksamhetsutövare tekniskt och annat stöd samt vägledning. Medlemsstaterna ska vidare underlätta utbyte och spridning av relevant information och bästa

praxis, framför allt i syfte att hjälpa verksamhetsutövare och handlare med deras riskbedömning. Bistånd ska ges på ett sätt som inte äventyrar behöriga myndigheters oberoende, rättsliga skyldigheter och ansvar vid verkställandet av förordningen.

4.6.2 Rapportering

Medlemsstaterna ska senast den 30 april varje år till kommissionen rapportera om tillämpningen av förordningen (artikel 22). Rapporteringen ska bland annat omfatta

- kontrollplanerna och de riskkriterier som dessa är baserade på
- antalet kontroller och resultatet av de kontroller som utförts, inbegripet de typer av bristande efterlevnad som identifierats
- kvantiteten av relevanta produkter som kontrollerats i förhållande till den totala kvantiteten
- de korrigerande åtgärder som vidtagits och de sanktioner som utdömts i fall av bristande efterlevnad
- procentandelen kontroller som utförts med förvarning.

Medlemsstaterna ska även tillgängliggöra informationen för allmänheten.

4.6.3 Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelser av förordningen. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. I förordningen uppställs ett antal krav på vad dessa sanktioner ska innefatta (artikel 25.1–25.2). Medlemsstaterna ska vidare till kommissionen anmäla slutgiltiga domar mot juridiska personer för överträdelser av förordningen och de sanktioner som utdömts (artikel 25.3).

4.6.4 Samarbete med tredjeländer

I syfte att gemensamt motverka de bakomliggande orsakerna till avskogning och skogsförstörelse ska kommissionen och intresserade medlemsstater, inom ramen för en samordnad strategi, samarbeta med producentländer och delar av länder som berörs av förordningen. Samarbete ska särskilt ske med länder som klassificerats som hög risk enligt förordningen (artikel 30.1).

Kommissionen eller medlemsstaterna, eller både kommissionen och medlemsstaterna, ska vidare delta i internationella bilaterala och multilaterala diskussioner om politik och åtgärder för att stoppa avskogning och skogsförstörelse (artikel 30.4).

Kommissionen och intresserade medlemsstater ska även föra en dialog och samarbeta med andra större konsumentländer för att verka för antagandet av ambitiösa krav för att minimera dessa länders bidrag till avskogning och skogsförstörelse och skapa lika villkor på global nivå (artikel 30.5).

4.7 Tullmyndigheternas roll

I förordningen fastställs skyldigheter även för tullmyndigheterna. Tullmyndigheterna ska bland annat utföra kontroller av de tulldeklARATIONER som ges in för sådana relevanta produkter som förs in på eller ut ur marknaden, inklusive kontroller i enlighet med artiklarna 46 och 48 i unionstullkodexen. De senare kontrollerna ska främst baseras på riskanalys i enlighet med artikel 46.2 i samma förordning (artikel 26.3).

Enligt artikel 33.1 i avskogningsförordningen ska kommissionen senast den 30 december 2024 upprätta ett informationssystem som ska innehålla de förklaringar om tillbörlig aktsamhet som görs tillgängliga enligt artikel 4.2. Utöver det ska kommissionen enligt artikel 28.1 senast den 30 juni 2028 inrätta ett elektroniskt gränssnitt för att möjliggöra överföring av uppgifter mellan nationella tullsystem och det informationssystem som avses i artikel 33.

När tullmyndigheterna beslutar att tillåta att en relevant produkt övergår till fri omsättning eller exporteras kommer tillämpningen att se olika ut före respektive efter inrättandet av det elektroniska gränssnittet. Innan det elektroniska gränssnittet har inrättats ska tullmyndigheterna utbyta information och samarbeta med behöriga myndig-

heter i enlighet med artikel 27. Vid behov ska tullmyndigheterna också beakta sådant informationsutbyte och samarbete vid beslut om att tillåta att relevanta produkter övergår till fri omsättning eller exporteras (artikel 26.4). När det elektroniska gränssnittet har inrättats, ska i stället artikel 26.6–26.9 tillämpas. Tullmyndigheterna ska då vid kontroll av tulldeklARATIONER för övergång till fri omsättning eller export av en relevant produkt som förs in på eller ut ur marknaden med hjälp av det elektroniska gränssnittet granska den status som behöriga myndigheter har tilldelat den motsvarande förklaringen om tillbörlig aktsamhet i informationssystemet. Bland annat utifrån denna status ska tullmyndigheterna avgöra om övergången till fri omsättning eller export av den relevanta produkten tillfälligt ska stoppas eller om fri omsättning eller export ska tillåtas. Tullmyndigheterna ska inte tillåta övergång till fri omsättning eller export av en relevant produkt om de behöriga myndigheterna har anmält att produkten inte uppfyller kraven i förordningen.

Som nämnts ovan under Samarbete och utbyte av information, är tullmyndigheterna enligt artikel 27 i förordningen skyldiga att utbyta information och samarbeta med varandra och med behöriga myndigheter även i andra medlemsstater, samt med kommissionen.

5 Valet av behörig myndighet

5.1 Allmänna utgångspunkter

Medlemsstaterna ska enligt artikel 14 i avskogningsförordningen utse en eller flera behöriga myndigheter som ska ansvara för att fullgöra skyldigheterna enligt förordningen. Utredningen har fått i uppdrag att ta ställning till vilken eller vilka statliga myndigheter som bör få i uppgift att vara behörig myndighet. Om flera myndigheter delar på uppgiften, ska utredningen även föreslå hur uppgiften ska fördelas mellan myndigheterna och hur de ska samordna sitt arbete.

Ingen enskild myndighet i Sverige ansvarar i dagsläget för tillsyn av samtliga relevanta råvaror och relevanta produkter som omfattas av avskogningsförordningen. Den nationella lagstiftning som kan anses vara relevant i enlighet med artiklarna 3 b) och 2.40 i förordningen berör utöver det flera olika sakområden. Däremot har olika myndigheter ansvarsområden och tillsynsansvar som omfattar vissa av de relevanta råvarorna och produkterna. I detta kapitel beskriver utredningen därför översiktligt de myndigheter som utredningen bedömer att det ligger närmast till hands att utse som behörig myndighet utifrån förordningens tillämpningsområde och respektive myndighets nuvarande ansvarsområden och tillsynsverksamhet. Utredningen har även haft en dialog med Naturvårdsverket, som är en statlig myndighet som arbetar med miljöfrågor såväl inom Sverige som inom EU och internationellt. Naturvårdsverket har visserligen ett övergripande ansvar för miljöfrågor, men hanterar inte den konkreta frågan om import, handel och export som förordningen fokuserar på och har inte heller någon för förordningen relevant branschkunskap. Utredningen bedömer därför att det inte är aktuellt att föreslå Naturvårdsverket som behörig myndighet.

Utredningen gör också en viss utblick mot EU genom en redogörelse för vilka nationella myndigheter som några andra medlemsstater överväger att utse.

Den eller de myndigheter som blir behörig myndighet kommer att behöva ha ett nära samarbete och utbyta information med Tullverket i enlighet med vad som föreskrivs i avskogningsförordningen. Samarbete kommer bland annat att behöva ske när det gäller kontroller enligt förordningen och utbyte av information (artiklarna 26–27 i förordningen). Utredningen redogör därför avslutningsvis i korthet även för Tullverkets uppgifter.

5.2 Möjliga myndigheter

5.2.1 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen är en myndighet med ansvar för frågor som rör skog. Skogsstyrelsens uppgifter framgår bland annat av skogsvårdslagen (1979:429) och miljöbalken. Myndighetens uppdrag framgår av förordningen (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen.

Skogsstyrelsen är enligt instruktionen förvaltningsmyndighet för frågor om skogsbruket, med uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska mål som beslutats av riksdagen kan uppnås (1 §). Mer preciserat framgår av 2 § i instruktionen att myndigheten bland annat ska

- utöva tillsyn över att lagstiftning där Skogsstyrelsen har ansetts som tillsynsmyndighet följs (p 1)
- ansvara för inventering, uppföljning och utvärdering av hur landets skogar sköts i förhållande till 1 § (p 2)
- bedriva rådgivning och information om hur landets skogar bör skötas enligt 1 § (p 3).

Skogsvårdslagen innehåller centrala bestämmelser om skogens skötsel, till exempel om avverkning, föryngringsåtgärder, hänsyn till natur- och kulturmiljövårdens och rennäringens intressen, den enskildes skyldigheter och om tillsyn och sanktioner. Miljöbalken innehåller bland annat allmänna hänsynsregler, regler om artskydd och bestämmelser om samråd, som bland annat ska ske vid vissa skogliga åtgärder.

I arbetet för att nå målen med uthålligt skogsbruk är tillsyn en av de viktigaste arbetsuppgifterna för Skogsstyrelsen. Skogsstyrelsen har tillsynsansvar för skogsvårdslagen och de delar av miljöbalken som rör skogsbruksåtgärder. Det handlar om regler kring hur skogen ska skötas uthålligt och om vilken hänsyn till naturen, fridlysta arter, kulturmiljön och rennäringsmiljön som måste tas. Bland annat ska föröngningsavverkning om minst 0,5 hektar och avverkning för annat ändamål än virkesproduktion anmälas till Skogsstyrelsen. När det gäller miljöbalken ansvarar Skogsstyrelsen för tillsynen främst avseende biotopskyddsområden, skogsbruksåtgärder som kan påverka miljön i ett Natura 2000-område och skogsbruksåtgärder som omfattas av samrådsplikt enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, det vill säga sådana åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön.

Skogsstyrelsen är vidare tillsynsmyndighet för bestämmelserna i timmerförordningen och behörig myndighet att ta emot och pröva Flegtlicenser. I arbetet med Flegtlicenser samarbetar myndigheten med Tullverket. Skogsstyrelsen är även tillsynsmyndighet för lagen (2014:1005) om virkesmätning (virkesmätningslagen). Enligt denna lag är alla företag som mäter virke skyldiga att anmäla detta till Skogsstyrelsen samt att lämna uppgifter om företagets verksamhet. Skogsstyrelsen kontrollerar genom bland annat tillsynsbesök hur väl företagen motsvarar de krav som lagstiftningen ställer. Syftet med denna lagstiftning är att säljare och köpare ska ha likvärdiga möjligheter att avgöra om ersättningen för virket är korrekt.

Skogsstyrelsen verkar också för ett aktivt svenskt deltagande i internationellt skogssamarbete och stödjer Regeringskansliet med sakkunskap och svensk representation i skogliga processer både inom EU och internationellt. Myndigheten bidrar också inom ramen för Sveriges Politik för Global Utveckling (PGU). Skogsstyrelsen har också till uppgift att medverka i olika typer av internationell rapportering. Till exempel ansvarar Skogsstyrelsen för den årliga rapporteringen av skoglig information till olika internationella organ som FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (Food and Agriculture Organization of the United Nations, FAO), International Tropical Timber Organization, FN:s ekonomiska kommission för Europa (UNECE), Eurostat med flera. Myndigheten ansvarar också för rapportering av skogsrelaterad information till bland annat Konventionen om biologisk mångfald, Klimatkonventionen och till FN:s Skogsforum (UNFF).

5.2.2 Jordbruksverket

Jordbruksverket är ansvarig förvaltningsmyndighet inom jordbruk, fiske och landsbygdsutveckling och ska arbeta för en hållbar utveckling, ett gott djurskydd, ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet och en livsmedelsproduktion till nytta för konsumenterna (1 § förordningen [2009:1464] med instruktion för Statens jordbruksverk).

Myndigheten har det övergripande ansvaret för att genomföra EU:s gemensamma jordbrukspolitik (2 § i instruktionen) och ansvarar för att betala ut EU-stöd. Det är dock länsstyrelserna som handlägger och kontrollerar ansökningar om sådant stöd.

Jordbruksverket ska vidare bland annat

- säkerställa ett gott djurskydd
- förebygga spridning av och bekämpa växtskadegörare
- verka för de miljömål som riksdagen har beslutat om
- samordna uppföljning, utvärdering och rapportering i fråga om miljökvalitetsmålet Ett rikt odlingslandskap
- skapa förutsättningar för att ett rikt och varierat odlingslandskap upprätthålls, att den biologiska mångfalden främjas och att jordbrukets belastning på miljön blir så liten som möjligt (3–4 §§).

Myndigheten ska även enligt 14 § i instruktionen bistå Livsmedelsverket med underlag till den fleråriga kontrollplanen och den årliga rapportering som ska ske enligt kontrollförordningen¹.

Jordbruksverket har det övergripande ansvaret när det gäller kontroll av foder och animaliska biprodukter enligt lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter. Kontrollansvaret på området delas mellan Jordbruksverket, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll).

och kommunerna (12 §). Närmare bestämmelser om kontroller finns i förordningen (2006:814) om foder och animaliska biprodukter. Jordbruksverket ska samordna övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämna stöd, råd och vägledning i denna verksamhet (16 §). När det gäller foder är länsstyrelserna ansvariga för att kontrollera primärproducenterna medan Jordbruksverket ansvarar för kontrollen av foderindustrin. Ansvaret för kontrollen av animaliska biprodukter delas mellan Jordbruksverket, Livsmedelsverket, länsstyrelserna och kommunerna. Vem som är ansvarig i det enskilda fallet beror bland annat på vilken typ av produkt det rör sig om, vilken typ av anläggning den hanteras på och vilken användning den är avsedd för. Kommunernas ansvar omfattar bland annat förvaring av animaliska biprodukter i primärproduktionen och förbränningsanläggningar som förbränner animaliska biprodukter i primärproduktionen. Försvarsinspektören för hälsa och miljö ansvarar för att kontrollera vissa verksamheter, bland annat när det gäller foder, animaliska biprodukter och matavfall, som bedrivs inom Försvarsmakten och Försvarets materielverk av eller för respektive myndighet. Jordbruksverket ansvarar för att utföra gränskontroll av animaliska biprodukter, foder innehållande animaliska biprodukter samt foder som ska kontrolleras vid särskilda gränskontrollstationer (11–13 §§). Jordbruksverket ansvarar även för att genomföra gränskontroll på särskilda gränskontrollstationer av levande djur och djurprodukter som inte är avsedda som livsmedel (se förordningen [1994:1830] om införsel av levande djur m.m.).

Myndigheten är även ansvarig för att kontrollera att EU:s handelsnormer följs vid försäljning i detaljhandeln av färsk frukt, grönsaker, bär, örter och en del nötter, samt att förpackningar till dessa är korrekt märkta med bland annat ursprungsland (se bland annat 8 § förordningen [2011:926] om EU:s förordningar om pris- och marknadsreglering av jordbruksprodukter).

Därutöver är Jordbruksverket ansvarig myndighet när det gäller växtskydd och ska förebygga spridning av och bekämpa växtskadegörare (3 § i Jordbruksverkets instruktion). Jordbruksverket ansvarar för att samordna kontrollverksamheten inom växtskyddsområdet och lämnar råd och hjälp i denna verksamhet (12 § växtskyddslagen [2022:725]). Jordbruksverket ansvarar även för att kontrollera import till Sverige från tredjeländ för att förhindra introduktionen av karantänskadegörare. Alla växter för plantering, inklusive många fröer, ska

kontrolleras vid en gränsstation om de förs in från tredjeland. Dessa kontroller utförs av Jordbruksverket.

Jordbruksverket ansvarar även för den officiella statistiken om jordbruk, däribland frågan om jordbruksmarkens användning. Jordbruksverket ansvarar vidare för nötkreatursregistret (CDB) i vilket alla som håller nötkreatur ska registrera sin anläggning. Alla förändringar för nötkreatur på en anläggning ska anmälas till centrala nötkreatursregistret inom sju dagar. Det gäller bland annat födselar, försäljning och export samt köp och import².

När det gäller miljötillsyn enligt miljöbalken inom primärproduktionen ansvarar Jordbruksverket för vägledning om hur tillsynen ska gå till. Tillsynen sköts i första hand av de kommunala tillsynsmyndigheterna och länsstyrelserna.

Myndigheten arbetar även internationellt genom att sprida sin expertkompetens inom områden som jordbruk, djurhållning och matproduktion till andra länders förvaltningar.

5.2.3 Livsmedelsverket

Livsmedelsverket är ansvarig förvaltningsmyndighet för livsmedelsfrågor. Myndighetens uppgifter framgår bland annat av livsmedelslagen (2006:804) och livsmedelsförordningen (2006:813). Myndighetens uppdrag framgår av förordningen (2009:1426) med instruktion för Livsmedelsverket.

Livsmedelsverket är enligt instruktionen förvaltningsmyndighet för livsmedelsfrågor. Myndigheten har i uppgift att i konsumenternas intresse arbeta för säkra livsmedel, redlighet i livsmedelshanteringen och en hållbar livsmedelskonsumtion (1 §). Myndigheten har det övergripande ansvaret för livsmedelskontrollen och ska bland annat

- verka för en riskbaserad, effektiv och likvärdig livsmedelskontroll i hela landet
- leda, samordna och följa upp livsmedelskontrollen
- utöva offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

² Se bland annat Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.

- verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö-kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling.

Ansvar för att utöva den offentliga kontrollen inom livsmedelsområdet delas enligt 11 § livsmedelslagen av Livsmedelsverket, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna. Den närmare ansvarsfördelningen framgår av 23 och 25 §§ livsmedelsförordningen. Kommunerna utför kontroll av majoriteten av livsmedelsanläggningarna genom de kommunala kontrollmyndigheterna, som är cirka 250 till antalet (några av landets 290 kommuner har gemensamma myndigheter och förvaltningar). Kommunerna kontrollerar bland annat butiker, restauranger och skolkök. Kommunerna ansvarar även för kontroll av livsmedel som importeras från tredjeland och som inte behöver passera en gränskontrollstation (4 § förordningen [2006:812] om offentlig kontroll av livsmedel som importeras från ett tredjeland). Landets 21 länsstyrelser ansvarar för den offentliga kontrollen av livsmedelsföretagens anläggningar i primärproduktionen. Livsmedelsverket utför offentlig kontroll när det gäller bland annat verksamheter som omfattas av särskilda hygienregler, exempelvis slakterier och vissa anläggningar för produktion av malet kött och köttberedningar. Livsmedelsverket ansvarar även för att kontrollera livsmedel som ska föras in över en gränskontrollstation från ett tredjeland (8 b § instruktionen och 4 § förordningen om offentlig kontroll av livsmedel som importeras från ett tredjeland). Förvarsinspektören för hälsa och miljö ansvarar för den offentliga kontrollen av alla livsmedelsanläggningar inom Förvarsmakten, Fortifikationsverket och Förvarets materielverk som drivs av eller för respektive myndighet.

Livsmedelsverket ansvarar enligt 7 § instruktionen för att, efter samråd med Jordbruksverket, utarbeta den fleråriga nationella kontrollplan som ska finnas i varje medlemsstat enligt kontrollförordningen. Kontrollplanen ska bland annat innehålla en detaljerad plan för den offentliga kontrollen. Livsmedelsverket ansvarar vidare för den årliga rapportering som ska ske enligt kontrollförordningen.

Länsstyrelserna ska på regional nivå samordna kommunernas kontrollverksamhet på livsmedelsområdet och ge kommunerna stöd, råd och vägledning (28 § livsmedelsförordningen). Livsmedelsverket ska samordna övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämna stöd, råd och vägledning i verksamheten (29 § livsmedelsförordningen).

5.3 Övrig berörd myndighet

5.3.1 Tullverket

Sverige är som medlem i EU en del av EU:s tullunion och inre marknad. Det innebär att Sverige har bestämmelser som avser dels kontroll av varutrafiken över Sveriges gräns mot tredje land (tullagen 2016:253), dels bestämmelser om kontroll vid in- och utförsel (av vissa särskilt uppräknade varor, inklusive – enligt nuvarande reglering – nötkreatur) över Sveriges gräns mot annat EU-land (lagen [1996:701] om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen, inregränslagen).

Tullverket har till uppgift att övervaka och kontrollera varuflödet in och ut ur Sverige. Tullverkets uppgifter framgår av flera författningar, bland annat tullkodexen³, som fastställer de allmänna regler och förfaranden som ska tillämpas på varor som förs in i eller ut ur unionens tullområde, tullagen, inregränslagen och lagen (2000:1225) om straff för smuggling (smugglingslagen)⁴. Tullverkets uppdrag styrs av förordningen (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

Av Tullverkets instruktion framgår att myndigheten bland annat ska

- fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter så att en riktig uppbörd kan säkerställas (1 §)
- övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige så att bestämmelser om in- och utförsel av varor följs (2 §)

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.

⁴ I betänkandet Tullverkets rättsliga befogenheter i en ny tid (SOU 2022:48) lämnas förslag på att samla de flesta av Tullverkets befogenheter i en ny lag. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

- förebygga och motverka brottslighet i samband med in- och utförsel av varor (3 §).

Vad gäller den operativa verksamheten är det främst Tullverkets kontrollverksamhet som berörs av avskogningsförordningen och de relevanta råvaror och produkter som omfattas av denna.

Tullverkets kontrollverksamhet syftar framför allt till att kontrollera om lagstiftningen på de olika områdena följs, exempelvis kontrollera om en uppgiftsskyldighet har följts eller om korrekt dokumentation finns vid in- och utförsel av varor.

Tullverket samverkar redan i dag med flera andra nationella myndigheter, inklusive Livsmedelsverket, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och Jordbruksverket. Bland annat framgår det av 1 kap. 4 § tullagen att Tullverket på begäran ska ge dessa myndigheter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor. Vad gäller för avskogningsförordningen relevanta råvaror och produkter samverkar Tullverket i dagsläget med Skogsstyrelsen vid kontroll enligt timmerförordningen och av Flegtlicenser samt med bland annat Jordbruksverket avseende CITES-regleringen.

5.4 Vilka myndigheter överväger andra medlemsstater att utse?

Utredningen har varit i kontakt med ett antal andra medlemsstater för att bilda sig en uppfattning om vilka överväganden de gör i frågan om behörig myndighet och deras preliminära val av myndighet. Utredningen har bland annat inhämtat information genom digitala möten med företrädare för Danmark, Finland, Lettland, Litauen och Slovenien. Eftersom medlemsstaterna inte tagit slutlig ställning i frågorna finns det inte i skrivande stund några offentliga uppgifter att ta del av, annat än beträffande Danmark. Vid en jämförelse med andra medlemsstater bör det noteras att myndighetsstrukturerna skiljer sig åt i medlemsstaterna. Det är därför inte säkert att det val av behörig myndighet som en medlemsstat gör skulle passa lika väl i en annan medlemsstat.

I Danmark kommer Miljøstyrelsen att ansvara för tillämpning av, och vägledning kring, avskogningsförordningen. Miljøstyrelsen är en statlig myndighet som har ansvar för rik natur, ren miljö, säker

kemi och grön produktion. Miljøstyrelsen är också den myndighet i Danmark som i dag har ansvar för timmerförordningen och godkännande av Flegtlicenser.

Finland överväger att utse en behörig myndighet, Livsmedelsverket (Ruokavirasto). Livsmedelsverket ansvarar för arbete för människornas, djurens och växternas hälsa, stöd till landsbygden och upprätthållande av informationssystem. Verket ansvarar också för arbetet med timmerförordningen.

Lettland, Litauen och Slovenien har inte tagit ställning i frågan om behörig myndighet. I Lettland ansvarar i dag en myndighet för arbetet med timmerförordningen, medan ansvaret delas av två myndigheter i Litauen och Slovenien

Sammanfattningsvis kan utredningen konstatera att många faktorer som utredningen har funnit väsentliga för svenskt vidkommande när det gäller att utse behörig myndighet, även har bedömts vara av betydelse i andra medlemsstater. Det har också framkommit att vikt har lagts vid tidigare erfarenhet av arbete med timmerförordningen och att övervägandena främst synes luta åt att utse en behörig myndighet i flera av medlemsstaterna.

6 Överväganden

6.1 Behörig myndighet

Utredningens förslag: Skogsstyrelsen utses till behörig myndighet i Sverige enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 av den 31 maj 2023 om tillhandahållande på unionsmarkanden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010.

Regeringen bör uppdra åt Skogsstyrelsen, Livsmedelsverket och Jordbruksverket att skapa en arbetsgrupp som ska stödja Skogsstyrelsen vid tillämpningen av förordningen.

Enligt avskogningsförordningen ska EU:s medlemsstater utse en eller flera behöriga myndigheter som ansvarar för att fullgöra skyldigheterna enligt förordningen. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna har tillräckliga befogenheter och resurser samt är tillräckligt funktionellt oberoende för att fullgöra de skyldigheter som anges i kapitel 3 i förordningen.

Av utredningsdirektiven framgår att det, mot bakgrund av att avskogningsförordningen har ett mer omfattande tillämpningsområde än timmerförordningen, finns anledning att överväga om en enda myndighet bör få i uppgift att vara behörig myndighet eller om flera myndigheter bör dela på uppgiften. Det framgår vidare av utredningsdirektiven att det ska röra sig om statliga myndigheter. Inga myndigheter pekas särskilt ut i direktiven som möjliga myndigheter.

Under utredningens arbete har Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och Livsmedelsverket förts fram som tänkbara myndigheter för uppdraget som behörig myndighet.

Utredningens bedömning är att samtliga dessa myndigheter har sådana organisatoriska förutsättningar som krävs för uppdraget.

Myndigheterna har även kunskapsmässiga förutsättningar för uppdraget, även om ingen av dem har ansvar för samtliga relevanta råvaror och produkter som omfattas av förordningen. Ingen av myndigheterna har heller verksamhet eller kunskap som omfattar all den lagstiftning som kan anses utgöra relevant lagstiftning i Sverige i enlighet med artiklarna 3 b) och 2.40 i förordningen.

De tre myndigheterna uppfyller vidare de formella kraven i förordningen, under förutsättning att den eller de myndigheter som utses också får de befogenheter som krävs för att kunna utföra de uppgifter som följer av uppdraget. Utredningen kommer därför i det följande att bedöma vilken, eller vilka, av dessa myndigheter som är mest lämpliga för uppdraget som behörig myndighet.

Utredningens bedömning grundas på de uppgifter och verksamhetsområden som myndigheterna ansvarar för i dag, branschkunskap, dvs. kunskapen inom respektive myndighet när det gäller de relevanta råvarorna och produkterna, produktionsvillkor och handelsflöden och om myndigheterna har förutsättningar för att bygga upp en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet för att utföra de uppgifter som följer av förordningen. Andra viktiga faktorer för bedömningen är förutsättningarna för en enhetlig tillämpning av förordningen, rättssäkerhet och förutsebarhet, myndigheternas erfarenhet av gränsöverskridande samarbete samt förutsättningarna för de företag som omfattas av förordningen.

Utredningen har samrått med Skogsstyrelsen, Livsmedelsverket och Jordbruksverket. Uppgifter har inhämtats om respektive myndighets inställning till att utses till behörig myndighet. Skogsstyrelsen har ställt sig positiv till att vara behörig myndighet för trä och när det gäller övriga råvaror och produkter anfört att det finns fördelar och nackdelar både med att ha kontrollansvaret samlat hos en myndighet och att dela upp det på flera myndigheter. Jordbruksverket och Livsmedelsverket har framfört att de visserligen har kunskap att bistå med i arbetet med avskogningsförordningen inom sina respektive ansvarsområden men att de ser svårigheter med att utses till behörig myndighet. De har bland annat hänvisat till att den faktiska tillsynen inom deras ansvarsområden till övervägande del utförs av andra myndigheter. Livsmedelsverket har vidare framhållit att livsmedelstillsynen är inriktad på livsmedelssäkerhet medan avskogningsförordningen fokuserar på helt andra aspekter. Samtliga

myndigheter har pekat på att förordningen delvis omfattar råvaror och produkter som faller utanför deras respektive ansvarsområden.

Utredningen kan konstatera att ingen av de myndigheter som övervägs är involverade i kontroll av samtliga relevanta råvaror och produkter som omfattas av förordningen. Nedan redogör utredningen för de närmare överväganden som ligger till grund för utredningens förslag.

6.1.1 Faktorer av betydelse för valet av behörig myndighet

Myndigheternas nuvarande ansvar

Förordningens huvudsakliga syfte är att motverka avskogning och skogsförstörelse. I Sverige har Skogsstyrelsen det övergripande ansvaret för det svenska skogsbruket och tillsynsansvar för skogsvårdslagen och de delar av miljöbalken som rör skogsbruksåtgärder. Skogsstyrelsen är vidare bland annat ansvarig för tillsynen enligt timmerförordningen och har därmed erfarenhet av tillsyn när det gäller aktsamhets- och spårbarhetskrav samt riskbaserad kontroll som kan vara till fördel även vid tillämpningen av avskogningsförordningen. Utöver detta deltar Skogsstyrelsen i skogssamarbeten och skogliga processer samt ansvarar för och bidrar till rapportering av skoglig information både inom EU och på internationell nivå. Myndigheten har således ett internationellt nätverk och kunnande avseende globala skogsrelaterade frågor som avskogning och skogsförstörelse. Detta talar för Skogsstyrelsen som behörig myndighet, särskilt när det gäller trä, men även generellt när det gäller frågor om avskogning och skogsförstörelse.

Jordbruksverket är förvaltningsmyndighet inom jordbruk och är den myndighet som övervakar jordbruksmarkens användning i Sverige. Jordbruksverket ansvarar även för CDB där alla nötkreaturshållare i dag ska registrera var de håller sina djur. Jordbruksverket har således kunskap och kompetens när det gäller det svenska jordbruket, bland annat vad gäller jordbruksmarkens användning och var nötkreatur hålls. Myndigheten arbetar även internationellt genom att sprida sin expertkompetens inom områden som jordbruk, djurhållning och matproduktion till andra länders förvaltningar. Detta kan tala för Jordbruksverket som behörig myndighet, särskilt när det gäller nötkreatur.

När det gäller övriga fem relevanta råvaror sker i dagsläget ingen produktion i Sverige. Dessa råvaror importeras och kontrollen utförs av flera olika tillsynsmyndigheter. Många av de relevanta råvarorna och produkterna är livsmedel och kontrolleras som sådana av flera olika myndigheter inom livsmedelskontrollen, vilken Livsmedelsverket har det övergripande ansvaret för. Detta kan tala för Livsmedelsverket som behörig myndighet när det gäller livsmedel. Den kontroll som sker görs dock främst ur ett livsmedelssäkerhetsperspektiv. Frågan om avskogning är inte en aspekt som kontrolleras i dag när det gäller dessa produkter.

Branschkunskap

För att den behöriga myndigheten på ett effektivt sätt ska kunna utföra sina uppgifter är branschkunskap och marknadsförståelse av vikt. Kraven på den behöriga myndigheten enligt förordningen innebär att det är en fördel om myndigheten har kunskap om till exempel produktionsvillkor, handelsflöden och värdekedjor för de relevanta produkterna, bland annat för att kunna genomföra den riskbedömning som ska ligga till grund för vilka kontroller som ska utföras. I denna bedömning ska de behöriga myndigheterna bland annat särskilt beakta de relevanta råvarorna, leveranskedjornas komplexitet och längd och om de berörda markområdena gränsar till skogar. Även kravet i förordningen på att de behöriga myndigheterna ska övervaka och utbyta information om betydande förändringar i handelsmönstret ställer krav på kunskap om de olika produkterna, deras handelsströmmar och de värdekedjor de ingår i. Därutöver ställer systemet med väl underbyggda synpunkter vissa krav på den behöriga myndighetens sakkunskap, särskilt när det gäller produktionen inom landet. Branschkunskap kan även vara viktig för att den behöriga myndigheten på ett erforderligt sätt ska kunna ge stöd och vägledning till berörda verksamhetsutövare och handlare.

Som ansvarig förvaltningsmyndighet för frågor om skogsbruket har Skogsstyrelsen stor sakkunskap om skog och skogsbruk. Det är inom Skogsstyrelsen som det finns kompetens när det gäller till exempel avverkning och olika typer av skogar. Skogsstyrelsen är vidare behörig myndighet enligt timmerförordningen och har därmed en upparbetad kunskap när det gäller skogsbruk och avverkning av skog

även i andra länder. Skogsstyrelsen är även ansvarig för kontrollen av Flegtlicenser och samarbetar redan i dag i det arbetet med Tullverket. Detta talar enligt utredningens bedömning för att utse Skogsstyrelsen till behörig myndighet när det gäller trä.

Skogsstyrelsen har dock inte samma kunskap om exempelvis produktionsvillkor och handelsflöden när det gäller övriga relevanta råvaror och produkter.

Övriga relevanta råvaror och produkter faller i dagsläget under flera olika myndigheters ansvarsområden. Både Livsmedelsverket och Jordbruksverket har delvis kunskap när det gäller produktionsvillkor för, och handel med, flera av de övriga relevanta råvarorna och produkterna.

Livsmedelsverket är ansvarig myndighet när det gäller livsmedelsfrågor och har det övergripande ansvaret för livsmedelskontrollen. Livsmedelsverket har som ansvarig myndighet en övergripande kunskap om livsmedelssektorn och de relevanta produkter som utgör livsmedel.

Jordbruksverket är ansvarig myndighet när det gäller jordbruksfrågor. Jordbruksverket har det övergripande ansvaret när det gäller att genomföra den gemensamma jordbrukspolitiken och har även uppdrag när det gäller livsmedelsproduktionens hållbarhet och miljömålen. Jordbruksverket har också kunskap om den svenska uppfödningen av nötkreatur och om hur den svenska jordbruksmarken används.

Både Jordbruksverket och Livsmedelsverket har således sakkunskap när det gäller vissa relevanta råvaror och produkter, etablerade kontakter med berörda företag och erfarenhet av kontrollverksamhet, vilket skulle vara en tillgång för uppdraget som kontrollmyndighet när det gäller andra varor än trävaror. Det skulle kunna tala för att båda dessa myndigheter bör dela på ansvaret som behörig myndighet för övriga råvaror.

Att dela upp ansvaret som behörig myndighet på de tre nämnda myndigheterna skulle medföra att den kunskap som finns inom respektive myndighet tas tillvara. Detta kan tala för att utse flera behöriga myndigheter. Behovet av att ta tillvara befintlig branschkunskap bedöms dock vara störst i det inledande arbetet med förordningen. Detta gäller särskilt eftersom förordningen ska börja tillämpas inom en mycket snar framtid. Oavsett om en eller flera myndigheter utses kommer den behöriga myndigheten på längre sikt att behöva

arbeta upp och upprätthålla kompetens när det gäller produktionsvillkor, handelsströmmar, värdekedjor och risker för de relevanta råvarorna och produkterna som är nya för den behöriga myndigheten.

Vissa av de relevanta råvarorna och produkterna faller utanför de berörda myndigheternas ansvars- och kunskapsområden. Det rör till exempel gummi, som används vid tillverkning av däck, men också inom industri och sjukvård. Även om Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och Livsmedelsverket alla tre skulle utses till behöriga myndigheter skulle det alltså innebära att kunskap och kompetens behöver byggas upp när det gäller dessa, och andra, produkter som inte ingår i dagens livsmedelskedja eller är en typ av träbaserade produkter.

Nuvarande kontrollsystem

En viktig faktor vid bedömningen av vad som är den mest ändamålsenliga uppdelningen av ansvaret som behörig myndighet är befintlig kontrollverksamhet som berör de relevanta råvarorna och produkterna. Att kunna samordna kontrollverksamheten enligt avskogningsförordningen med befintlig kontrollverksamhet skulle kunna medföra flera fördelar. Det skulle förenkla för verksamhetsutövare och handlare bland annat genom att dessa inte skulle behöva ha kontakt med ytterligare en myndighet. Om kontroller enligt avskogningsförordningen kan ske samordnat med övriga kontroller kan det också leda till minskade administrativa kostnader för både företagare och myndigheter.

Skogsstyrelsen utövar tillsyn över skogsbruket och är den myndighet som svenska skogsägare och träproducenter främst har kontakt med. Även om utredningen inte har kunnat undersöka möjligheterna till samordning med befintlig tillsynsverksamhet närmare så talar detta för Skogsstyrelsen som behörig myndighet för trävaror.

Övriga relevanta råvaror och produkter faller i dagsläget under flera olika myndigheters ansvarsområden och den kontroll som sker i dag av dessa produkter utförs av ett stort antal olika kontrollmyndigheter.

Livsmedelsverket har det övergripande ansvaret för livsmedelskontrollen och ansvarar bland annat för kontroll av slakterier och vissa anläggningar för produktion av malet kött och köttberedningar

och kontroll av livsmedel som ska föras in över en gränskontrollstation. Större delen av den faktiska kontrollen på livsmedelsområdet utförs dock av ett stort antal olika kontrollmyndigheter, främst de kommunala kontrollmyndigheterna och länsstyrelserna.

Jordbruksverket har det övergripande ansvaret för jordbruksfrågor och för kontrollen av foder och animaliska biprodukter och EU:s handelsnormer samt utför även viss kontroll som berör de relevanta råvarorna och produkterna. Kontrollansvaret inom dessa områden delas dock, liksom livsmedelskontrollen, med ett antal olika myndigheter, främst länsstyrelserna och de kommunala kontrollmyndigheterna. Den faktiska kontrollen inom primärproduktionen utförs av länsstyrelserna.

Utredningen ser flera svårigheter när det gäller möjligheten att samordna kontrollen enligt avskogningsförordningen med befintlig kontrollverksamhet. Med hänsyn till hur många olika produkter som omfattas av avskogningsförordningen och hur den befintliga kontrollverksamheten är organiserad skulle en sådan samordning innebära att kontrollansvaret enligt förordningen skulle fördelas ut på ett stort antal myndigheter. Ett så splittrat kontrollansvar kan innebära utmaningar och få negativa effekter när det gäller tydlighet, enhetlig tillämpning, förutsebarhet och möjligheten att upprätthålla kompetens om förordningen inom varje kontrollmyndighet. Det skulle vidare kunna leda till att företag vars verksamhet omfattar olika råvaror och produkter skulle få flera olika behöriga myndigheter att förhålla sig till inom en och samma förordning, vilket i sin tur skulle kunna medföra ökad administration och minskad tydlighet för dessa företag.

Även att dela upp ansvaret på två eller tre myndigheter skulle medföra utmaningar när det gäller tydlighet avseende ansvarsfördelning, enhetlig tillämpning och att bygga upp och upprätthålla kompetens inom förordningens område. Det går också att ifrågasätta hur effektivt ett sådant system skulle vara. Om flera olika myndigheter ska tolka förordningen föreligger en risk för olika tolkningar av samma bestämmelser. En oenhetlig tillämpning skulle även inverka negativt på samverkan med bland annat Tullverket i frågor som rör förordningen.

Den kontroll som sker av de relevanta råvarorna och produkterna i dag skiljer sig vidare både innehållsmässigt och till formen från den kontroll som kommer att göras enligt avskogningsförordningen.

När det gäller till exempel livsmedel är kontrollen inriktad på livsmedelssäkerhet medan kontrollen enligt avskogningsförordningen kommer att fokusera på marken där råvaran har producerats. Livsmedelskontroll sker vidare främst genom besök på plats hos verksamhetsutövare. Kontrollen enligt avskogningsförordningen kommer antagligen till största delen att vara en granskning av dokumentation och system för tillbörlig aktsamhet, oavsett vilken råvara eller produkt som kontrolleras.

Avskogningsförordningens innehåll innebär att en helt ny kontrollverksamhet kommer att behöva byggas upp. Det är således tveksamt om det går att samordna kontrollen enligt avskogningsförordningen av relevanta råvaror och produkter med befintlig kontroll på ett effektivt sätt och vilka fördelar en sådan samordning skulle medföra. Möjligheten till samordning med befintlig kontrollverksamhet är därför enligt utredningen en faktor av begränsad betydelse vid valet av behörig myndighet.

En fördel med att dela upp ansvaret mellan flera myndigheter skulle kunna uppkomma om det möjliggör att den information som finns inom en myndighet kan användas vid tillämpningen av förordningen. Detta gäller till exempel den information som finns inom CDB. Det är dock i nuläget inte klarlagt hur rapporteringen kommer att gå till och om det kommer att vara möjligt att koppla samman nationella datasystem med det gemensamma EU-systemet. Frågan om möjligheten att använda befintliga data vid tillämpningen av förordningen är också oklar i nuläget. Om Jordbruksverket skulle bli behörig myndighet skulle det alltså inte automatiskt innebära att det går att överföra informationen från nämnda system till verksamhetsutövers förklaringar om tillbörlig aktsamhet. Detta är därför inte en faktor som talar för att dela upp ansvaret på flera myndigheter.

Förutsättningarna för svenska företag

Av kommittédirektiven framgår att avskogningsförordningen ur ett svenskt perspektiv bedöms ha störst konsekvenser för de råvaror som produceras i Sverige, det vill säga nötkött och skogsråvara. Direktiven är även tydliga med att förutsättningarna för den inhemska produktionen är en viktig faktor i utredningens arbete. Skogsstyrelsen har störst sakkunskap när det gäller den svenska skogen och skogs-

bruket, vilket talar för att föreslå denna myndighet när det gäller trävaror. Jordbruksverket har störst kompetens när det gäller den svenska nötköttsproduktionen, vilket talar för att utse Jordbruksverket när det gäller nötkreatur. Det är dock inte Jordbruksverket som utför den faktiska kontrollen hos primärproduktionen i dag när det gäller nötkreatur, utan länsstyrelserna. Även kontrollen av primärproducenter inom miljötillsynen enligt miljöbalken utförs av länsstyrelserna, samt av de kommunala kontrollmyndigheterna.

Utredningen vill också framhålla vikten av att även beakta importen av råvaror och produkter in till Sverige i bedömningen av vilken myndighet som ska utses till behörig myndighet. Svenskt näringsliv och svensk konsumtion är beroende av import av råvaror som kan förädlas i Sverige eller produkter som behövs på den svenska marknaden som till exempel insatsvaror. Många av de relevanta råvarorna och produkterna importeras i dag till Sverige, även träprodukter och nötkreatursprodukter, och syftet med förordningen är att skydda skog i hela världen. Detta kan tala för Livsmedelsverket som behörig myndighet då denna myndighet hanterar livsmedel såsom råvarorna kakao och kaffe och till viss del även soja och palmolja. Samtidigt är det viktigt att det finns en tydlighet för importerande företag när det gäller vilken myndighet de ska vända sig till för olika råvaror och produkter. Här kan en uppdelning mellan flera olika behöriga myndigheter leda till ökad administrativ börda för företagen, speciellt för verksamhetsutövare och handlare som importerar flera olika produkter som skulle komma att hanteras av olika behöriga myndigheter. Å andra sidan kan vissa importerande företag uppleva att Skogsstyrelsen inte är en naturlig kontaktpunkt för deras verksamhet.

Ur företagarsynpunkt är det viktigt att den behöriga myndigheten har förutsättningar att lämna relevant information och ge stöd till företagen för att underlätta deras tillämpning av förordningen. Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Skogsstyrelsen har alla i dag kontakt med vissa av de företagare som omfattas av avskogningsförordningen. För den enskilde företagaren skulle det vara positivt om information och stöd ges via den myndighet som företagaren har en etablerad kontakt med och som har kunskap om och förståelse för de villkor och förhållanden som gäller för företaget i övrigt.

Gränsöverskridande samarbete

I förordningen uppställs krav på samarbete med både behöriga myndigheter och med tullmyndigheter i andra medlemsstater. De behöriga myndigheterna ska bland annat underlätta utbyte och spridning av relevant information och av bästa praxis, övervaka och utbyta information om alla betydande förändringar i handelsmönstret för relevanta produkter som kan leda till att förordningen kringgås, utbyta information om och samordna utvecklingen och tillämpningen av riskkriterier. De ska vidare utbyta den information som krävs för verkställandet av förordningen och omedelbart underrätta behöriga myndigheter i andra medlemsstater, och kommissionen, om de upptäcker potentiell bristande efterlevnad av förordningen och allvarliga brister som kan påverka mer än en medlemsstat.

Vid den praktiska tillämpningen av förordningen kommer det således att vara viktigt att bygga upp och bibehålla ett samarbete med behöriga myndigheter i andra medlemsstater. Samarbetet kan förutses vara särskilt viktigt i det inledande skedet när medlemsstaterna ska bygga upp system för att kontrollera efterlevnaden av förordningen på ett harmoniserat sätt, men även senare när det gäller exempelvis riskbedömningar och förändringar i handelsmönster. Detta är särskilt viktigt för att tillämpningen av förordningen inte ska leda till att konkurrensen snedvrids inom EU:s inre marknad.

Alla tre myndigheter som utredningen har övervägt har förutsättningar för att delta i gränsöverskridande samarbeten med kommissionen samt behöriga myndigheter och tullmyndigheter i andra länder. Det relativt snabba införandet av förordningen och det faktum att det fortfarande kvarstår oklarheter i flera avseenden när det gäller tolkningen av förordningen samt hur kommissionens rapporteringssystem kommer att utformas, kan innebära att det är en fördel att ha endast en behörig myndighet. En myndighet kan utgöra en tydlig kontaktpunkt utåt mot kommissionen och övriga medlemsstater, förutsatt att det på det nationella planet finns en välfungerande samverkan mellan berörda myndigheter. Tullverket har även tydligt uttryckt att myndigheten föredrar att en behörig myndighet utses eftersom det kommer att underlätta arbetet med förordningen.

Administrativa kostnader och enhetlig tillämpning

Initialt behöver den behöriga myndigheten bygga upp teknisk kompetens för att stödja svenska företags rapportering av förklaringar om tillbörlig aktsamhet till det EU-gemensamma informations-systemet. Att ha ansvaret som behörig myndighet samlat på en myndighet medför administrativa fördelar jämfört med om ansvaret är uppdelat på flera myndigheter. Administrativa system och kompetens behöver då inte byggas upp parallellt vid flera myndigheter. På längre sikt kommer det även att vara enklare för den behöriga myndigheten att upprätthålla kompetensen och det tekniska stödet till svenska aktörer när det gäller förordningen om ansvaret är samlat på en myndighet än om det är uppdelat på flera myndigheter som alla måste upprätthålla samma kompetens. Samtidigt kommer en aktiv och nära samverkan behöva ske mellan myndigheter för att förenkla svenska företags tillämpning av förordningen.

Att ha endast en behörig myndighet kan även medföra att det blir tydligare för den enskilde företagaren, särskilt för den företagare som annars skulle hamna under flera olika behöriga myndigheters kontrollansvar, liksom för den som vill lämna väl underbyggda synpunkter, att veta vart denne ska vända sig, oavsett vilken av de relevanta produkterna det rör sig om. Att ha en behörig myndighet kan således leda till ökad tydlighet och därmed minskad administrativ börda och minskade kostnader för företagarna.

Att ha en behörig myndighet skulle även förenkla samarbetet med Tullverket och med behöriga myndigheter och tullmyndigheter i andra länder.

Ett samlat kontrollansvar skulle vidare ge bättre förutsättningar för en enhetlig praxis, när det gäller till exempel riskbedömning, och minska risken för omotiverade skillnader i kontrollen av verksamhetsutövare och handlare inom Sverige jämfört med andra länder på EU:s inre marknad.

6.1.2 Förslag på behörig myndighet

De överväganden som gjorts ovan tydliggör att det finns argument som talar för att samtliga tre myndigheter, Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och Livsmedelsverket, kan vara lämpliga för uppdraget som behörig myndighet. Ingen myndighet är dock helt självklar som behörig

myndighet när det gäller samtliga relevanta produkter. Ingen av myndigheterna arbetar heller i dag med samtliga relevanta råvaru- och produktgrupper.

Skogsstyrelsen har som förvaltningsmyndighet för skog det övergripande ansvaret för det svenska skogsbruket och tillsynsansvar för skogsvårdslagen och de delar av miljöbalken som rör skogsbruksåtgärder. Myndigheten har kunskap om skog och skogsbruk såväl nationellt som inom EU och internationellt. Skogsstyrelsen är vidare bland annat ansvarig för kontrollen av Flegtlicenser och för tillsynen enligt timmerförordningen och har arbetat upp kunskap när det gäller den förordningen. Genom arbetet med timmerförordningen har myndigheten också erfarenhet av att kontrollera både spårbarhet och system för tillbörlig aktsamhet. Denna kunskap och erfarenhet kommer att vara till stor nytta i arbetet som behörig myndighet enligt avskogningsförordningen och medför enligt utredningens mening att Skogsstyrelsen bör vara behörig myndighet när det gäller trä och trävaror. Avskogningsförordningen omfattar dock, till skillnad från timmerförordningen, flera råvaru- och produktgrupper än trä.

Frågan är om Skogsstyrelsen bör vara behörig myndighet även för övriga råvaror och produkter som omfattas av avskogningsförordningen, eller om uppdraget bör delas mellan Skogsstyrelsen och antingen Jordbruksverket eller Livsmedelsverket eller båda dessa myndigheter.

Som framgått ovan finns det potentiella fördelar med att dela upp ansvaret på flera myndigheter, både när det gäller eventuella möjligheter att samordna kontrollverksamheten enligt avskogningsförordningen med befintlig kontrollverksamhet och att tillvarata kompetens, kontaktvägar och kunskap som finns inom respektive myndighet. Utredningen ser dock flera nackdelar med att dela upp ansvaret på flera myndigheter bland annat i fråga om administration, kompetens, enhetlighet i tillämpningen och tydlighet när det gäller ansvarsfördelning. Utredningen kan vidare konstatera att frågan om delning av information från till exempel CDB inte löses enbart genom att fördela uppdraget på flera myndigheter.

Att samla ansvaret som behörig myndighet inom en myndighet skulle å andra sidan enligt utredningens mening innebära flera fördelar. Att ha ansvaret som behörig myndighet samlat på en myndighet medför administrativa och ekonomiska fördelar jämfört med om ansvaret är uppdelat på flera myndigheter. Administrativa system

och kompetens behöver då inte byggas upp parallellt vid flera myndigheter. På längre sikt kommer det även att vara enklare för den behöriga myndigheten att bibehålla kunskap och kompetens när det gäller förordningen om ansvaret är samlat på en myndighet än om det är uppdelat på flera myndigheter.

Behovet av branschkunskap bedöms vidare vara störst i det inledande arbetet med förordningen. Oavsett om en eller flera myndigheter utses kommer den behöriga myndigheten att behöva arbeta upp och upprätthålla kompetens när det gäller produktionsvillkor, handelsströmmar, värdekedjor och risker för de relevanta råvarorna och produkterna. Vidare kommer den kontroll som den behöriga myndigheten ska utföra vara en typ av systemkontroll och den kommer att vara likartad oavsett vilken råvara eller produkt som berörs.

Om en myndighet utses till behörig myndighet kan i stället den kunskap som finns inom övriga myndigheter tas till vara genom samverkan mellan myndigheterna. En sådan samverkan skulle kunna säkerställa att den kunskap som finns inom respektive myndighet tas tillvara samtidigt som utmaningarna med en otydlig ansvarsfördelning undviks och samordningsfördelarna med att bara ha en behörig myndighet utnyttjas.

Att ha endast en behörig myndighet skulle även medföra att det blir tydligt för den enskilde företagaren, liksom för den enskilde som vill lämna väl underbyggda synpunkter, att veta vart denne ska vända sig, oavsett vilken av de relevanta produkterna det rör sig om. Det skulle även förenkla samarbetet med Tullverket och med behöriga myndigheter och tullmyndigheter i andra länder, om en myndighet har helhetsansvaret för förordningen.

Att ha en behörig myndighet skulle vidare ge bättre förutsättningar för en enhetlig praxis, när det gäller till exempel riskbedömningar, och minska risken för omotiverade skillnader i kontrollverksamheten.

Med hänsyn till de oklarheter som kvarstår när det gäller förordningens tillämpning kan det även vara en fördel med att ha en behörig myndighet som en kontaktpunkt mot kommissionen. Det skulle även underlätta rapporteringen till kommissionen. Detta är särskilt viktigt mot bakgrund av de oklarheter som finns när det gäller tolkningen av förordningen.

Vikten av att minska kostnader och administrativ börda och att underlätta både för den enskilde företagaren och myndigheter, lik-

som vikten av en enhetlig praxis, talar för att en myndighet bör vara ansvarig. Att samla ansvaret som behörig myndighet hos en myndighet innebär visserligen att myndigheten kommer att vara ansvarig för produkter och företag som myndigheten kanske inte kommer i kontakt med i sitt övriga uppdrag, och att en del verksamhetsutövare och handlare kommer att få ha kontakt med ytterligare en myndighet. Om ansvaret skulle delas upp på flera myndigheter skulle det dock medföra svårigheter att göra denna uppdelning tydlig för både myndigheterna, verksamhetsutövarna och allmänheten. För vissa företag, vars verksamhet omfattar flera olika typer av produkter, skulle ett uppdelat ansvar även innebära att de skulle behöva ha kontakt med olika behöriga myndigheter inom samma förordning. Vid en avvägning mellan fördelarna och nackdelarna anser utredningen att fördelarna med att ha en behörig myndighet väger tyngst. Att ha en behörig myndighet innebär en tydlig ansvarsfördelning och ger enligt utredningens bedömning bättre förutsättningar för en välfungerande, enhetlig och effektiv kontroll. Detta ger även förutsättningar för minskad administration och minskade kostnader för de enskilda företagen, särskilt för dem som hanterar flera olika produkter.

Mot denna bakgrund bedömer utredningen att en myndighet bör utses till behörig myndighet. Utredningen bedömer vidare att Skogsstyrelsen har bäst förutsättningar för att utföra uppgiften. En viktig faktor i detta val är förordningen syfte som är att motverka avskogning och skogsförstörelse. Kunskapen på dessa områden finns främst inom Skogsstyrelsen som ansvarig myndighet för skog och skogsbruk. Myndigheten har relevant kunskap och erfarenhet av dessa frågor på både nationell och internationell nivå. Arbetet med timmerförordningen och Flegtlicenserna innebär att myndigheten även har erfarenhet av att arbeta med frågor om spårbarhet och tillbörlig aktsamhet.

Avskogningsförordningens omfattning innebär enligt utredningens bedömning att Skogsstyrelsen kommer att behöva bygga upp en ny kontrollfunktion inom myndigheten med kompetens om de olika råvarorna och produkterna. Med hänsyn till förordningens sektorsöverskridande innehåll, behovet av branschkunskap och för att underlätta för de företagare vars verksamhet omfattas av förordningen, ser dock utredningen framför sig att Skogsstyrelsen för att genomföra uppdraget som behörig myndighet kommer att ha behov av den kunskap som finns inom andra myndigheter när det gäller till

exempel produktionsvillkor, värdekedjor, handelsströmmar och hanteringen av väl underbyggda synpunkter. Detta gäller särskilt inledningsvis, innan Skogsstyrelsen har hunnit bygga upp den nya kontrollverksamheten inom myndigheten. Skogsstyrelsen kommer dock antagligen att även på längre sikt ha ett behov av att ta del av den kompetens, kunskap och de upparbetade kontakter med företag som finns inom andra myndigheter för att på ett effektivt sätt kunna utföra sitt uppdrag på ett sätt som underlättar för företagen.

Utredningen föreslår därför att regeringen, i samband med att den utser behörig myndighet, ger Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och Livsmedelsverket i uppdrag att skapa en arbetsgrupp i syfte att bland annat identifiera berörda aktörer, riskkriterier och befintliga system samt informera berörda aktörer och allmänhet.

Skogsstyrelsen ska leda arbetet i arbetsgruppen. Skogsstyrelsen bör under hösten 2024 återsamla till regeringen om hur arbetet fortskrider. En andra återsamling bör ske i slutet av 2025 och myndigheten bör då lämna förslag på former för eventuell fortsatt samverkan. Uppdraget bör slutföras under våren 2026.

Myndigheterna bör i uppdraget samverka med och hämta in synpunkter från Tullverket och de övriga myndigheter och aktörer som de bedömer vara relevanta.

Sammanfattande slutsatser

Utredningen gör bedömningen att en myndighet bör utses till behörig myndighet och att Skogsstyrelsen är bäst lämpad att utföra de uppgifter som åligger den behöriga myndigheten enligt förordningen. Skogsstyrelsen föreslås därför som behörig myndighet enligt avskogningsförordningen. Uppdraget bör framgå av myndighetens instruktion.

För att ge Skogsstyrelsen förutsättningar för att på ett effektivt sätt inleda sitt arbete som behörig myndighet bör regeringen ge Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och Livsmedelsverket ett myndighetsgemensamt uppdrag om att skapa en arbetsgrupp som ska stödja Skogsstyrelsen vid tillämpningen av förordningen.

6.2 Framtiden

Utredningens överväganden utgår ifrån det som vi i dag vet om den framtida tillämpningen av avskogningsförordningen och det arbete som berör förordningen på EU-nivå. När detta delbetänkande skrivs pågår ett arbete både inom kommissionens egen plattform för samverkan och den informella arbetsgrupp som initierats för att diskutera tillämpningen av förordningen när det gäller bland annat frågor om spårbarhet och definitioner. Ett intensivt arbete pågår också med att utveckla det EU-gemensamma informationssystemet.

Av förordningen framgår också att kommissionen under 2024 och 2025 kommer att se över möjligheten att utvidga förordningens tillämpningsområde till att omfatta annan träd- och buskmark och att se över de relevanta produkter som omfattas av förordningen. Det pågår vidare förhandlingar om flera rättsakter på EU-nivå som kan påverka tillämpningen av förordningen, bland annat förslaget till förordning om restaurering av natur¹ och den pågående revideringen av miljöbrottsdirektivet.² Med hänsyn till det arbete som pågår inom EU och till den översyn som aviseras i förordningen kan frågan om behörig myndighet behöva ses över i framtiden.

¹ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om restaurering av natur, COM(2022) 304.

² Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser och om upphävande av direktiv 2008/99/EG, COM(2021) 851.

7 Förslagets konsekvenser

En särskild utredare ska redovisa vilka konsekvenser i olika avseenden som förslagen i ett betänkande kan få (1 § andra stycket kommittéförordningen [1998:1474]). Enligt 14 § gäller att om förslagen i ett betänkande påverkar kostnaderna eller intäkterna för staten, kommuner, regioner, företag eller andra enskilda, ska en beräkning av dessa konsekvenser redovisas i betänkandet. Om förslagen innebär samhällsekonomiska konsekvenser i övrigt ska dessa redovisas. När det gäller kostnadsökningar och intäktsminskningar för staten, kommuner eller regioner ska utredaren föreslå en finansiering.

I 15 § anges att om förslagen i ett betänkande har betydelse för den kommunala självstyrelsen, för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, för sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, för små företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt i förhållande till större företags, för jämställdheten mellan kvinnor och män eller för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen ska konsekvenserna i det avseendet anges i betänkandet. Om ett betänkande innehåller förslag till nya regler ska, enligt 15 a §, förslagets kostnadsmässiga och andra konsekvenser anges i betänkandet.

Avskogningsförordningen är bindande i sin helhet och direkt tillämplig i alla EU:s medlemsstater. Enligt förordningen är medlemsstaterna skyldiga att utse en eller flera myndigheter som ansvarar för att fullgöra skyldigheterna enligt förordningen. Det är således inget alternativ att inte utse någon behörig myndighet.

I detta delbetänkande föreslår utredningen att en myndighet, Skogsstyrelsen, utses till behörig myndighet i Sverige. Utredningen gör också bedömningen att framför allt Jordbruksverket och Livsmedelsverket kommer att behöva bistå Skogsstyrelsen med kompetens inom frågor som relaterar till respektive myndighets ansvarsområde, såsom produktionssätt för relevanta råvaror och produkter

samt riskbedömningar. Utredningen föreslår därför ett regeringsuppdrag åt dessa myndigheter, med Skogsstyrelsen som samordnande myndighet för uppdraget, att skapa en arbetsgrupp som ska stödja Skogsstyrelsen vid tillämpningen av förordningen.

Ingen myndighet i Sverige ansvarar i dag för kontroll av samtliga de relevanta råvaror och produkter, eller aktörer, som omfattas av förordningen. Ett alternativ för utredningen hade därför varit att föreslå någon annan myndighet som behörig myndighet eller att föreslå flera behöriga myndigheter med viss fördelning av uppgiften och samordning av arbetet mellan myndigheterna. Det senare exempelvis med fördelning utifrån de råvaror – trä, nötkreatur, kakao, kaffe, oljepalm, gummi och soja – som omfattas av förordningen, och genom att i största möjliga utsträckning anknyta till befintliga kontrollsystem. En utgångspunkt för utredningen har dock varit att Skogsstyrelsen i vart fall bör vara behörig myndighet för råvaran trä, utifrån den kompetens som finns inom myndigheten samt myndighetens nuvarande ansvarsområde och erfarenhet av timmerförordningen. Vilka utgångspunkter utredningen i övrigt har haft och hur utredningen närmare har resonerat i detta avseende framgår av övervägandena i kapitel 6.

De största konsekvenserna av tillämpningen av förordningen i Sverige för alla berörda är i huvudsak en följd av förordningen i sig, och de skyldigheter som följer av denna, inte av utredningens förslag i detta delbetänkande. Delbetänkandets förslag får dock ekonomiska konsekvenser för den behöriga myndigheten, liksom i viss mån för de myndigheter som föreslås bistå denna, vilket redovisas nedan.

Medlemsstaterna ska enligt artikel 14 i förordningen säkerställa att de behöriga myndigheterna har tillräckliga befogenheter och resurser samt tillräckligt funktionellt oberoende för att fullgöra skyldigheterna i kapitel 3 i förordningen. En huvuduppgift för de behöriga myndigheterna enligt förordningen är att inom sitt territorium, och utifrån vissa kvantifierade mål, utföra kontroller för att fastställa efterlevnaden av förordningen avseende samtliga relevanta råvaror och produkter.

Kontroll av verksamhetsutövare och handlare som inte är små och medelstora företag ska omfatta systemet för tillbörlig aktsamhet, inklusive riskbedömningar och riskreducerande förfaranden, handlingar och register samt förklaringar om tillbörlig aktsamhet som har gjorts tillgängliga i det EU-gemensamma informationssystem som ska upprättas av kommissionen. Underlaget som dessa aktörer

har samlat in ska kunna visa att de relevanta produkterna uppfyller kraven i artikel 3 i förordningen, bland annat att de är avskogningsfria. Kontroll av handlare som är små och medelstora företag ska omfatta handlingar och register som visar att handlarna har den information som krävs, det vill säga uppgifter om leverantörer och leveransmottagare samt referensnummer för förklaringar om tillbörlig aktsamhet. Enligt utredningens bedömning kommer kontrollerna därför antagligen till stor del innebära granskning av dokumentation. Andra uppgifter som de behöriga myndigheterna ska utföra enligt förordningen är bland annat att ta emot och bedöma väl underbyggda synpunkter och annan relevant information kring eventuell bristande efterlevnad av förordningen, att vidta omedelbara åtgärder vid tecken på kringgående av förordningen respektive att vidta korrigerande åtgärder vid eventuella brister, samt att samverka med andra myndigheter och med kommissionen. Den behöriga myndigheten kommer sannolikt också att ansvara för att ge vägledning och stöd till de företag som omfattas av förordningen.

Hur stora konsekvenser uppdraget som behörig myndighet kommer att innebära i fråga om antal ärenden och arbetsbörda i övrigt till följd av uppdraget, är enligt utredningens bedömning för närvarande inte möjligt att uppskatta. Avskogningsförordningen har ännu inte börjat tillämpas i unionen. Någon motsvarande rättsakt finns inte sedan tidigare. Visserligen kan förordningen sägas bygga vidare på timmerförordningen, men det finns väsentliga skillnader mellan dessa. Exempelvis omfattar avskogningsförordningen fler typer av råvaror och produkter och gäller varje kommersiellt tillhandahållande i unionen och export till tredjeland, med spårbarhetskrav i alla led. Vidare innehåller den bestämmelser om omfattningen av de kontroller som ska utföras och mer preciserade bestämmelser om sanktioner. Detta gör att det inte enbart utifrån en jämförelse med timmerförordningen går att uppskatta antal ärenden.

Antalet ärenden kommer att vara beroende av flera faktorer som utredningen för närvarande bedömer som osäkra. En faktor av betydelse är hur handelsströmmarna till och från Sverige kommer att se ut för relevanta råvaror och produkter. En annan sådan faktor är vilken risknivå som kommissionen kommer att tilldela Sverige, då denna får betydelse bland annat för omfattningen av de kontroller som ska utföras av den behöriga myndigheten. Ytterligare en faktor som kan komma att påverka mängden ärenden är i vilken omfattning

den behöriga myndigheten får in väl underbyggda synpunkter som den behöver hantera och som i sin tur kan föranleda ytterligare kontroller.

Med hänsyn till den utredningstid som stått till buds, och då frågan inte är helt okomplicerad, har det inte heller varit möjligt för utredningen att göra någon ungefärlig uppskattning av antalet och storleken av de företag som kan komma att omfattas av skyldigheterna för verksamhetsutövare och handlare enligt förordningen, sett till samtliga relevanta råvaror och produkter. Det står emellertid klart att förordningen kommer att omfatta många företag i Sverige, med olika typer av verksamheter och av varierande storlek. När det gäller råvaran trä, har Skogsstyrelsen dock redan i dag god kännedom om inhemska primärproducenter och importörer. Enligt uppgift från Skogsstyrelsen beräknar myndigheten att cirka 7 900 importörer av träråvara eller träprodukter till EU via Sverige kommer att omfattas av regleringen i avskogningsförordningen och därmed av myndighetens tillsynsansvar, varav cirka 400 importerar 90–95 procent av värdet, vilket också ungefär motsvarar volymen. Skogsstyrelsen utövar i dag tillsyn kopplad till timmerförordningen av omkring 40 importörer och handlare per år, av vilka den största andelen är importörer. Omkring tre årsarbetskrafter vid myndigheten arbetar med timmerförordningen. När det gäller primärproducenterna, de svenska skogsbruksföretagen, omfattas dessa även av myndighetens uppdrag och tillsyn enligt skogsvårdslagen och miljöbalken.

Trots nämnda osäkerhetsfaktorer vad gäller antal ärenden och kontroller, är det tydligt för utredningen att ärendebördan och arbetsuppgifterna för den behöriga myndigheten kan förväntas öka väsentligt jämfört med befintlig tillsynsverksamhet utifrån timmerförordningen. Med hänsyn till avskogningsförordningens vidare tillämpningsområde och de kvantifierade målen för kontrollerna, gäller detta även för råvaran trä och dess relevanta produkter. I detta sammanhang bör det också beaktas att antal ärenden respektive antal företag som ska kontrolleras inte *i sig* säger något om enskilda ärendens komplexitet. En del ärenden kan komma att förutsätta fördjupade kontroller och vara resurskrävande för den behöriga myndigheten, men också för andra aktörer, exempelvis inom rättsväsendet.

Enligt utredningens bedömning kommer förslaget att utse Skogsstyrelsen till behörig myndighet således att få ekonomiska konsekvenser för myndigheten. Med hänsyn till de osäkerhetsfaktorer som

har nämnts är det svårt att närmare bedöma nivån på dessa. Det är dock inte rimligt att anta att det nya uppdraget som behörig myndighet ryms inom Skogsstyrelsens befintliga ekonomiska ram. Enligt Skogsstyrelsens bedömning kommer det att medföra ett betydande resursbehov för det fall myndigheten utses till behörig myndighet. Uppdraget är till viss del överensstämmande med Skogsstyrelsens nuvarande ansvarsområde, men innebär också en utvidgning av detta. Utredningen bedömer bland annat att det kommer att krävas ett flertal nya tjänster vid myndigheten samt att det kommer att finnas behov av att bygga upp och utveckla kompetens, särskilt vad gäller de för myndigheten nya råvarorna och den utvidgade kretsen av kontroll-objekt. Initialt kommer det således enligt utredningens bedömning att krävas resurser för bland annat nyrekrytering, kompetensuppbyggnad, utveckling av digitala stöd och informationsinsatser gentemot berörda aktörer för att stödja dem i arbetet med att förbereda sig på kraven som följer av förordningen. Enligt avskogningsförordningen ska medlemsstaterna säkerställa att de behöriga myndigheterna har tillräckliga resurser för att fullgöra skyldigheterna i förordningen. Utredningen bedömer att ett resurstillskott är väsentligt för att den behöriga myndigheten ska kunna utföra kontroller och andra uppgifter enligt förordningen, exempelvis att informera och ge stöd till företag, men också för att den ska kunna fullgöra sina övriga uppgifter. Detta kommer i sin tur vara av vikt för att Sverige ska kunna uppnå och bibehålla så låg riskklassificering som möjligt.

Även ett alternativ med flera behöriga myndigheter hade förutsatt ytterligare resurser till myndigheterna för nya och/eller utvidgade ansvarsområden. Det hade också funnits en risk för överlappningar och ökade kostnader för exempelvis uppbyggnad av parallella administrativa system och kompetens. I detta avseende bedömer utredningen att Skogsstyrelsen kommer att ha en fördel av och kunna bygga vidare på såväl den skogliga kompetens som de erfarenheter från arbetet med timmerförordningen och de nationella och internationella kontakter som redan finns inom myndigheten och att vissa effektivitetsvinster därigenom kan nås. Så som utredningen närmare redogjort för i sina överväganden, bör relevant kunskap som redan finns inom andra myndigheter, framför allt Jordbruksverket och Livsmedelsverket, tas tillvara. På så sätt utnyttjas samordningsfördelarna med en behörig myndighet samtidigt som utmaningarna

med ett uppdelat ansvar undviks. Detta förenklar även för de företag som omfattas av förordningen.

Resursbehovet för förberedelsearbete kommer att uppstå redan år 2024. I detta arbete bedömer utredningen att den behöriga myndigheten också kommer att behöva bistånd av andra relevanta myndigheter. Utredningen föreslår därför ett regeringsuppdrag åt Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och Livsmedelsverket för att skapa en arbetsgrupp som ska stödja Skogsstyrelsen vid tillämpningen av förordningen. Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Skogsstyrelsen har samtliga för utredningen framhållit vikten av tillräckliga resurser även vid eventuell samverkan. Enligt utredningens bedömning bör dock arbetet för Jordbruksverket och Livsmedelsverket initialt kunna ske inom ram för dessa myndigheter. Däremot kan det finnas anledning att göra en förnyad bedömning av detta längre fram.

Även Tullverket kommer att beröras av förordningen. Enligt förordningen ska tullmyndigheterna bland annat samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter. Enligt utredningens bedömning kommer det vara en fördel för Tullverket att ha kontakt med endast en nationell behörig myndighet gällande kontroll, samarbete och informationsutbyte enligt förordningen, liksom för frågor om tolkning och tillämpning av förordningen.

Avskogningsförordningen innehåller skyldigheter för verksamhetsutövare och handlare av relevanta råvaror och produkter och kan därför väntas ge konsekvenser för dessa. Förslaget med Skogsstyrelsen som ensam behörig myndighet väntas, sett över tid, bidra till sakkunnig kontroll, effektivitet, förutsebarhet och enhetlighet för verksamhetsutövare och handlare samt tydlighet utåt för samtliga berörda aktörer, myndigheter och kommissionen. När det gäller de företag som inte redan i dag har kontakt med Skogsstyrelsen i sin verksamhet, bedöms förslaget dock påverka dessa på så sätt att de kommer att behöva ha kontakt med en ytterligare myndighet vid kontroll och eventuella frågor, vilket kan komma att uppfattas som en belastning. Å andra sidan hade en uppdelning mellan myndigheter kunnat leda till kontakt med flera myndigheter kring samma regelverk, ökad administrativ börda, och därigenom även ökade kostnader, särskilt för företag som hanterar fler än en råvarugrupp. I övrigt bedömer utredningen att det främst är de skyldigheter som följer av förordningen som kommer att få påverkan för företagen.

Förslaget om behörig myndighet som utredningen har lämnat i detta delbetänkande bedöms inte i övrigt få någon särskild betydelse för den kommunala självstyrelsen, för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, för sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, för små företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt i förhållande till större företags, för jämställdheten mellan kvinnor och män eller för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen. Utredningens förslag överensstämmer med EU-rätten och följer kravet i artikel 14 i förordningen att medlemsstaterna ska utse en eller flera behöriga myndigheter som ansvarar för att fullgöra skyldigheterna enligt förordningen.

I kommande del av uppdraget ska utredningen bland annat ta ställning till om kontroller enligt avskogningsförordningen bör finansieras med avgifter eller anslag samt, vad gäller behörig myndighet, föreslå vilka befogenheter den behöriga myndigheten bör ha och ta ställning till om möjligheten att ge behöriga myndigheter rätt att återkräva kostnader i artikel 20 i avskogningsförordningen bör nyttjas. Utredningen återkommer i slutbetänkandet med en redogörelse för samtliga förslags konsekvenser, såväl i nu nämnda avseenden som i övrigt. Denna kan även komma att inkludera konsekvenser av uppdraget som behörig myndighet.

I utredningens direktiv har angetts ett antal konsekvenser som utredaren särskilt ska bedöma utöver vad som följer av kommittéförordningen och förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Det handlar om konsekvenser av förslagen och bedömningarnas påverkan på svensk virkesproduktion och virkesförsörjning, livsmedelsproduktion, svensk livsmedelsförsörjning i allmänhet och nötköttsproduktion i synnerhet, samt analyser och bedömningar av hur och i vilken omfattning förslagen påverkar klimat, miljö och utvecklingsländernas fortsatta möjligheter att exportera till Sverige. Enligt utredningens uppfattning är det inte aktuellt att bedöma nämnda konsekvenser utifrån förslagen i detta betänkande. Även i dessa delar återkommer utredningen därför i slutbetänkandet.

Särskilt yttrande

Särskilt yttrande från Åsa Domeij och Sara Sundquist

Vi förordar att Livsmedelsverket utses till behörig myndighet för de råvaror och reglerade produkter som inte är trä eller gummi. I andra hand förordar vi Jordbruksverket.

Förordningen innebär att företag som handlar med nötkreatur, kakao, kaffe, oljepalm, gummi, soja och trä, samt vissa produkter som härstammar från dessa råvaror, måste säkerställa att de inte är odlade på mark som har avskogats efter den 31 december 2020 samt att de har producerats i enlighet med relevant lagstiftning i produktionslandet. Förordningen gäller både produktion i tredjeländer och inom unionen. Hit hör även företag som omvandlar en produkt från bilaga I (som redan har varit föremål en bedömning i fråga om tillbörlig aktsamhet) till en annan produkt från bilaga I, längre ner i leverantörsledet. För verksamhetsutövare längre ned i leverantörsledet som omvandlar en produkt som listas i bilaga I (som redan har genomgått en bedömning i fråga om tillbörlig aktsamhet) till en annan produkt som listas i bilaga I varierar deras skyldigheter beroende på om de är små och medelstora företag eller stora företag.

Merparten av lagstiftningen berör livsmedelsprodukter och merparten av de av lagstiftningen berörda företagen har redan i dag Livsmedelsverket som kontrollmyndighet, eller en annan myndighet där Livsmedelsverket har ansvar för rådgivning och stöd. Jordbruksverket kontrollerar en del av den inhemska produktionen. Livsmedelsverket har i dag ansvar för att kontrollera livsmedel som ska föras in över en gränskontrollstation från ett tredje land. Livsmedelsverket ansvarar också för att, efter samråd med Jordbruksverket, utarbeta den fleråriga nationella kontrollplan som ska finnas i varje medlemsstat enligt kontrollförordningen. Kontrollplanen ska bland annat innehålla en detaljerad plan för den offentliga kontrollen. Livsmedels-

verket ansvarar vidare för den årliga rapportering som ska ske enligt kontrollförordningen.

Livsmedelsverket har etablerade kontakter med jordbruks- och livsmedelsindustrin och kan utföra kontroller av förordningen samtidigt med, eller i anslutning till annan gränskontroll. Detta skulle medföra en samordning och effektivisering av kontrollen eftersom det redan i dag sker många kontroller som dessutom är kostsamma och tidskrävande. Livsmedelsverket har således såväl sakkunskap när det gäller de relevanta produkterna och en stor branschfarenhet som skulle vara en tillgång för uppdraget som kontrollmyndighet när det gäller andra varor än trä- och gummivaror. Detta talar för att föreslå Livsmedelsverket som behörig myndighet för de övriga råvarorna och produkterna i förordningen. Vid ett eventuellt utvidgat tillämpningsområde av förordningen skulle fler livsmedelsprodukter komma att omfattas vilket leder till att Livsmedelsverkets kompetens blir än mer relevant.

Livsmedelsverket är dessutom sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn Livsmedelsförsörjning och dricksvatten. Det betyder bland annat att Livsmedelsverket ska stödja och samordna sin sektors beredskapsmyndigheter och bidra med en samlad lägesbild av beredskapen. Med tanke på hur centrala vissa av produkterna är för livsmedelsförsörjningen (framför allt palmolja och soja) behöver tillsynsmyndigheten ha insikt i denna fråga också.

Skogsstyrelsen har varken kompetens eller branschkunskaper för den komplicerade struktur som finns i livsmedelskedjan men heller inte överhuvudtaget om de risker och analyser och överväganden som behöver göras vad gäller livsmedelsprodukter. Kompetensgapet är stort och inlärningskurvan kommer att vara brant och svår. Behovet av att ta tillvara befintlig branschkunskap är av stor vikt för företagen då vi vet att det är avhängigt en bra tillämpning av lagstiftningen.

Kommittédirektiv 2023:82

Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförordning

Beslut vid regeringssammanträde den 8 juni 2023.

Sammanfattning

En särskild utredare ska lämna förslag för att anpassa svensk rätt till EU:s avskogningsförordning. Förslagen ska syfta till att regelverket följs på ett kostnadseffektivt och rättssäkert sätt och att hela Sverige kan anses vara ett lågriskland i förordningens mening, samtidigt som administrativa kostnader minimeras och jord- och skogsbrukets konkurrenskraft upprätthålls.

Utredaren ska bl.a.

- föreslå de författningsändringar som bedöms nödvändiga eller lämpliga för att anpassa svensk rätt till avskogningsförordningen,
- identifiera vilken lagstiftning i Sverige som är relevant för att råvaror och produkter som produceras i Sverige ska uppfylla avskogningsförordningens krav för att få säljas på den inre marknaden eller exporteras,
- identifiera vilka bestämmelser i svensk rätt som motverkar avskogning och skogsförstörelse och vid behov föreslå nya regler, och
- lämna förslag som bedöms vara lämpliga för att anpassa svensk rätt till sanktionsbestämmelsen i avskogningsförordningen.

Förslagen i deluppdraget Vilka myndigheter bör utses till behöriga myndigheter? ska redovisas i ett delbetänkande senast 17 november 2023. I övrigt ska uppdraget redovisas senast den 14 februari 2025.

I slutredovisningen kan utredaren, om fördjupade analyser motiverar det, föreslå ändringar av sina tidigare förslag i delbetänkandet.

En ny EU-förordning om avskogningsfria leveranskedjor

Under våren 2023 antog Europaparlamentet och rådet Europaparlamentets och rådets förordning om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010, nedan kallad avskogningsförordningen. Förordningen syftar till att genom handelsregler minimera Europeiska unionens bidrag till avskogning och skogsförstörelse över hela världen samt minska unionens bidrag till växthusgasutsläpp och förlust av biologisk mångfald på global nivå. Den träder i kraft 20 dagar efter att den publiceras och ska i allt väsentligt tillämpas inom 18 månader från ikraftträdandet. Redan inom sex månader från ikraftträdandet ska medlemsstaterna dock ha utsett behöriga myndigheter för att utföra kontroll och andra uppgifter enligt förordningen.

Avskogningsförordningen kommer att ersätta Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden (timmerförordningen). Timmerförordningen upphävs ett och ett halvt år efter ikraftträdandet av avskogningsförordningen. Under en övergångsperiod ska dock timmerförordningen tillämpas på timmer och träprodukter som producerats före avskogningsförordningens ikraftträdande. Timmer från olaglig avverkning och trävaror som härrör från sådant timmer får enligt timmerförordningen inte släppas ut på unionsmarknaden. Förbudet gäller oavsett om den olagliga avverkningen har skett inom EU eller i tredjeland. Den som släpper ut timmer och trävaror på marknaden ska visa tillbörlig aktsamhet genom att tillämpa ett aktsamhetssystem. Alla handlare i hela leveranskedjan för timmer och trävaror ska kunna identifiera sina leverantörer och dem som man levererat till. Avskogningsförordningen innehåller i grunden motsvarande reglering och har delvis samma syfte men den kommer att omfatta fler typer av råvaror och produkter och kommer att gälla varje kommersiellt tillhandahållande i unionen liksom export till tredjeland.

Förbud mot att släppa ut, tillhandahålla och exportera vissa råvaror och produkter

Avskogningsförordningen kommer att innebära att det blir förbjudet att släppa ut eller tillhandahålla råvarorna nötkreatur, kakao, kaffe, oljepalm, soja, trä och gummi på EU:s inre marknad eller exportera dem från unionen, om inte följande krav är uppfyllda:

- De är avskogningsfria.
- De har producerats i enlighet med relevant lagstiftning i produktionslandet.
- De omfattas av en förklaring (intyg) om tillbörlig aktsamhet.

Förbudet kommer även att gälla produkter som anges i bilaga I till förordningen och som innehåller, har utfodrats med eller har producerats med användning av sådana råvaror. Förbudet kommer att gälla för råvaror och produkter med ursprung såväl inom EU som i tredjeland.

Tillbörlig aktsamhet

Verksamhetsutövare och handlare som inte är små eller medelstora företag kommer att behöva tillämpa en riskbedömningsmetod (i förordningen kallat för tillbörlig aktsamhet) för att visa att produkterna är avskogningsfria och att produktionen har skett i enlighet med den relevanta lagstiftningen i produktionslandet. Med handlare avses personer som, utan att vara verksamhetsutövare, tillhandahåller produkter som omfattas av EU-förordningen på marknaden i samband med kommersiell verksamhet.

En verksamhetsutövare eller större handlare kommer inte att få släppa ut produkterna på unionsmarknaden eller exportera dem, om tillbörlig aktsamhet inte har visats eller tillämpningen av tillbörlig aktsamhet visar att det finns en icke försumbar risk för att produkterna inte är avskogningsfria eller att produktionen har skett i strid med landets relevanta lagstiftning. För att produkterna ska få släppas ut på marknaden eller exporteras ska verksamhetsutövaren eller handlaren göra ett intyg (en förklaring om tillbörlig aktsamhet) tillgängligt för de behöriga myndigheterna. Riskbedömningen och riskreducerande åtgärder ska dokumenteras och omprövas löpande.

Handlare som är små eller medelstora företag kommer inte att vara skyldiga att visa tillbörlig aktsamhet. De ska i stället kunna identifiera sina leverantörer och vid behov dem som leverans har skett till. De ska också spara information om referensnummer på intygen om tillbörlig aktsamhet som avser sådana produkter. Utan informationen får handlarna inte göra produkterna tillgängliga på marknaden.

Uppdraget att anpassa svensk rätt till avskogningsförordningen

Avskogningsförordningen har ett vidare tillämpningsområde än timmerförordningen och reglerar även ytterligare frågor. Utredaren behöver därför analysera avskogningsförordningen och ta ställning till vilka bestämmelser som behövs för att anpassa svensk rätt till förordningen. Det kan komma att krävas både nya bestämmelser och ändringar i befintlig lagstiftning.

Ur svenskt perspektiv bedöms avskogningsförordningen ha störst konsekvenser för de råvaror som produceras i landet, dvs. skogsråvara och nötkött. Den svenska skogen och skogsnäringen spelar en stor roll för svensk välfärd. Skogsnäringen står för cirka tio procent av Sveriges totala varuexport och skapar jobb och tillväxt. Även nötköttsproduktionen, som en del av livsmedelsproduktionen, fyller en viktig samhällsfunktion. En utgångspunkt för utredarens förslag är därför att anpassningen till svensk rätt sker på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt som minimerar negativa konsekvenser för jord- och skogsbrukets produktion inom landet. Utredarens förslag och bedömningar ska vidare uppnå hög rättssäkerhet för fysiska och juridiska personer. Förslagen bör uppnå likvärdiga konkurrensvillkor för produktion inom liknande produktsegment inom EU:s inre marknad och gentemot tredjeland för att inte missgynna svensk primärproduktions och skogsbrukets konkurrenskraft. Ägande- och brukanderätten ska respekteras, och långsiktiga och tydliga villkor för näringsverksamhet bör uppnås. Vidare ska förslagen och bedömningarna i möjligaste mån medföra en så låg administrativ börda som möjligt för både företag och myndigheter.

Utredaren ska därför

- ta ställning till i vilken utsträckning det är nödvändigt eller lämpligt att ändra befintliga lagar eller förordningar eller införa nya regler för att anpassa svensk rätt till avskogningsförordningen, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Följande frågor ska uppmärksammas särskilt.

Vad avses med relevant lagstiftning för Sveriges del?

Ett av de krav som måste vara uppfyllda för att det inte ska vara förbjudet att släppa ut eller tillhandahålla de råvaror och produkter som omfattas av avskogningsförordningen på den inre marknaden eller att exportera dem är att de har producerats i enlighet med relevant lagstiftning i produktionslandet (artikel 3). Med relevant lagstiftning avses enligt definitionen i artikel 2 bestämmelser i produktionslandet om markrättigheter, miljöskydd, skogsbruk och biologisk mångfald som direkt berör avverkning, tredje parts rättigheter, arbetstagares rättigheter, mänskliga rättigheter som är skyddade enligt internationell rätt, principen om fritt på förhand inhämtat och informerat samtycke, inklusive i enlighet med Förenta nationernas deklaration om urfolks rättigheter (Undrip) samt relevanta skatte-, antikorrupsions-, handels- och tullbestämmelser. Definitionen av producerad skulle kunna innebära att kravet på att relevant lagstiftning ska följas endast gäller vid produktion av råvaror (artikel 2.14).

Av de råvaror som avskogningsförordningen reglerar produceras trä och nötkreatur i Sverige. Det pågår fältförsök som syftar till att ta fram rekommendationer för kommersiell odling av soja i Sverige. En större kommersialisering bedöms dock inte komma att ske förrän om några år. Vad som utgör relevant lagstiftning får betydelse för vilken lagstiftning som verksamhetsutövare och större handlare ska försäkra sig om att produktionen har följt för att inte förordningens förbud ska bli tillämpliga. Eftersom företagen måste kunna visa att relevant lagstiftning har följts i produktionslandet behöver det vara tydligt för framför allt företag men även myndigheter vad som avses med relevant lagstiftning.

Utredaren ska därför

- identifiera vad som kan anses vara relevant lagstiftning när det gäller råvaror och produkter vid produktion av trä samt uppfödning av nötkreatur i Sverige.

Avskogning, skogsförstörelse och riskkategorisering av ursprungsländer

Ytterligare ett krav som enligt artikel 3 i avskogningsförordningen måste vara uppfyllt för att det inte ska vara förbjudet att på EU:s inre marknad släppa ut eller tillhandahålla och från unionen exportera de råvaror som omfattas av avskogningsförordningen är att de ska vara avskogningsfria. Kravet gäller även produkterna som anges i bilaga I till förordningen.

Med avskogningsfria menas att produkterna innehåller, har utfodrats med eller har producerats med användning av råvaror som har producerats på mark där ingen avskogning har ägt rum efter den 31 december 2020 (artikel 2.13). Avskogning innebär i sin tur att markanvändningen har ändrats från skogsbruk till jordbruk (artikel 2.3). Träprodukter anses vara avskogningsfria om de härrör från en avverkning som inte har gett upphov till skogsförstörelse av skog efter den 31 december 2020 (artikel 2.13). Skogsförstörelse definieras i avskogningsförordningen som strukturella förändringar av kronäckningen i form av omvandling av naturligt föryngrad skog eller urskog till skogsplantage eller träd- och buskmark, samt omvandling av urskog till planterad skog (artikel 2.7).

För att avskogningsförordningen ska kunna tillämpas på ett rättssäkert sätt behöver såväl skogsägare som verksamhetsutövare och handlare samt behöriga myndigheter kunna förstå vilka handlingar som anses medföra skogsförstörelse.

Skogsförstörelse introduceras som en ny rättslig term genom avskogningsförordningen. Skogsvårdslagstiftningen och miljöbalken innehåller bestämmelser som regeringen bedömer relevanta för att motverka skogsförstörelse. Utredaren bör identifiera vilka bestämmelser i svensk rätt som, oavsett syfte med bestämmelserna, kan innebära att skogsförstörelse motverkas.

Enligt avskogningsförordningen ska Europeiska kommissionen klassificera länder eller delar av länder i tre olika riskkategorier (låg, normal, hög) vad gäller avskogning och skogsförstörelse (artikel 29).

Denna klassificering påverkar i sin tur vilken kontrollfrekvens behöriga myndigheter ska tillämpa och om verksamhetsutövare kan tillämpa ett förenklat förfarande för tillbörlig aktsamhet.

Som utgångspunkt förutsätts alla länder ha normal risk om inte kommissionens förteckning anger en annan risknivå. Kommissionen ska främst basera sin klassificering på hur mycket avskogning och skogsförstörelse som äger rum, hur mycket tillgången på jordbruksmark som används för relevanta råvaror ökar och hur produktions-trenderna för relevanta råvaror och produkter ser ut (artikel 29.3). Kommissionen får i sin bedömning även bl.a. beakta om landet har lagstiftning på plats och vidtar effektiva åtgärder för att motverka avskogning och skogsförstörelse samt om landet tillämpar sanktioner som är så stränga att de som gör vinster som härrör från avskogning eller skogsförstörelse inte får behålla dem (artikel 29.4).

Om Sverige klassificeras som ett lågriskland enligt artikel 29, minskar behovet av att kontrollera produkter med ursprung i Sverige. Detta innebär i sin tur lägre administrativ börda för svenska företag och myndigheter. Det kan även ge ökat utrymme för myndigheterna att låta urvalet av kontroller baseras på risk. Utöver låga administrativa kostnader, stärker det svenska företags konkurrenskraft om deras produkter kommer från ett lågriskland. Regeringens preliminära bedömning är att Sverige har goda förutsättningar att uppfylla kriterierna i avskogningsförordningen. Det är dock viktigt att Sverige vidtar de åtgärder som behövs för att säkerställa detta. Ambitionen ska därför vara att utredarens förslag till anpassningar av svensk rätt är tillräckliga för att hela Sverige ska kunna anses uppfylla kriterierna för ett lågriskland enligt artikel 29 i förordningen. Det innebär, eftersom Sverige är ursprungsland för trä och nötkreatur, att utredaren behöver överväga om Sverige i tillräcklig utsträckning har lagstiftning som syftar till att motverka avskogning och skogsförstörelse eller om det behöver införas ytterligare bestämmelser som säkerställer detta.

Avverkning av skog regleras i skogsvårdslagen (1979:429), skogsvårdsförordningen (1993:1096) liksom i miljöbalkens bestämmelser om allmänna hänsynsregler, artskydd och anmälan för samråd. Bestämmelserna innebär bl.a. att skogsmarkens ägare är skyldig att underätta Skogsstyrelsen om avverkningar som omfattar minst 0,5 hektar (15 § skogsvårdsförordningen). Skogsstyrelsens föreskrifter innehåller vissa undantag från denna skyldighet – bl.a. behöver myndigheten inte underrättas om avverkningar som sker för ett annat ändamål än

virkesproduktion, om verksamhetens tillåtlighet i det enskilda fallet har godkänts av en annan myndighet. Kommissionen har i en formell underrättelse framfört synpunkter på hur Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (MKB-direktivet) genomförs i svensk rätt (KN2023/01123). Skogsvårdslagen hindrar inte att produktiv skogsmark tas i anspråk för annat ändamål än virkesproduktion (3 §). Under vilka förutsättningar och i vilken omfattning skogsmark ska få tas i anspråk för andra ändamål än virkesproduktion är således inte en fråga som regleras i lagen. De ändringar i svensk rätt som behövs för genomförandet av MKB-direktivet bereds inom ramen för överträdelseärendet.

Inom EU förhandlas för närvarande flera rättsakter som har betydelse för tillämpningen av avskogningsförordningen. Som exempel innebär kommissionens förslag den 22 juni 2022 till Europaparlamentets och rådets förordning om restaurering av natur (COM(2022) 304) att skog som tidigare har varit hävdad betesmark kan behöva avskogas i syfte att återställas till betesmark för exempelvis nötkreatursproduktion. Det här står i konflikt med avskogningsförordningen som inte tillåter att nötkreatur som har hållits på avskogade områden eller att produkter som innehåller eller har producerats med användning av sådana nötkreatur släpps ut, tillhandahålls på eller exporteras från unionsmarknaden.

Utredaren ska därför

- identifiera bestämmelser i svensk rätt som motverkar sådan avskogning och skogsförstörelse i Sverige som avses i avskogningsförordningen,
- ta ställning till om det behövs nya regler för att motverka avskogning och skogsförstörelse i Sverige för att uppnå att hela Sverige betraktas som ett lågriskland,
- säkerställa att förslagen till anpassade bestämmelser i svensk rätt ska ha som mål att hela Sverige betraktas som ett lågriskland,
- beakta andra eventuella ändringar av bestämmelser som genomförs till följd av annan EU-lagstiftning, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Vilka myndigheter bör utses till behöriga myndigheter?

Medlemsstaterna ska enligt artikel 14 i avskogningsförordningen utse en eller flera behöriga myndigheter som ansvarar för att fullgöra skyldigheterna enligt förordningen. En av myndigheternas huvuduppgifter är att kontrollera att bestämmelserna i förordningen följs. Medlemsstaterna ska senast sex månader efter ikraftträdandet av förordningen informera kommissionen om vilka behöriga myndigheter som har utsetts.

Det är i dag Skogsstyrelsen som utför de uppgifter som en behörig myndighet har enligt timmerförordningen och kompletterande nationell lagstiftning. Avskogningsförordningen gäller betydligt fler produkter än timmerförordningen. Samtidigt kommer förbudet i regelverket att gälla varje tillhandahållande av relevanta råvaror och produkter i unionen i samband med en kommersiell aktivitet samt export. I likhet med det som gäller enligt timmerförordningen ska kontrollerna vara riskbaserade och följa en kontrollplan samtidigt som det finns krav på en viss minsta kontrollfrekvens.

Mot bakgrund av det utvidgade tillämpningsområdet finns det anledning att överväga om en enda myndighet bör få i uppgift att vara behörig myndighet eller om flera myndigheter bör dela på uppgiften.

Utredaren ska därför

- ta ställning till vilken eller vilka statliga myndigheter som bör få i uppgift att vara behörig myndighet,
- om flera myndigheter delar på uppgiften, föreslå hur uppgiften ska fördelas mellan myndigheterna och hur de ska samordna sitt arbete, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Behöriga myndigheters befogenheter

För att de behöriga myndigheterna ska kunna kontrollera att avskogningsförordningen följs behöver de ha tillgång till vissa befogenheter. Detsamma gäller Tullmyndigheten som ska kontrollera produkter som förs in till eller ut från unionsmarknaden (artikel 26).

Av avskogningsförordningen följer att verksamhetsutövare och handlare ska erbjuda nödvändig hjälp för att underlätta kontroller,

inklusive tillträde till lokaler och tillgång till handlingar och register (artiklarna 4.6 och 5.6). Detta väcker frågan om den bestämmelsen, i likhet med vad som gäller enligt t.ex. växtskyddslagen (2022:725), bör kompletteras med en bestämmelse som ger den myndighet som utför kontroll motsvarande rätt att få tillträde till lokaler och tillgång till handlingar.

Enligt artikel 23 i avskogningsförordningen är medlemsstaterna skyldiga att se till att de behöriga myndigheterna omedelbart kan vidta tillfälliga åtgärder vid möjlig överträdelse av förordningen. Av artikel 24 följer vidare att de behöriga myndigheterna ska ställa krav på att en verksamhetsutövare eller handlare vidtar lämpliga och proportionerliga korrigerande åtgärder om denne inte följt förordningen eller om en relevant produkt inte är förenlig med den. Om verksamhetsutövaren eller handlaren inte vidtar de korrigerande åtgärderna ska de behöriga myndigheterna säkerställa att de vidtas.

Enligt artikel 20 i avskogningsförordningen får medlemsstaterna ge sina behöriga myndigheter rätt att från verksamhetsutövare eller handlare återkräva alla kostnader för myndigheternas verksamhet vid fall av bristande efterlevnad, som exempelvis kostnader för testning och lagring.

Den 2 september 2022 överlämnades betänkandet Tullverkets rättsliga befogenheter i en ny tid (SOU 2022:48) till regeringen. Utredningen har haft i uppdrag att genomföra en samlad översyn av reglerna om Tullverkets befogenheter inom kontrollverksamheten och den brottsbekämpande verksamheten. I betänkandet lämnas förslag på att de flesta av Tullverkets befogenheter ska samlas i en ny lag.

Utredaren ska därför

- föreslå vilka befogenheter de behöriga myndigheterna bör ha,
- analysera behovet av ytterligare befogenheter för Tullverket i sin kontrollverksamhet i förhållande till förordningen och i förekommande fall lämna sådana förslag,
- i sin analys av behovet av ytterligare befogenheter, beakta de förslag som lämnas i betänkandet Tullverkets rättsliga befogenheter i en ny tid,
- ta ställning till om möjligheten att ge behöriga myndigheter rätt att återkräva kostnader i artikel 20 i avskogningsförordningen bör nyttjas, och

- lämna nödvändiga författningsförslag.

Sekretess och uppgiftslämnande mellan myndigheter

Enligt 30 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och 9 § och punkt 141 i bilagan till offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) gäller sekretess hos Skogsstyrelsen för tillsyn, utredning och planering enligt timmerförordningen för uppgift om enskilda affärs- eller driftsförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgifterna röjs. För uppgift om andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet gäller absolut sekretess. Sekretessen gäller inte beslut i ärenden. Avskogningsförordningen ersätter timmerförordningen med en reglering som omfattar fler typer av råvaror och produkter samtidigt som förbuden i regelverket utökas till att gälla varje tillhandahållande i unionen av råvaror och produkter i samband med en kommersiell aktivitet samt export. Utredaren behöver analysera om punkt 141 i bilagan till offentlighets- och sekretessförordningen bör tas bort eller ersättas av nya bestämmelser om sekretess.

I avskogningsförordningen finns bestämmelser om samarbete och informationsutbyte mellan behöriga myndigheter, tullmyndigheter och kommissionen och om gemensamma informationssystem (bl.a. artiklarna 21 och 33). Kommissionen ska även i genomförandeakter fastställa regler för skydd av personuppgifter och utbyte av data med andra it-system (artikel 33.3). För att kunna säkerställa en effektiv tillämpning av avskogningsförordningen behöver utredaren ta hänsyn till dessa regler när utredaren bedömer om det finns behov av bestämmelser om sekretess.

I artikel 16.15 i avskogningsförordningen anges det att register över kontroller och rapporter om resultatet av kontrollerna ska anses vara miljöinformation enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG. Direktivet innebär att allmänheten ska ges rätt till miljöinformation under vissa förutsättningar. Medlemsstaterna får dock föreskriva att en begäran om miljöinformation ska avslås om ett utlämnande av

informationen skulle ha negativa följder för bl.a. sekretess som omfattar kommersiell eller industriell information, där sådan sekretess föreskrivs i nationell lagstiftning eller gemenskapslagstiftning i syfte att skydda legitima ekonomiska intressen. Utredaren behöver beakta artikel 16.15 när utredaren bedömer om det finns behov av nya bestämmelser om sekretess. Utredaren behöver även analysera om artikeln innebär att det svenska genomförandet av direktivet bör ändras.

Utredaren ska därför

- utifrån att avskogningsförordningen utvidgar regleringen jämfört med timmerförordningen, analysera om punkt 141 i bilagan till offentlighets- och sekretessförordningen bör tas bort eller ersättas av nya bestämmelser om sekretess,
- utifrån bestämmelserna om samarbete och informationsutbyte i avskogningsförordningen samt eventuella genomförandebestämmelser som kommissionen antar om regler för skydd av personuppgifter och utbyte av data, analysera och ta ställning till om bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen innebär ett tillräckligt skydd för sådana uppgifter som behöver lämnas mellan myndigheter och mellan myndigheter och kommissionen eller om lagstiftningen behöver ändras,
- utifrån artikel 16.15 i avskogningsförordningen analysera om det svenska genomförandet av direktiv 90/313/EEG bör ändras, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Bör kontrollerna finansieras med avgifter?

De kontroller som Skogsstyrelsen utför enligt lagen (2014:1009) om handel med timmer och trävaror finansieras med anslag i statsbudgeten. Genom den nya EU-förordningen utvidgas regleringen till att även omfatta andra typer av råvaror och produkter samtidigt som förbuden gäller varje tillhandahållande i unionen i samband med en kommersiell aktivitet samt export. Avskogningsförordningen omfattar flera typer av produktslag och handelsled. Utredaren bör ta ställning till om kontroller enligt det nya regelverket bör finansieras med avgifter eller anslag.

Utredaren ska därför

- i möjlig mån redovisa hur andra jämförbara medlemsstater väljer att finansiera kontroller och nivå för avgiftsuttaget,
- redovisa för- och nackdelar med en avgifts- respektive en anslagsfinansiering samt konsekvenser, inklusive för konkurrenskraft,
- ta ställning till om kontroller bör finansieras med avgifter eller anslag, med utgångspunkten att olika finansieringsformer skulle kunna tillämpas för olika typer av verksamhetsutövare och handlare,
- om en modell som innefattar avgiftsfinansiering väljs,
 - beakta principen om full kostnadstäckning,
 - säkerställa att administrationskostnaderna minimeras,
 - se till att det finns en tydlig och transparent koppling mellan avgiften och myndighetens arbetsinsats, och
 - bedöma om myndighetens kostnader för kontrollen bör tas ut med den faktiska kostnaden eller enligt ett schablonbelopp med utgångspunkten att olika lösningar skulle kunna tillämpas för olika typer av produktslag och handelsled,
- analysera om eventuella avgifter för kontroll av relevanta produkter kan och bör differentieras baserat på om ursprungslandet eller den delen av ursprungslandet är klassat som ett låg-, normal- eller högriskland,
- i sin analys beakta EU:s statsstödsregler, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Rättslig prövning

Enligt artikel 32 i avskogningsförordningen ska fysiska och juridiska personer som kan påvisa ett tillräckligt intresse i saken ha tillgång till rättslig prövning av den behöriga myndighetens beslut, handlingar eller underlåtelse att handla, om de uppfyller eventuella kriterier i nationell rätt. Detta gäller även fysiska och juridiska personer som lämnar in väl underbyggda synpunkter till en behörig myndighet enligt artikel 31. I skäl 78 i avskogningsförordningen lyfts det fram

att i enlighet med EU-domstolens fasta rättspraxis har medlemsstaternas domstolar en skyldighet att ge rättsligt skydd för de rättigheter som enskilda har enligt unionsrätten. Vidare påminns om att medlemsstaterna har en skyldighet att fastställa de möjligheter till överklagande som behövs för att säkerställa ett effektivt domstolskydd inom de områden som omfattas av EU-rätten enligt artikel 19.1 i fördraget om Europeiska unionen. Medlemsstaterna bör därför enligt skäl 78 tillförsäkra allmänheten tillgång till rättslig prövning i linje med sina åtaganden enligt FN:s konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen).

Utredaren ska därför

- lämna de förslag som bedöms vara lämpliga för att säkerställa rätten till rättslig prövning, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Sanktioner

Medlemsstaterna ska enligt artikel 25 i avskogningsförordningen fastställa regler om sanktioner för verksamhetsutövares och handlares överträdelser av förordningen och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Bestämmelserna innebär att medlemsstaterna är skyldiga att införa vissa former av sanktioner och åtgärder som räknas upp i artikeln. Uppräkningen innefattar bland annat sanktioner som står i proportion till miljöskadorna och värdet på de relevanta råvaror eller produkter som berörs, som beräknas på ett sätt som säkerställer att de ansvariga faktiskt förlorar den vinst som härrör från de överträdelser de begått och som vid upprepade överträdelser gradvis höjs. För juridiska personer ska det maximala sanktionsbeloppet uppgå till fyra procent av verksamhetsutövarens eller handlarens årsomsättning på EU-nivå. Beloppet ska vid behov höjas så att det överstiger den ekonomiska fördel som överträdelser medfört. Andra påföljder och åtgärder som medlemsstaterna ska införa är förverkande av verksamhetsutövarens eller handlarens relevanta produkter eller deras inkomster från sådana produkter, uteslutande från deltagande i offentliga upphandlingsförfaranden, begränsningar

i möjligheten att få offentliga bidrag samt näringsförbud när det gäller de råvaror och produkter som omfattas av regelverket.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/99/EG av den 19 november 2008 om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser (miljöbrottsdirektivet) innehåller gemensamma bestämmelser om straffrättsliga sanktioner och andra påföljder för att åstadkomma en hög och likvärdig miljöskyddsnivå inom unionen. Direktivet har karaktär av minimidirektiv, dvs. det utesluter inte att medlemsstaterna inför straffrättsliga sanktioner i större omfattning eller som är strängare än det som följer av direktivet. Kommissionen föreslog den 15 december 2021 att direktivet ska ersättas med ett nytt miljöbrottsdirektiv (kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser och om upphävande av direktiv 2008/99/EG (COM(2021) 851 final)). I det nya direktivet föreslås krav på ytterligare kriminaliseringar i förhållande till det nu gällande miljöbrottsdirektivet. Bland annat föreslås att överträdelse av förbudet i artikel 3 i avskogningsförordningen ska vara straffbelagt. Utöver skyldigheten att kriminalisera vissa gärningar innebär det nya miljöbrottsdirektivet även att medlemsstaterna ska införa andra påföljder och vidta åtgärder som i vissa fall överlappar åtgärder som ska införas enligt avskogningsförordningen. Förhandlingar om förslaget pågår i Europaparlamentet och rådet, och det är för närvarande oklart när det kan träda i kraft. Medlemsstaterna ska enligt förslaget ha genomfört det nya miljöbrottsdirektivet senast 18 månader efter ikraftträdandet av direktivet.

Regleringarna i avskogningsförordningen och det nya miljöbrottsdirektivet innebär att en nationell reglering av sanktioner behöver tas fram. Förhållandet mellan bestämmelserna i avskogningsförordningen och det nya miljöbrottsdirektivet om sanktioner och andra åtgärder regleras inte på annat sätt än att det i avskogningsförordningen anges att sanktionsbestämmelserna i förordningen gäller utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter enligt miljöbrottsdirektivet (artikel 25.1 i avskogningsförordningen).

Utöver de nämnda rättsakterna innehåller även den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan) krav som är relevanta att beakta vid utformningen av en sanktionsreglering. Bland dessa kan nämnas dubbelprövningsförbudet (artikel 4.1 i det sjunde

tilläggsprotokollet till Europakonventionen och artikel 50 i stadgan). Europakonventionen gäller som lag i Sverige (lagen [1994:1219] om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna). Enligt 2 kap. 19 § regeringsformen får inte lag eller annan föreskrift meddelas i strid med Sveriges åtaganden på grund av konventionen.

Utredaren ska därför

- följa förhandlingarna om det nya miljöbrottsdirektivet i Europaparlamentet och rådet och analysera hur de straffbestämmelser i direktivet som rör förbudet i artikel 3 avskogningsförordningen förhåller sig till sanktionsbestämmelserna i avskogningsförordningen och i vilken utsträckning de träffar samma agerande,
- utifrån analysen av straffbestämmelserna i det nya miljöbrottsdirektivet och sanktionsbestämmelserna i avskogningsförordningen ta ställning till vilka sanktioner och andra åtgärder som ska följa vid överträdelse av förbudet i artikel 3 i avskogningsförordningen och vid brott mot samma förbud i enlighet med miljöbrottsdirektivet,
- ta ställning till vilka sanktioner och andra åtgärder som ska följa vid överträdelse av andra bestämmelser än artikel 3 i avskogningsförordningen samt överväga och föreslå vilka andra påföljder och åtgärder som kan behöva införas till följd av artikel 25 i avskogningsförordningen, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska bedöma konsekvenser av förslagen och bedömningarnas påverkan på svensk virkesproduktion och virkesförsörjning, livsmedelsproduktion samt svensk livsmedelsförsörjning i allmänhet och nötköttsproduktion i synnerhet. Utredaren ska vidare analysera och bedöma hur och i vilken omfattning förslagen påverkar såväl klimat som miljö samt utvecklingsländernas fortsatta möjligheter att exportera till Sverige.

Analys och bedömningar ska beakta behovet av samstämmighet mellan olika politikområden och omfatta samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga i linje med Agenda 2030.

Konsekvenser ska i övrigt redovisas i enlighet med det som följer av kommittéförordningen (1998:1474) och förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Det innebär att utredaren bland annat ska analysera de samhällsekonomiska effekterna av olika alternativ och beakta detta i de förslag som läggs.

Vid eventuella statsfinansiella effekter ska utredaren föreslå finansiering.

Kontakter och redovisning av uppdraget

Utredaren ska i den utsträckning det behövs inhämta synpunkter och upplysningar från berörda myndigheter och organisationer, bland annat från Skogsstyrelsen, Statens jordbruksverk, Naturvårdsverket, Sametinget, Tullverket, Lantbrukarnas riksförbund, Naturskyddsföreningen, Skogsindustrierna, Svenska Samernas Riksförbund och Världsnaturfonden WWF.

Utredaren ska följa frågan om hur MKB-direktivet genomförs i svensk rätt.

Utredaren ska följa förhandlingarna om förordningen om restaurering av natur.

Utredaren ska hålla sig informerad om och beakta annat relevant arbete som pågår inom Regeringskansliet, kommittéväsendet och EU. Vid behov ska information om erfarenheter från andra länder inhämtas.

Förslaget i deluppdraget Vilka myndigheter bör utses till behöriga myndigheter? Ska redovisas i ett delbetänkande senast 17 november 2023. I övrigt ska uppdraget redovisas 14 februari 2025. I slutredovisningen kan utredaren, om fördjupade analyser motiverar det, föreslå ändringar av sina tidigare förslag i delbetänkandet.

(Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2023/1115

av den 31 maj 2023

om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 192.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Skogar tillhandahåller en stor mängd miljömässiga, ekonomiska och sociala nyttigheter, som timmer, andra typer av skogsprodukter och miljötjänster som är nödvändiga för människan, eftersom de är hem för merparten av den landlevande biologiska mångfalden. De upprätthåller ekosystemfunktioner, bidrar till att skydda klimatsystemet, ger ren luft och spelar en viktig roll för rening av vatten och mark och för vattenhållningsförmågan samt vattenbindningsförmågan. Stora skogsområden fungerar som en fuktkälla och bidrar till att förhindra ökenspridning i kontinentalregioner. Skogar ger även uppehålle och inkomster för omkring en tredjedel av världens befolkning, och skogsförstörelse får allvarliga konsekvenser för försörjningsmöjligheterna för de mest utsatta människorna, inklusive urfolk och lokalsamhällen, som är mycket beroende av skogens ekosystem. Avskogning och skogsförstörelse minskar dessutom viktiga kolsänkor. Avskogning och skogsförstörelse leder också till ökad sannolikhet för kontakt mellan vilda djur, produktionsdjur och människor, vilket också ökar risken för att nya sjukdomar sprids och riskerna för nya epidemier och pandemier.
- (2) Avskogning och skogsförstörelse sker i en alarmerande takt. Förenta nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) uppskattar att 420 miljoner hektar skog – omkring 10 % av världens återstående skogar, motsvarande ett område som är större än Europeiska unionen – har gått förlorade världen över mellan 1990 och 2020. Avskogning och skogsförstörelse är i sin tur viktiga bidragande orsaker till den globala uppvärmningen och förlusten av biologisk mångfald – de två största miljöutmaningarna för vår tid. Trots detta går tio miljoner hektar skog förlorade världen över varje år. Skogarna påverkas också starkt av klimatförändringarna, och många utmaningar kommer att behöva hanteras för att skogarnas anpassningsförmåga och resiliens ska kunna säkerställas under de kommande årtiondena.
- (3) Avskogning och skogsförstörelse bidrar till den globala klimatkrisen på flera sätt. Framför allt ökar de utsläppen av växthusgaser till följd av skogsbränder, vilka i sin tur leder till att kolsänkor elimineras permanent, minskar det drabbade områdets klimatesiliens och betydligt reducerar dess biologiska mångfald och motståndskraft mot sjukdomar och skadedjur. Enbart avskogning står för 11 % av utsläppen av växthusgaser, enligt den särskilda rapporten om klimatförändringar och mark från Mellanstatliga panelen för klimatförändringar (IPCC) från 2019.
- (4) En klimatkollaps föranleder global förlust av biologisk mångfald, vilket i sin tur förvärrar klimatförändringarna, de är således oupplösligt sammankopplade, vilket har bekräftats i färska undersökningar. Biologisk mångfald och friska ekosystem är grundläggande för en klimatesilient utveckling. Insekter, fåglar och däggdjur fungerar som pollinatörer och fröspridare, och kan bidra till en effektivare lagring av koldioxid, direkt eller indirekt. Skogar säkerställer även en kontinuerlig påfyllning av vattenresurserna och bidrar till att förebygga torka och dess skadliga effekter på lokala samhällen, även urfolk. Att drastiskt minska avskogning och skogsförstörelse och systematiskt återställa skogar och andra ekosystem är den absolut största naturbaserade möjligheten att begränsa klimatförändringar.

⁽¹⁾ EUT C 275, 18.7.2022, s. 88.⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 19 april 2023 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 16 maj 2023.

- (5) Biologisk mångfald är avgörande för ekosystemens resiliens och deras tjänster både på lokal och global nivå. Över hälften av den globala bruttonationalprodukten är beroende av naturen och de tjänster naturen tillhandahåller. Tre stora ekonomiska sektorer – byggindustrin, jordbruket samt livsmedel och drycker – är alla starkt beroende av naturen. Förlusten av biologisk mångfald hotar hållbara vattenkretslopp och livsmedelssystem, vilket äventyrar matsäkerheten och näringsstatusen. Mer än 75 % av världens olika livsmedelsgrödor är i någon mån beroende av djur för sin pollinering. Flera industrisektorer förlitar sig dessutom på genetisk mångfald och ekosystemtjänster som kritiska insatsvaror för sin produktion, särskilt läkemedel, inbegripet antimikrobiella medel.
- (6) Klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och avskogning är problem av allra största globala betydelse, som påverkar mänsklighetens överlevnad och bibehållandet av levnadsvillkoren på jorden. Den allt snabbare takten i klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och miljöförstörelse, kombinerat med konkreta exempel på deras förödande effekter på naturen, människors levnadsvillkor och lokala ekonomier, har lett till att den gröna omställningen har konstaterats vara vår tids definierande mål och en fråga om jämställdhet mellan könen och rättvisa mellan generationerna.
- (7) Miljö- och människorättsförsvare, som strävar efter att skydda och främja mänskliga rättigheter med anknytning till miljön, inbegripet tillgång till rent vatten, ren luft och ren mark, är ofta föremål för förföljelse och dödliga attacker. Dessa attacker drabbar urfolk på ett oproportionellt sätt. Enligt 2020 års rapporter arbetade mer än två tredjedelar av offren för dessa attacker för att försvara världens skogar mot avskogning och industriell utveckling.
- (8) Unionens konsumtion är en betydande bidragande faktor till avskogning och skogsförstörelse på global nivå. I konsekvensbedömningen till denna förordning uppskattas att utan lämpliga lagstiftningsåtgärder skulle unionens konsumtion och produktion enbart av de sex råvarorna (nötkreatur, kakao, kaffe, oljepalm, soja och trä) öka till omkring 248 000 avskogade hektar per år till 2030.
- (9) När det gäller situationen för skogarna inom unionen, uppges i rapporten *State of Europe's Forests 2020* att skogsarealen har ökat med 9 % mellan 1990 och 2020, medan andelen lagrad kol i biomassan har ökat med 50 % och virkesförsörjningen har ökat med 40 %. Urskog och naturligt föryngrad skog hotas av bland annat intensivt burkande, och deras unika biologiska mångfald och strukturella särdrag är i fara. Dessutom har Europeiska miljöbyrån noterat att mindre än 5 % av Europas skogsareal numera anses utgöras av ostörd eller naturlig skog, medan 10 % av Europas skogsareal har klassificerats som intensivt brukade. Skogsekosystem måste utstå flera påfrestningar som förorsakas av klimatförändringarna, alltifrån extrema väderleksförhållanden till skadegörare och mänsklig verksamhet som påverkar ekosystem och livsmiljöer negativt. I synnerhet kan intensivt brukade skogar med jämn ålder genom kalhuggning och avlägsnande av död ved ha en allvarlig inverkan på hela livsmiljöer.
- (10) Under 2019 antog kommissionen flera initiativ för att hantera de globala miljökriserna, även särskilda åtgärder mot avskogning. I sitt meddelande av den 23 juli 2019 Intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar (meddelandet om att intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar) fastställer kommissionen prioriteringen att minska unionens konsumtionsavtryck på mark och uppmuntra konsumtionen av produkter från avskogningsfria leveranskedjor i unionen. I sitt meddelande Den europeiska gröna given av den 11 december 2019 fastställer kommissionen en ny tillväxtstrategi som ska ställa om unionen till ett rättvist och välmående samhälle med en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi som bygger på hållbar och regelbaserad frihandel och där det 2050 inte längre förekommer några nettoutsläpp av växthusgaser och där den ekonomiska tillväxten har frikopplats från resursförbrukningen så inga människor eller platser lämnas utanför. Den ska skydda, bevara och förbättra unionens naturkapital och skydda allmänhetens och framtida generationers hälsa och välbefinnande från miljörelaterade risker och effekter. Ett av målen för den europeiska gröna given är dessutom att ge allmänheten och framtida generationer bland annat frisk luft, rent vatten, frisk mark och biologisk mångfald. I det syftet framhålls i kommissionens meddelande av den 20 maj 2020 om EU:s strategi för biologisk mångfald 2030: Ge naturen större plats i våra liv (EU:s strategi för biologisk mångfald 2030), kommissionens meddelande av den 20 maj 2020 om från jord till bord-strategin för ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem (*Från jord till bord*-strategin), kommissionens meddelande av den 16 juli 2021 om EU:s nya skogsstrategi för 2030 (EU:s nya skogsstrategi), kommissionens meddelande av den 12 maj 2021 om vägen till en frisk planet för alla EU-handlingsplan: Med sikte på nollförorenning av luft, vatten och mark och andra relevanta strategier, såsom kommissionens meddelande av den 30 juni 2021 om en långsiktig vision för EU:s landsbygdsområden – för starkare, sammanlänkade, resilienta och välmående landsbygdsområden 2040, som har tagits fram inom ramen för den europeiska gröna given ytterligare betydelsen av åtgärder för skogsskydd och skogars motståndskraft. EU:s strategi för biologisk mångfald 2030 syftar i synnerhet

till att skydda naturen och vända förstörelsen av ekosystem. Kommissionens meddelande av den 11 oktober 2018 om en hållbar bioekonomi för Europa: En starkare koppling mellan ekonomin, samhället och miljön syftar slutligen till att stärka skyddet av miljön och ekosystemen, samtidigt som den behandlar den ökade efterfrågan på livsmedel, foder, energi, material och produkter genom att söka nya sätt att producera och konsumera.

- (11) Medlemsstaterna har vid upprepade tillfällen gett uttryck för sina farhågor om ihållande avskogning och skogsförstörelse. De har framhållit att eftersom nuvarande politik och åtgärder på global nivå för bevarande, återställande och hållbar förvaltning av skogar inte är tillräckliga för att stoppa avskogning, skogsförstörelse och förlust av biologisk mångfald krävs förstärkta unionsåtgärder för att mer effektivt bidra till uppnåendet av FN:s mål för hållbar utveckling enligt Agenda 2030 för hållbar utveckling, som antogs av samtliga Förenta nationernas (FN) medlemsländer 2015. Rådet ställde sig bakom kommissionens tillkännagivande i dess meddelande Intensifiera EU: s insatser för att skydda och återställa världens skogar om att den kommer att göra en bedömning av ytterligare lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder och utarbeta förslag för båda typerna av åtgärder. Unionen och medlemsstaterna har även ställt sig bakom FN:s årtionde för åtgärder för målen för hållbar utveckling, FN:s årtionde för återställande av ekosystem och FN:s årtionde för familjejordbruk.
- (12) Europaparlamentet har påpekat att den pågående förstörelsen, utarmningen och omvandlingen av världens skogar och naturliga ekosystem, samt kränkningar av mänskliga rättigheter, i stor utsträckning är kopplade till jordbruksproduktionens ökade utbredning – i synnerhet genom att skogar omvandlas till jordbruksmark som används för att producera ett antal råvaror och produkter som det råder stor efterfrågan på. Den 22 oktober 2020 antog Europaparlamentet en resolution i enlighet med artikel 225 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), där parlamentet uppmanade kommissionen att på grundval av artikel 192.1 i EUF-fördraget lägga fram ett förslag till en "EU-rättslig ram för att stoppa och vända den globala avskogning som drivs av EU" som bygger på obligatorisk tillbörlig aktsamhet.
- (13) Bekämpning av avskogning och skogsförstörelse är en viktig del av det åtgärds paket som behövs för att minska utsläppen av växthusgaser och infria unionens åtaganden enligt den europeiska gröna given och Parisavtalet, som antagits inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring ⁽³⁾ (Parisavtalet) och det åttionde miljöhandlingsprogram som antogs genom Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/591 ⁽⁴⁾ samt det lagligt bindande åtagandet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 ⁽⁵⁾ att uppnå klimatneutralitet senast 2050 och att senast 2030 minska utsläppen i unionen med minst 55 % jämfört med 1990 års nivåer.
- (14) Bekämpning av avskogning och skogsförstörelse utgör också en viktig del av det åtgärds paket som behövs för att bekämpa förlusten av biologisk mångfald och för att uppfylla unionens åtaganden enligt FN:s konvention om biologisk mångfald ⁽⁶⁾, den europeiska gröna given, EU:s strategi för biologisk mångfald 2030 och unionens tillhörande mål för återställande av natur.
- (15) Urskogar är unika och oersättliga. Skogsplantager och planterade skogar har en annan sammansättning av biologisk mångfald och tillhandahåller andra ekosystemtjänster än urskogar och naturligt förädlade skogar.
- (16) Jordbrukets utbredning driver nästan 90 % av den globala avskogningen. Mer än hälften av skogsförlusten beror på att skogar omvandlas till åkermark, och betesarealer för boskap svarar för nästan 40 % av skogsförlusten.
- (17) Produktion av foder för boskap kan bidra till avskogning och skogsförstörelse. Genom att främja alternativa och hållbara jordbruksmetoder kan man hantera miljö- och klimatutmaningar och förhindra avskogning och skogsförstörelse världen över. Incitament till en mer balanserad, hälsosam och näringsrik kost och en mer hållbar livsstil kan minska trycket på mark och resurser.

⁽³⁾ EUT L 282, 19.10.2016, s. 4.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/591 av den 6 april 2022 om ett allmänt miljöhandlingsprogram för unionen till 2030 (EUT L 114, 12.4.2022, s. 22).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (europeisk klimatlag) (EUT L 243, 9.7.2021, s. 1).

⁽⁶⁾ Rådets beslut 93/626/EEG av den 25 oktober 1993 om ingående av konventionen om biologisk mångfald (EGT L 309, 13.12.1993, s. 1).

- (18) Unionen importerade och konsumerade en tredjedel av de globalt handlade jordbruksprodukter som är förknippade med avskogning mellan 1990 och 2008. Under den perioden svarade unionens konsumtion för 10 % av den avskogning världen över som var förknippad med produktion av varor eller tillhandahållande av tjänster. Trots att den relativa andelen av unionens konsumtion minskar är unionens konsumtion ändå en oproportionellt stor drivkraft för avskogning. Unionen bör därför vidta åtgärder för att minska den globala avskogning och skogsförstörelse som drivs av dess konsumtion av vissa råvaror och produkter och på så sätt minska sitt bidrag till utsläpp av växthusgaser och förlust av biologisk mångfald på global nivå samt främja hållbara produktions- och konsumtionsmönster i unionen och globalt. För att unionens politiska åtgärder ska få så stor effekt som möjligt bör de inriktas på att påverka den globala marknaden, inte bara leveranskedjorna till unionen. Partnerskap och effektivt internationellt samarbete med producent- och konsumentländer, också genom frihandelsavtal, är mycket viktiga faktorer i detta sammanhang.
- (19) Unionen är fast besluten att främja och genomföra en ambitiös miljö- och klimatpolitik i hela världen i enlighet med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 37, där det föreskrivs att en hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet måste integreras i unionens politik och tryggas i enlighet med principen om hållbar utveckling. Som del av den europeiska gröna given yttre dimension bör man vid åtgärder inom ramen för denna förordning beakta vikten av befintliga globala avtal, åtaganden och ramar som bidrar till att minska avskogningen och skogsförstörelsen, såsom FN:s strategiska plan för skog 2017–2030 och de globala skogsmålen, Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) och Parisavtalet, konventionen om biologisk mångfald och den globala ramen för biologisk mångfald efter 2020, den globala strategiska planen för biologisk mångfald 2011–2020 och Aichimålen för biologisk mångfald, och FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning samt den multilaterala ramen till stöd för bekämpning av de bakomliggande orsakerna till avskogning och skogsförstörelse, såsom FN:s mål för hållbar utveckling och FN:s deklaration om urfolks rättigheter.
- (20) Att stoppa avskogning och återställa förstörda skogar är ett centralt inslag i målen för hållbar utveckling. Denna förordning bör särskilt bidra till att uppnå målen för ekosystem och biologisk mångfald (mål 15), bekämpa klimatförändringarna (mål 13), hållbar konsumtion och produktion (mål 12), ingen hunger (mål 2) och god hälsa och välbefinnande (mål 3). Det relevanta målet 15.2 om att stoppa avskogningen senast 2020 har inte uppfyllts, vilket belyser det akuta behovet av ambitiösa och ändamålsenliga åtgärder.
- (21) Denna förordning bör även bemöta New York-deklarationen om skogar, en ej rättsligt bindande politisk deklaration som stöder en global tidsplan för att minska förlusten av naturskogar med hälften till 2020 och sträva efter att förlusten ska upphöra till 2030. Dussintals regeringar, många av världens största företag samt inflytelserika organisationer i det civila samhället och ursprungsbefolkningsorganisationer ställde sig bakom deklarationen. I deklarationen uppmanas även den privata sektorn att uppfylla målet att senast 2020 eliminera avskogning från produktionen av råvaror från jordbruket såsom palmolja, soja, papper och nötköttprodukter, vilket inte uppnåddes. Denna förordning bör dessutom bidra till FN:s strategiska plan för skog 2017–2030, vars globala skogsmål nr 1 är att vända förlusten av skogsareal världen över genom hållbar skogsförvaltning, inbegripet skydd, återställande, beskogning och återbeskogning, samt ökade insatser för att förhindra skogsförstörelse och bidra till den globala ansträngningen att hantera klimatförändringarna.
- (22) Denna förordning bör likaså bemöta Glasgowdeklarationen om skogar och markanvändning som lanserades vid FN:s klimatkonferens i november 2021, där ledarna bekräftar att "det för att vi ska uppfylla våra mål för markanvändning, klimat och biologisk mångfald samt målen för hållbar utveckling, både globalt och nationellt, krävs ytterligare omställningsåtgärder för de sammanlänkade områdena hållbar produktion och konsumtion, infrastrukturutveckling, handel, finansiering och investeringar, och stöd för småbrukare, urfolk och lokala samhällen". Parterna åtog sig att tillsammans verka för att stoppa och vända skogsförlusten och markförstörelsen fram till 2030 och betonade att de skulle öka sina gemensamma ansträngningar för att underlätta handels- och utvecklingspolitik, såväl internationellt som nationellt, som främjar hållbar utveckling och hållbar produktion och konsumtion av råvaror till ländernas ömsesidiga fördel.
- (23) Som medlem i Världshandelsorganisationen (WTO) åtar sig unionen att främja ett universellt, regelbaserat, öppet, transparent, förutsägbart, inkluderande, icke-diskriminerande och rättvist multilateralt handelssystem inom ramen för WTO samt en öppen, hållbar och bestämd handelspolitik. Denna förordning bör därför omfatta råvaror och produkter som produceras inom unionen samt råvaror och produkter som importeras till unionen.

- (24) Utmaningarna för världen i form av klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald kan bemötas endast med globala åtgärder. Unionen bör vara en stark global aktör som både föregår med gott exempel och tar ledningen i det internationella samarbetet för att skapa ett öppet och rättvist multilateralt system där hållbar handel fungerar som en viktig möjliggörare av den gröna omställningen för att bekämpa klimatförändringarna och vända förlusten av biologisk mångfald.
- (25) Denna förordning överensstämmer även med kommissionens meddelanden av den 22 juni 2022 om Styrkan i handelspartnerskap: tillsammans för grön och rättvis ekonomisk tillväxt och av den 18 februari 2021 om Översyn av handelspolitiken - En öppen, hållbar och bestämd handelspolitik, där det anges att med nya inre och yttre utmaningar och i synnerhet en ny och hållbarare tillväxtmodell i enlighet med den europeiska gröna given och den europeiska digitala strategin, som ingår i kommissionens meddelande av den 19 februari 2020 om att forma EU:s digitala framtid behöver unionen en ny handelspolitisk strategi – en strategi som stöder uppfyllandet av dess inre och yttre politiska mål och främjar ökad hållbarhet i linje med dess åtagande att fullständigt genomföra FN:s mål för hållbar utveckling. Handelspolitiken måste fullgöra en funktion i unionens återhämtning från covid-19-pandemin och i den gröna och den digitala omställningen av ekonomin och sträva efter att bygga upp en mer motståndskraftig union i världen.
- (26) I linje med kommissionens meddelande av den 22 juni 2022 om Styrkan i handelspartnerskap: tillsammans för grön och rättvis ekonomisk tillväxt ökar kommissionen samarbetet med handelspartner för att främja efterlevnaden av internationella arbets- och miljönormer. I meddelandet planeras kraftfulla kapitel om hållbar utveckling, inklusive klausuler om avskogning och skogsförstörelse. Målen för denna förordning kommer att kompletteras genom att man säkerställer efterlevnaden av nuvarande handelsavtal och ingår nya handelsavtal som innehåller sådana kapitel.
- (27) Denna förordning bör komplettera andra åtgärder som utlovas i meddelandet Intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar, särskilt när det gäller att arbeta i partnerskap med producentländer för att hjälpa dem komma till rätta med grundorsakerna till avskogning, såsom svaga styrelseformer, ineffektiv brottsbekämpning och korruption, och stärka det internationella samarbetet med viktiga konsumentländer genom att, bland annat, uppmuntra handeln med avskogningsfria produkter och införandet av liknande åtgärder för att undvika att produkter från leveranskedjor som är förknippade med avskogning eller skogsförstörelse släpps ut på deras marknader.
- (28) Denna förordning bör beakta principen om en konsekvent politik för utveckling och främja och underlätta samarbete med utvecklingsländerna, särskilt med de minst utvecklade länderna, bland annat genom tillhandahållande av tekniskt och ekonomiskt bistånd, där så är möjligt och relevant.
- (29) Kommissionen bör i samordning med medlemsstaterna fortsätta att arbeta i partnerskap med producentländer, och mer generellt samarbeta med internationella organisationer och organ samt med relevanta intressenter som bedriver verksamhet på fältet genom flerpartsdialoger. Kommissionen bör förstärka sitt stöd och sina incitament när det gäller skogsskydd och omställningen till avskogningsfri produktion, bekräfta och stärka urfolkens, lokalsamhällenas, småbrukarnas och mikroföretags och små och medelstora företags roll och rättigheter, förbättra markförvaltningen och besittningsrätten till mark, stärka de brottsbekämpningen och främja hållbart skogsbruk, med betoning på naturnära skogsbruksmetoder, på grundval av vetenskapligt baserade indikatorer och tröskelvärden, ekoturism, klimatre resilient jordbruk, diversifiering, agroekologi och skogsjordbruk. I detta sammanhang bör kommissionen fullt ut erkänna urfolkens och lokalsamhällenas roll och rättigheter i skyddet av skogarna, med beaktande av principen om fritt, på förhand inhämtat och informerat samtycke. Genom att bygga vidare på erfarenheterna och lärdomarna från befintliga initiativ, bör unionen och medlemsstaterna verka för att ingå partnerskap med producentländerna, på deras begäran, hantera globala utmaningar och samtidigt tillgodose lokala behov och uppmärksamma de utmaningar som småbrukare ställs inför, i linje med meddelandet Intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar. Partnerskapsstrategin bör hjälpa producentländer och delar därav att skydda och återställa skogar och använda dem på ett hållbart sätt, och därigenom bidra till förordningens mål att minska avskogning och skogsförstörelse, bland annat genom användning av digital teknik, geospatial information och kapacitetsutbyggnad.

- (30) Verksamhetsutövare och handlare bör vara bundna av skyldigheterna enligt denna förordning oavsett om tillhandahållandet på marknaden sker på traditionellt sätt eller online. Denna förordning bör därför säkerställa att det i varje leveranskedja finns en verksamhetsutövare i den mening som avses i denna förordning som är etablerad i unionen och kan hållas ansvarig vid underlåtelse att uppfylla skyldigheterna enligt denna förordning. Kommissionen och medlemsstaterna bör övervaka genomförandet av denna förordning och fastställa om den digitala och tekniska utvecklingen eventuellt kräver ytterligare specifikationer eller initiativ i framtiden.
- (31) En annan viktig åtgärd som tillkännages i meddelandet om att intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar är inrättandet av EU-observatoriet med inriktning på avskogning, skogsförstörelse, förändringar i världens skogsareal och bakomliggande drivkrafter (*EU-observatoriet*), som kommissionen har lanserat för att förbättra övervakningen av förändringar i skogsareal och bakomliggande drivkrafter. Genom att bygga vidare på existerande övervakningsverktyg, inklusive Copernicus-produkter samt andra offentligt eller privat tillgängliga källor, bör EU-observatoriet göra det lättare för offentliga organ, konsumenter och företag att få tillgång till information om leveranskedjor och tillhandahålla lättbegripliga data och information som kopplar avskogning, skogsförstörelse och ändringar i världens skogsareal till unionens efterfrågan på eller handel med råvaror och produkter. EU-observatoriet bör således stödja genomförandet av denna förordning genom att tillhandahålla vetenskapliga belägg med avseende på global avskogning och skogsförstörelse och därmed sammanhängande handel. EU-observatoriet bör tillhandahålla marktäckningskartor, inbegripet med tidsserier sedan det brytdatum som anges i denna förordning och en rad klasser som gör det möjligt att undersöka landskapets sammansättning. EU-observatoriet bör delta i utvecklingen av ett system för tidig varning som kombinerar forsknings- och övervakningskapacitet. När det gäller denna förordning bör syftet med systemet för tidig varning, när det är tekniskt genomförbart, vara att det ingår i en plattform som kan bistå behöriga myndigheter, verksamhetsutövare, handlare och andra relevanta intressenter och som kan tillhandahålla kontinuerlig övervakning och ge tidig information om eventuell avskogning eller skogsförstörelse. Den plattformen bör vara operativ så snart som möjligt. EU-observatoriet bör samarbeta med de behöriga myndigheterna, relevanta internationella organisationer och organ, forskningsinstitut, icke-statliga organisationer, verksamhetsutövare, handlare, tredjeländer och andra relevanta intressenter.
- (32) Unionens befintliga regelverk inriktas på att bekämpa olaglig avverkning och därmed sammanhängande handel, och hanterar inte avskogning direkt. Det består av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010⁽⁷⁾ och rådets förordning (EG) nr 2173/2005⁽⁸⁾. Båda förordningarna utvärderades i en kontroll av ändamålsenligheten. Kontrollen visade att lagstiftningen har haft en positiv inverkan på skogsförvaltningen, men att målet för de två förordningarna, nämligen att begränsa olaglig avverkning och därmed sammanhängande handel och minska konsumtionen av olagligt avverkat timmer i unionen, inte hade uppnåtts, vilket ledde till slutsatsen att en ensidig inriktning på lagligheten avseende timmer inte var tillräcklig för att uppnå de fastställda målen.
- (33) Tillgängliga rapporter bekräftar att en stor del av den pågående avskogningen är laglig i enlighet med produktionslandets lagar. En rapport från Forest Policy Trade and Finance Initiative som offentliggjordes i maj 2021 uppskattar att omkring 30 % av avskogningen för kommersiellt jordbruk i tropiska länder under åren 2013–2019 var laglig. Tillgängliga data tenderar att fokusera på länder med svag förvaltning – den globala andelen av olaglig avskogning kan vara lägre – men visar redan tydligt att politiska åtgärder blir mindre ändamålsenliga om avskogning som är laglig i produktionslandet inte tas med i beräkningen.
- (34) Konsekvensbedömningen av möjliga politiska åtgärder för att hantera avskogning och skogsförstörelse som drivs av unionen, rådets slutsatser av den 16 december 2019 och Europaparlamentets resolution av den 22 oktober 2020 visar tydligt på behovet av att införa avskogning och skogsförstörelse som vägledande kriterier för framtida unionsåtgärder. Att enbart fokusera på laglighet skulle kunna medföra en risk för sänkta miljönormer i syfte att få tillträde till marknaden. Unionens nya rättsliga ram bör därför hantera både laglighet och frågan om huruvida produktionen av relevanta råvaror och relevanta produkter är avskogningsfri.
- (35) Definitionen av avskogningsfri bör vara tillräckligt bred för att omfatta avskogning och skogsförstörelse, samtidigt som den bör ge rättslig klarhet, vara mätbar och baseras på kvantitativa, objektiva och internationellt erkända data.

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden (EUT L 295, 12.11.2010, s. 23).

⁽⁸⁾ Rådets förordning (EG) nr 2173/2005 av den 20 december 2005 om upprättande av ett system med flegtlicenser för import av timmer till Europeiska gemenskapen (EUT L 347, 30.12.2005, s. 1).

- (36) Vid tillämpningen av denna förordning bör jordbruksanvändning definieras som markanvändning för jordbruksändamål. Kommissionen bör därför utarbeta riktlinjer för att klargöra tolkningen av denna definition, särskilt när det gäller omvandling av skogs till mark för andra ändamål än jordbruksanvändning.
- (37) I linje med FAO:s definitioner bör skogsjordbrukssystem, även där grödor odlas under krontäcke, samt agroforestryssystem, silvopastorala system och agrosilvopastorala system inte betraktas som skogar, utan anses utgöra jordbruksanvändning.
- (38) Denna förordning bör omfatta de mest relevanta råvarorna, dvs. de råvaror som konsumeras i unionen i en sådan utsträckning att de driver global avskogning och skogsförstörelse, och för vilka politiska åtgärder från unionen skulle ge de största fördelarna per enhetsvärde av handeln. En omfattande granskning av relevant vetenskaplig litteratur, nämligen av primära källor som uppskattar hur unionens konsumtion påverkar den globala avskogningen och kopplar detta miljöavtryck till specifika råvaror, utfördes som ett led i studien till stöd för konsekvensbedömningen till denna förordning och dubbelkontrollerades via omfattande samråd med intressenter. Den processen utmynnade i en första förteckning med åtta råvaror. Trä inkluderades direkt i tillämpningsområdet eftersom det redan omfattades av förordning (EU) nr 995/2010. Enligt en färsk forskningsrapport ⁽⁹⁾ som användes för effektivitetsanalysen svarar sju råvaror av de åtta råvaror som analyserades i rapporten för den största andelen av den unionsdrivna avskogningen: oljepalm (34,0 %), soja (32,8 %), trä (8,6 %), kakao (7,5 %), kaffe (7,0 %), nötkreatur (5,0 %) och gummi (3,4 %).
- (39) För att säkerställa att denna förordning uppfyller sina mål är det viktigt att säkerställa att foder som används för boskap som omfattas av denna förordning inte leder till avskogning. Verksamhetsutövare som släpper ut relevanta produkter på marknaden eller exporterar relevanta produkter vilka innehåller eller har producerats med användning av nötkreatur, som har utfodrats med relevanta produkter som innehåller eller har producerats med användning av andra relevanta råvaror eller relevanta produkter, bör därför, som ett led i systemet för tillbörlig aktsamhet, säkerställa att fodret är avskogningsfritt. I detta fall bör kraven angående geolokalisering i denna förordning begränsas till att avse det geografiska läget för var och en av de anläggningar där nötkreaturen har hållits, och inga geolokaliseringssuppgifter bör krävas för själva fodret. Om den behöriga myndigheten erhåller eller får kännedom om relevant information, inklusive information som utgår från tredje parts väl underbyggda synpunkter, om att fodret riskerar att inte uppfylla kraven i denna förordning, bör den behöriga myndigheten omedelbart begära detaljerad information om sådant foder. När fodret redan har varit föremål för tillbörlig aktsamhet i ett tidigare steg i leveranskedjan bör verksamhetsutövare använda de relevanta fakturorna, referensnumren för relevanta förklaringar om tillbörlig aktsamhet eller relevant dokumentation som bevis på att fodret är avskogningsfritt och de kan åläggas att på begäran göra de bevisen tillgängliga för behöriga myndigheter. Bevisen bör omfatta djurens livslängd, upp till en period på högst fem år.
- (40) Eftersom användningen av återvunna relevanta råvaror och relevanta produkter bör uppmuntras och inkluderingen av sådana råvaror och produkter i denna förordnings tillämpningsområde skulle innebära en oproportionellt stor börda för verksamhetsutövare, bör återvunna råvaror och produkter som har avslutat sin livscykel och annars skulle ha bortskaffats som avfall, enligt artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG ⁽¹⁰⁾, undantas från denna förordnings tillämpningsområde. Detta bör emellertid inte tillämpas på vissa biprodukter från tillverkningsprocessen.
- (41) I denna förordning bör skyldigheter avseende relevanta råvaror och produkter fastställas i syfte att effektivt bekämpa avskogning och skogsförstörelse och främja avskogningsfria leveranskedjor, samtidigt som skyddet av mänskliga rättigheter och urfolks och lokalsamhällens rättigheter beaktas, både inom unionen och i tredjeländer.
- (42) Vid bedömningen av risken för att relevanta råvaror och relevanta produkter som är avsedda att släppas ut på marknaden eller exporteras inte uppfyller kraven bör kränkningar av de mänskliga rättigheterna i samband med avskogning eller skogsförstörelse, inbegripet rättigheter för urfolk, lokalsamhällen och innehavare av hävdvunnen besittningsrätt, beaktas.

⁽⁹⁾ Pendrill F., Persson U. M., Kastner, T. 2020. Deforestation risk embodied in production and consumption of agricultural and forestry commodities 2005–2017 (Version 1.0). Zenodo.

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3).

9.6.2023

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 150/213

- (43) Många internationella organisationer och organ (såsom, FAO, IPCC, FN:s miljöprogram och Internationella naturvårdsunionen) har varit aktiva och internationella avtal, såsom Parisavtalet, har ingåtts på området avskogning och skogsförstörelse, och definitionerna i denna förordning bygger på det arbetet.
- (44) Det är viktigt att man i denna förordning också tar upp frågan om skogsförstörelse. Definitionen av skogsförstörelse bör baseras på internationellt överenskomna koncept och säkerställa att de tillhörande skyldigheterna lätt kan fullgöras av verksamhetsutövare och behöriga myndigheter. I syfte att trygga den rättsliga säkerheten bör skyldigheterna vara operativt mätbara och kontrollerbara samt tydliga och entydiga. I det sammanhanget bör denna förordning inriktas på centrala aspekter av skogsförstörelse som är mätbara och kontrollerbara och som är särskilt relevanta när det gäller att undvika konsekvenser för miljön, på grundval av de senaste vetenskapliga uppgifterna. I detta syfte bör definitionen av skogsförstörelse bygga på internationellt överenskomna begrepp som definieras av FAO. Definitionen av skogsförstörelse bör ses över, i enlighet med denna förordning, för att bedöma om den bör utvidgas till att omfatta en bredare uppsättning orsaker till skogsförstörelse samt skogsekosystem världen över i syfte att ytterligare stödja denna förordnings miljömål, med beaktande av de framsteg som gjorts i frågan vid internationella diskussioner samt skillnaderna mellan olika skogsekosystem och skogsbruksmetoder runtom i världen. Översynen bör genomföras på grundval av en djupgående analys, i nära samarbete med medlemsstaterna och i samråd med relevanta intressenter, internationella organisationer och organ och forskarsamhället.
- (45) Denna förordning bör säkerställa en lämplig balans mellan skyddet för de berättigade förväntningarna hos verksamhetsutövare och handlare som släpper ut relevanta råvaror och relevanta produkter på marknaden eller exporterar dem, samtidigt som plötsliga störningar i leveranskedjorna minimeras, och den grundläggande rätten till miljöskydd i enlighet med artikel 37 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. I detta syfte bör ett brytdatum fastställas som grund för bedömningen av huruvida avskogning eller skogsförstörelse ägt rum på den berörda marken, vilket innebär att inga råvaror eller produkter som omfattas av denna förordning kan släppas ut på marknaden, eller exporteras, om de producerats på mark där avskogning eller skogsförstörelse ägt rum efter det datumet.
- (46) Brytdatumet bör motsvara befintliga internationella åtaganden enligt FN:s generalförsamlings mål för hållbar utveckling och New York-deklarationen om skogar, som har som mål att stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och kraftigt öka nybeskogningen och återbeskogningen globalt senast 2020, och bör därmed fastställas till den 31 december 2020. Det datumet överensstämmer också med kommissionens tillkännagivande av sin avsikt att bekämpa avskogning i meddelandet om att intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar, den europeiska gröna given, EU:s strategi för biologisk mångfald 2030 samt från jord till bord-strategin. I enlighet med försiktighetsprincipen offentliggjordes det brytdatum som angavs i kommissionens förslag till denna förordning, som infaller före dagen för denna förordnings ikraftträdande. Brytdatumet valdes i syfte att förhindra en förväntad ökning av verksamhet som leder till avskogning och skogsförstörelse mellan tillkännagivandet i kommissionens förslag och dagen för denna förordnings ikraftträdande. Denna förordning bör erkänna det eftersträfvade miljömålet och bekräfta det föreslagna brytdatumet i syfte att säkerställa att producenter och verksamhetsutövare som har orsakat avskogning och skogsförstörelse under förhandlingsperioden för denna förordning inte får släppa ut de berörda relevanta råvarorna och relevanta produkterna på marknaden eller exportera dem.
- (47) De begränsningar i utövandet av de grundläggande rättigheterna och skyddet av verksamhetsutövarnas och handlarnas berättigade förväntningar som följer av valet av brytdatum bör vara proportionella och absolut nödvändiga när det gäller att uppnå miljöskyddsmålet, som är av allmänt intresse. För att bidra till det målet bör denna förordning inte tillämpas på relevanta råvaror och relevanta produkter som producerats före dagen för denna förordnings ikraftträdande. Genom den senarelagda tillämpningen av denna förordnings bestämmelser som reglerar skyldigheterna för verksamhetsutövare och handlare som avser att släppa ut relevanta råvaror och relevanta produkter på marknaden eller exportera dem får dessa aktörer också en rimlig tidsperiod att anpassa sig till de nya kraven i denna förordning.
- (48) För att stärka unionens arbete för att stoppa avskogning och skogsförstörelse, och för att säkerställa att relevanta produkter från leveranskedjor förknippade med avskogning och skogsförstörelse inte släpps ut på marknaden eller exporteras, bör relevanta produkter inte släppas ut eller tillhandahållas på marknaden eller exporteras om de inte är avskogningsfria och har producerats i enlighet med relevant lagstiftning i produktionslandet. För att bekräfta att detta är fallet bör de alltid åtföljas av en förklaring om tillbörlig aktsamhet.

- (49) Verksamhetsutövare bör på ett systematiskt sätt vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att de relevanta produkter som de avser att släppa ut på unionsmarknaden är avskogningsfria och lagliga i den mening som avses i denna förordning. I detta syfte bör verksamhetsutövare fastställa och genomföra system för tillbörlig aktsamhet. Dessa system för tillbörlig aktsamhet bör omfatta tre delar, nämligen informationskrav, riskbedömning och riskreducerande åtgärder, kompletterade med rapporteringsskyldigheter. Systemen för tillbörlig aktsamhet bör utformas så att de ger tillgång till information om härkomst och leverantörer avseende de råvaror och produkter som släpps ut på marknaden, inklusive information som visar att ingen avskogning eller skogsförstörelse ägt rum och att laglighetskraven är uppfyllda. Detta kan bland annat göras genom att produktionslandet eller delar därav och inbegripet geolokaliseringskoordinaterna för relevanta markområden, identifieras. Dessa geolokaliseringskoordinater, som är beroende av tidsbestämning, positionsbestämning och/eller jordobservationer, kan utnyttja rymd-data och rymdtjänster som tillhandahålls inom ramen för unionens rymdprogram (Egnos/Galileo och Copernicus). Verksamhetsutövare bör göra en riskbedömning på grundval av den informationen. En verksamhetsutövare som identifierar en risk bör minska den risken tills den undanröjs helt eller blir försumbar. Verksamhetsutövaren bör få släppa ut relevanta produkter på marknaden på eller exportera dem endast om verksamhetsutövaren efter att ha utövat tillbörlig aktsamhet konstaterar att det inte finns någon, eller bara en försumbar, risk för att den relevanta produkten inte uppfyller kraven i denna förordning.
- (50) När produkter köps in bör rimliga ansträngningar göras för att säkerställa att ett rättvist pris betalas till producenter, särskilt småbrukare, för att möjliggöra en skälig inkomst och effektivt hantera fattigdom som en grundläggande orsak till avskogning.
- (51) Verksamhetsutövare bör ta formellt ansvar för att de relevanta produkter som de avser att släppa ut på marknaden eller exportera uppfyller kraven i denna förordning genom att tillhandahålla förklaringar om tillbörlig aktsamhet. I denna förordning bör en mall för sådana förklaringar fastställas. Sådana förklaringar om tillbörlig aktsamhet förväntas underlätta behöriga myndigheters och domstolars tillämpning av denna förordning samt öka verksamhetsutövarnas efterlevnad.
- (52) I syfte att belöna god praxis skulle certifiering eller andra verifieringsordningar från tredje part kunna användas i riskbedömningsförfarandet. De får emellertid inte ersätta verksamhetsutövarns ansvar när det gäller tillbörlig aktsamhet.
- (53) Handlare bör ansvara för att samla in och bevara information som säkerställer insyn i leveranskedjan för de relevanta produkter som de tillhandahåller på marknaden. Handlare som inte är små och medelstora företag har ett betydande inflytande på leveranskedjorna och spelar en viktig roll för att säkerställa att leveranskedjorna är avskogningsfria. De bör därför ha samma skyldigheter som verksamhetsutövare, ta ansvar för att de relevanta produkterna uppfyller kraven i denna förordning och, innan de tillhandahåller relevanta produkter på marknaden, säkerställa att de har iakttagit tillbörlig aktsamhet i enlighet med denna förordning och har konstaterat att det inte finns någon eller endast en försumbar risk att de relevanta produkterna inte uppfyller kraven i denna förordning.
- (54) För att främja insyn och underlätta efterlevnad bör verksamhetsutövare som inte omfattas av kategorierna små och medelstora företag, inklusive mikroföretag eller fysiska personer, årligen offentligt rapportera om sitt system för tillbörlig aktsamhet, inklusive om de åtgärder de vidtagit för att fullgöra sina skyldigheter.
- (55) Verksamhetsutövare bör kunna ta emot väl underbyggda synpunkter från berörda parter, inklusive på elektronisk väg, och bör noggrant undersöka alla väl underbyggda synpunkter som mottagits.
- (56) Andra unionsrättsakter som fastställer krav på tillbörlig aktsamhet i värdekedjan i fråga om negativ påverkan på mänskliga rättigheter eller miljö bör tillämpas om det inte finns några särskilda bestämmelser med samma syfte, art och verkan i denna förordning som kan komma att anpassas mot bakgrund av framtida unionsrättsakter. Denna förordning bör inte utesluta att andra unionsrättsakter som fastställer krav på tillbörlig aktsamhet i värdekedjan tillämpas. Om sådana andra unionsrättsakter innehåller mer specifika bestämmelser eller ytterligare krav utöver bestämmelserna i denna förordning, bör sådana bestämmelser tillämpas tillsammans med denna förordning. Om denna förordning innehåller mer specifika bestämmelser bör de inte tolkas på ett sätt som undergräver en effektiv tillämpning av andra unionsrättsakter om tillbörlig aktsamhet eller uppnåendet av deras allmänna mål. Kommissionen bör kunna utfärda tydliga och lättbegripliga riktlinjer för hur verksamhetsutövare och handlare, särskilt små och medelstora företag, ska uppfylla denna förordning.
- (57) Respekt för urfolks rättigheter i fråga om skogar och principen om fritt, på förhand inhämtat och informerat samtycke, bland annat i enlighet med FN:s deklaration om urfolks rättigheter, bidrar till att skydda den biologiska mångfalden, begränsa klimatförändringarna och hantera därmed sammanhängande frågor av allmänintresse. Urfolk innehar traditionell kunskap av ekologiskt och medicinskt värde och erbjuder mycket ofta en

modell för hållbar användning av skogsresurser. Detta kan bidra till in situ-bevarande, i linje med önskemålen i konventionen om biologisk mångfald. Studier visar dessutom att urfolk som bor i skogen spelar en dubbel roll i kampen mot klimatförändringarna: för det första motsätter de sig vanligtvis utnyttjandet och avskogningen av de marker som de har bebott i generationer, och för det andra anser vissa urfolk att det är deras ansvar att skydda skogarna för att begränsa klimatförändringarna.

- (58) De principer som anges i FN:s Riodeklaration från 1992 om miljö och utveckling är viktiga för att trygga hållbart skogsbruk, särskilt princip 10 om vikten av att allmänheten är medveten om och engagerad i miljöfrågor och princip 22 om urfolks viktiga roll i miljöförvaltning och utveckling.
- (59) Principen om urfolks fria, på förhand inhämtade och välinformerade samtycke har utvecklats under åren efter godkännandet av Internationella arbetsorganisationens konvention om ursprungsfolk och stamfolk, 1989 (nr 169), och den speglas i FN:s deklaration om skydd för urfolks rättigheter. Den är avsedd att vara en skyddsåtgärd som säkerställer att potentiella konsekvenser för urfolk beaktas i beslutsprocessen för projekt som påverkar dem.
- (60) Verksamhetsutövare som omfattas av andra unionsrättsakter som fastställer krav på tillbörlig aktsamhet i värdekedjan i fråga om negativ påverkan på mänskliga rättigheter eller miljö bör kunna uppfylla rapporterings-skyldigheterna enligt denna förordning genom att inkludera den information som krävs i rapporteringen enligt den andra unionsrättsakterna.
- (61) Ansvar för att tillämpa denna förordning bör ligga hos medlemsstaterna, och medlemsstaternas behöriga myndigheter bör vara skyldiga att säkerställa att denna förordning efterlevs helt och hållet. Det är endast genom ett systematiskt informationsutbyte och samarbete mellan behöriga myndigheter, tullmyndigheter och kommissionen som en enhetlig tillämpning av denna förordning på relevanta produkter som förs in på eller ut ur marknaden kan uppnås.
- (62) Ett effektivt och ändamålsenligt genomförande och en effektiv och ändamålsenlig tillämpning av denna förordning är avgörande för att dess mål ska kunna uppnås. Därför bör kommissionen inrätta och förvalta ett informationssystem för att hjälpa verksamhetsutövare och behöriga myndigheter att tillhandahålla och få tillgång till nödvändig information om relevanta produkter som släpps ut på marknaden. Verksamhetsutövare bör föra in förklaringarna om tillbörlig aktsamhet i informationssystemet. Informationssystemet bör vara tillgängligt för behöriga myndigheter och tullmyndigheter så att de lättare kan fullgöra sina skyldigheter enligt denna förordning, och det bör underlätta överföring av information mellan medlemsstater, behöriga myndigheter och tullmyndigheter. De uppgifter som inte är kommersiellt känsliga bör också vara tillgängliga för en bredare allmänhet, med anonymiserade uppgifter – förutom då det gäller information angående förteckningen över slutliga domar mot juridiska personer för överträdelser av denna förordning och de sanktioner som utdömts mot dem – och bör tillhandahållas i ett öppet och maskinläsbart format i linje med unionens öppna datapolitik som framgår av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024 ⁽¹¹⁾.
- (63) För de relevanta produkter som förs in på eller ut ur marknaden bör behöriga myndigheter ha till uppgift att kontrollera att de relevanta produkterna uppfyller kraven enligt denna förordning, utgående bland annat från de förklaringar om tillbörlig aktsamhet som verksamhetsutövarna lämnar in. Tullmyndigheternas roll bör vara att säkerställa att förklaringen om tillbörlig aktsamhet i tulldeklarationen görs tillgänglig för dem i förekommande fall. När det elektroniska gränssnittet för utbyte av information mellan tullmyndigheter och behöriga myndigheter är infört bör tullmyndigheterna dessutom kontrollera vilken status förklaringen om tillbörlig aktsamhet har efter den inledande riskanalys som behöriga myndigheter genomfört i informationssystemet. Tullmyndigheterna bör vidta lämpliga åtgärder, såsom att tillfälligt stoppa eller vägra tillträde för en relevant råvara eller relevant produkt på grundval av statusen för förklaringen om tillbörlig aktsamhet i informationssystemet. Den särskilda organisationen av kontroller gör kapitel VII i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 ⁽¹²⁾ otillämpligt beträffande den här förordningens tillämpning och verkställighet.
- (64) Medlemsstaterna bör säkerställa att det alltid finns tillräckliga finansiella resurser så att de behöriga myndigheterna kan skaffa lämplig personal och utrustning. Omfattande resurser är nödvändiga för att effektivt utföra kontroller och stabila resurser bör tillhandahållas på en nivå som är anpassad till tillsynsbehovet vid varje given

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024 av den 20 juni 2019 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (EUT L 172, 26.6.2019, s. 56).

⁽¹²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 (EUT L 169, 25.6.2019, s. 1).

tidpunkt. Medlemsstaterna bör ha möjlighet att komplettera den offentliga finansieringen genom att från berörda ekonomiska aktörer återkräva de kostnader som uppstår vid kontroller av relevanta råvaror och relevanta produkter som befins vara icke överensstämmande.

- (65) Denna förordning påverkar inte tillämpningen av andra unionsrättsakter om råvaror och produkter som förs in på eller ut ur marknaden, särskilt inte Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013⁽¹³⁾ om tullmyndigheternas befogenheter och tullkontroller. Importörer bör påminnas om att det i artiklarna 220, 254, 256, 257 och 258 i den förordningen föreskrivs att produkter som förs in på marknaden och som behöver förädlas ytterligare ska hänföras till det lämpliga tullförfarande som tillåter sådan förädling. I allmänhet bör övergång till fri omsättning eller export inte anses vara bevis för överensstämmelse med unionsrätten, eftersom en sådan övergång eller export inte nödvändigtvis omfattar en fullständig kontroll av överensstämmelse.
- (66) För att optimera och förenkla kontrollprocessen, inklusive genom att förenkla den administrativa bördan, för relevanta produkter som förs in på eller ut ur marknaden är det nödvändigt att inrätta interoperabla elektroniska gränssnitt som möjliggör automatisk dataöverföring mellan tullsystem och de behöriga myndigheternas informationssystem. Det faller sig naturligt att denna dataöverföring möjliggörs av den enda kontaktpunkten för tullen i EU. Gränssnittet bör vara högautomatiserade och lättanvända och underlätta tullmyndigheternas och verksamhetsutövarnas arbete. Med tanke på att det är liten skillnad mellan de uppgifter som ska göras tillgängliga för tullmyndigheterna och de som ska ingå i förklaringarna om tillbörlig aktsamhet är det dessutom lämpligt att föreslå ett tillvägagångssätt som innebär att handlare och ekonomiska aktörer gör sina förklaringar om tillbörlig aktsamhet för relevanta produkter tillgängliga via den nationella enda kontaktpunkten för tullen och att dessa förklaringar sedan automatiskt överförs till det informationssystem enligt denna förordning som används av behöriga myndigheter. Tullmyndigheter och behöriga myndigheter bör hjälpa till att fastställa vilka data som ska överföras samt andra tekniska krav.
- (67) Risken för att produkter som inte uppfyller kraven släpps ut på marknaden eller exporteras varierar beroende på vilken råvara eller produkt det rör sig om samt dess ursprungs- och produktionsland eller delar av dessa. Verksamhetsutövare som köper råvaror och produkter från länder eller delar av länder som utgör en låg risken med avseende på odling, avverkning eller tillverkning av relevanta råvaror i strid med denna förordning bör omfattas av färre skyldigheter, vilket minskar efterlevnadskostnaderna och den administrativa bördan, om inte verksamhetsutövaren vet eller har anledning att tro att det finns en risk att kraven i denna förordning inte uppfylls. Om en behörig myndighet blir medveten om att det finns risk för att denna förordning kringgås, till exempel om en relevant råvara eller relevant produkt som produceras i ett högriskland senare bearbetas i ett lågriskland eller delar därav, där de släpps ut eller förs in eller ut ur marknaden, och det i förklaringen om tillbörlig aktsamhet eller tulldeklarationen eller anges att den relevanta råvaran eller den relevanta produkten har producerats i ett lågriskland, bör den behöriga myndigheten genom ytterligare kontroller verifiera om det förekommer bristande efterlevnad och vid behov vidtas lämpliga åtgärder, såsom beslag av den relevanta råvaran eller den relevanta produkten och tillfälligt stopp för utsläppandet på marknaden eller exporten av den relevanta råvaran eller den relevanta produkten, samt ytterligare kontroller. Behöriga myndigheter bör åläggas att genomföra en skärpt kontroll av relevanta råvaror och relevanta produkter från högriskländer eller delar av sådana länder.
- (68) Därutöver bör kommissionen bedöma risken för avskogning och skogsförstörelse för ett land eller delar av ett land på grundval av en rad kriterier som återspeglar både kvantitativa, objektiva och internationellt erkända data och indikationer på att länderna aktivt bekämpar avskogning och skogsförstörelse. Denna riktmarkningsinformation bör göra det lättare för verksamhetsutövare i unionen att iakta tillbörlig aktsamhet och för behöriga myndigheter att övervaka och säkerställa efterlevnaden. Samtidigt ger informationen producentländerna incitament att öka hållbarheten i sina system för jordbruksproduktion och se till att de i mindre utsträckning leder till avskogning. Detta bör bidra till att göra leveranskedjorna mer transparenta och hållbara. Riktmarkningssystemet bör baseras på ett system för klassificering med tre kategorier, låg, normal eller hög risk. För att säkerställa tillräcklig insyn och tydlighet bör kommissionen offentliggöra de uppgifter som ligger till grund för riktmarkningen, skälen till den föreslagna ändringen av klassificeringen och det berörda landets svar. I fråga om relevanta produkter från länder eller delar av länder med låg risk, bör verksamhetsutövare få tillämpa ett förenklat förfarande för tillbörlig aktsamhet. För relevanta produkter från länder eller delar av länder med hög risk bör behöriga myndigheter vara skyldiga att genomföra en skärpt kontroll. Kommissionen bör ges befogenhet att anta genomförandeakter för att fastställa förteckningen över länder eller delar av länder som utgör en låg respektive hög risk.

⁽¹³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 10.10.2013, s. 1).

- (69) Kommissionen bör samarbeta med länder där risken klassificeras eller kan klassificeras som hög, och med relevanta intressenter i dessa länder, i en strävan efter minskad risknivå.
- (70) Behöriga myndigheter bör regelbundet genomföra kontroller av verksamhetsutövare och handlare för att verifiera att de verkligen fullgör de skyldigheter som fastställs i denna förordning. Behöriga myndigheter bör dessutom utföra kontroller på grundval av relevant information som de har tillgång till, inklusive väl underbyggda synpunkter som lämnats in av tredje part. Behöriga myndigheter bör använda en riskbaserad metod för att fastställa vilka kontroller som ska utföras. Vad gäller relevanta produkter från länder eller delar av länder som klassificeras som hög risk, verksamhetsutövarna och handlarna och deras andelar av relevanta råvaror och relevanta produkter bör en tvådelad metod som erbjuder fullgod täckning användas. Följaktligen bör behöriga myndigheter vara skyldiga att kontrollera både en viss procentandel av verksamhetsutövarna och handlarna och en viss procentandel av de relevanta produkterna. Vad gäller relevanta produkter från länder eller delar av länder där risken klassificeras som låg eller normal bör behöriga myndigheter dessutom vara skyldiga att kontrollera åtminstone en viss procentandel av verksamhetsutövarna och handlarna. Nivån på kontrollerna bör vara högre för relevanta produkter från länder eller delar av länder som utgör en hög risk medan den kan vara lägre för länder eller delar av länder som utgör en normal eller låg risk. Vid översynen av denna förordning bör kommissionen bedöma och ange kvantifierade mål för de årliga kontroller som ska utföras av behöriga myndigheter, som är lämpliga för att säkerställa efterlevnaden av denna förordning och ett harmoniserat tillvägagångssätt i hela unionen.
- (71) De kontroller av verksamhetsutövare och handlare som utförs av behöriga myndigheter bör omfatta systemen för tillbörlig aktsamhet samt huruvida de relevanta produkterna uppfyller kraven i denna förordning. Kontrollerna bör utföras på grundval av en riskbaserad plan som innehåller sådana riskkriterier som gör det möjligt för behöriga myndigheter att göra en riskanalys av de förklaringar om tillbörlig aktsamhet som verksamhetsutövare och handlare lämnar in. Riskkriterierna bör beakta den risk för avskogning som finns i fråga om de relevanta råvarorna i produktionslandet, verksamhetsutövarnas och handlarnas tidigare bristande efterlevnad av skyldigheterna i denna förordning och all annan relevant information som behöriga myndigheter har tillgång till. Riskanalysen av förklaringarna om tillbörlig aktsamhet bör göra det möjligt för behöriga myndigheter att identifiera de verksamhetsutövare, handlare och relevanta produkter som bör kontrolleras. Riskanalysen bör utföras med hjälp av elektronisk databehandlingsteknik i det informationssystem genom vilket förklaringarna om tillbörlig aktsamhet lämnas in. När det är nödvändigt och tekniskt möjligt bör behöriga myndigheter, efter samråd och i nära samarbete med myndigheter i tredjeländer, också kunna utföra kontroller på plats.
- (72) Om riskanalysen av förklaringarna om tillbörlig aktsamhet visar att det finns en hög risk för att vissa relevanta produkter inte uppfyller kraven, bör de behöriga myndigheterna omedelbart kunna vidta interimistiska åtgärder för att förhindra att dessa produkter släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller exporteras. Om sådana relevanta produkter förs in på eller ut ur marknaden bör de behöriga myndigheterna begära att tullmyndigheterna tillfälligt stoppar övergången till fri omsättning eller exporten, så att de behöriga myndigheterna kan utföra de kontroller som krävs. En sådan begäran bör meddelas med hjälp av gränssnittssystemet mellan tullmyndigheter och behöriga myndigheter. Ett tillfälligt stopp för utsläppande eller tillhandahållande på unionsmarknaden, för övergång till fri omsättning eller för export bör begränsas till tre arbetsdagar, eller 72 timmar i fråga om lättfördärliga relevanta produkter, utom när de behöriga myndigheterna behöver mer tid för att bedöma om de relevanta råvarorna och de relevanta produkterna uppfyller kraven i denna förordning. I sådana fall bör de behöriga myndigheterna vidta ytterligare interimistiska åtgärder för att förlänga det tillfälliga stoppets varaktighet eller, i fråga om relevanta produkter som förs in på eller ut ur marknaden, begära en sådan förlängning hos tullmyndigheterna.
- (73) De behöriga myndigheterna bör regelbundet uppdatera sina planer för kontroller på grundval av erfarenheterna med att utföra dessa kontroller. De verksamhetsutövare som kontinuerligt visar sig uppfylla kraven kan bli föremål för mindre täta kontroller.
- (74) För att säkerställa att denna förordning genomförs och verkställs på ett effektivt sätt bör medlemsstaterna ha befogenhet att dra tillbaka och återkalla relevanta produkter som inte uppfyller kraven samt att vidta lämpliga korrigerande åtgärder. De bör också säkerställa att verksamhetsutövarnas och handlarnas överträdelse av denna förordning beläggs med effektiva, proportionella och avskräckande påföljder.
- (75) För att öka verksamhetsutövarnas och handlarnas ansvarsskyldighet bör kommissionen på sin webbplats offentliggöra förteckningen över slutliga domar mot juridiska personer för överträdelse av denna förordning och de sanktioner som utdöms mot dem. Den informationen skulle kunna hjälpa behöriga myndigheter, andra verksamhetsutövare och handlare att göra sina riskbedömningar och öka konsumenternas och det civila samhällets medvetenhet om verksamhetsutövare och handlare som överträder denna förordning

- (76) Genomförandet av denna förordning kommer att kräva tillräckliga resurser och tillräcklig kapacitet. I detta sammanhang bör medlemsstaterna, utöver nationella resurser, i så stor utsträckning som möjligt utnyttja de tillfällen och möjligheter till stöd som finns på unionsnivå och andra medel, bland annat sammanhållningsfonder och kapacitetssupplemningsinstrument, särskilt inom ramen för instrumentet för tekniskt stöd som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/240 ⁽¹⁴⁾.
- (77) Med tanke på att avskogningen, skogsförstörelsen och den relaterade handeln är internationell bör behöriga myndigheter samarbeta med varandra, med medlemsstaternas tullmyndigheter, med kommissionen och med administrativa myndigheter i tredjeländer. Behöriga myndigheter bör även samarbeta med de behöriga myndigheterna för tillsyn och verkställighet av andra unionsrättsakter som fastställer krav på tillbörlig aktsamhet i värdekedjan i fråga om negativ påverkan på mänskliga rättigheter eller miljö.
- (78) Enligt Europeiska unionens domstols fasta rättspraxis ankommer det på medlemsstaternas domstolar att säkerställa det rättsliga skyddet för de rättigheter som enskilda har enligt unionsrätten. Artikel 19.1 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) föreskriver dessutom en skyldighet för medlemsstaterna att fastställa de möjligheter till överklagande som behövs för att säkerställa ett effektivt domstolsskydd inom de områden som omfattas av unionsrätten. I detta avseende bör medlemsstaterna säkerställa att allmänheten, inbegripet fysiska eller juridiska personer som lämnar in väl underbyggda synpunkter i enlighet med denna förordning, har rätt till rättslig prövning i enlighet med de skyldigheter som medlemsstaterna har åtagit sig i egenskap av parter i konventionen från FN:s ekonomiska kommission för Europa (Unece) om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor av den 25 juni 1998 (Århuskonventionen).
- (79) För att säkerställa att denna förordning förblir relevant och i linje med den handelsmässiga, vetenskapliga och tekniska utvecklingen, bör befogenheten att anta akter enligt artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på förteckningen över KN-nummer för relevanta produkter som framgår av bilaga I till denna förordning. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ⁽¹⁵⁾. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (80) Förordning (EU) nr 995/2010 förbjuder utsläppande på marknaden av timmer från olaglig avverkning eller av trävaror som härrör från sådant timmer. Den förordningen fastställer en skyldighet för verksamhetsutövare som släpper ut timmer på den inre marknaden för första gången att iakttä tillbörlig aktsamhet, och en skyldighet för handlare att föra ett spårbart register över sina leverantörer och kunder. I den här förordningen bör skyldigheten att säkerställa att relevanta produkter som släpps ut på marknaden är lagliga, inklusive trä och trävaror, kvarstå och bör kompletteras med ett krav på hållbarhet. Förordning (EU) nr 995/2010 och kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 607/2012 ⁽¹⁶⁾ blir därför överflödiga genom den här förordningen förordning och bör upphävas. Timmer och trävaror enligt definitionen i artikel 2 a i förordning (EU) nr 995/2010 motsvarar trä och trävaror som förtecknas i bilaga I till den här förordningen och som innehåller eller har producerats med användning av trä.
- (81) Genom förordning (EG) nr 2173/2005 upprättas ett system med licenser för skogslagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog (Flegt) för import av timmer till unionen. Licenssystemet genomförs genom frivilliga partnerskapsavtal med timmerproducerande länder som är avsedda att stoppa olaglig skogsavverkning samt förbättra skogsförvaltningen och därmed sammanhängande handel. Den här förordningen bör bygga på de positiva resultat som har uppnåtts inom ramen för Flegt, särskilt när det gäller ökat deltagande av intressenter och

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/240 av den 10 februari 2021 om inrättande av ett instrument för tekniskt stöd (EUT L 57, 18.2.2021, s. 1).

⁽¹⁵⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽¹⁶⁾ Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 607/2012 av den 6 juli 2012 om detaljerade regler för systemet för tillbörlig aktsamhet samt hur ofta och på vilket sätt de övervakningsorganisationer ska kontrolleras som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden (EUT L 177, 7.7.2012, s. 16).

förbättrad skogsförvaltning. Frivilliga partnerskapsavtal kan i särskilda fall komplettera denna förordning när det gäller trävaruprodukternas laglighet. För att respektera pågående bilaterala åtaganden och för att bevara de framsteg som gjorts med de partnerländer som har infört ett operativsystem (Flegtlicensieringsstadiet) och som, när så är relevant och överenskommet, arbetar med nuvarande partner i frivilliga partnerskapsavtal för att dessa ska uppnå detta stadium, bör denna förordning innehålla en bestämmelse om att trä och trävaror som omfattas av en giltig Flegtlicens anses uppfylla laglighetskravet i förordning (EG) nr 2173/2005.

- (82) Även om denna förordning tar upp avskogning och skogsförstörelse, i enlighet med meddelandet Intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar, bör skyddet av skogen inte leda till att andra naturliga ekosystem omvandlas eller förstörs. Ekosystem, inbegripet förvaldade ekosystem, såsom våtmarker, savanner och torvmarker är av stor betydelse för de globala ansträngningarna för att bekämpa klimatförändringarna och krisen för den biologiska mångfalden och uppnå andra mål för hållbar utveckling. Det är därför särskilt brådskande att agera för att förhindra omvandling eller förstörelse av sådana ekosystem. Mot bakgrund av unionens fotavtryck på naturliga ekosystem som inte är skogar bör kommissionen utvärdera g, och vid behov ett lägga fram ett lagstiftningsförslag om, möjligheten att utvidga denna förordnings tillämpningsområde till att omfatta annan träd- och buskmark senast ett år efter dagen för denna förordnings ikraftträdande. Dessutom bör kommissionen senast två år efter dagen för ikraftträdandet utvärdera och vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag om möjligheten att utvidga denna förordnings tillämpningsområde till att omfatta andra naturliga ekosystem, inbegripet annan mark med stora kollager och med ett högt värde för den biologiska mångfalden, exempelvis gräsmarker, torvmarker och våtmarker. Även ekosystem utsätts i allt högre grad för belastningar genom omvandling och förstörelse på grund av råvaruproduktion för unionsmarknaden. Kommissionen bör också bedöma om det är nödvändigt och genomförbart att utvidga tillämpningsområdet till att omfatta ytterligare råvaror senast två år efter denna förordnings ikraftträdande. Samtidigt bör kommissionen också se över förteckningen över KN-nummer för de relevanta produkter som framgår av bilaga 1 till denna förordning.
- (83) Med beaktande av Europaparlamentets begäran i dess resolution av den 22 oktober 2020 om en EU-rättslig ram för att stoppa och vända den globala avskogning som drivs av EU, som delas av det stora flertalet av de nästan 1,2 miljoner deltagarna i kommissionens offentliga samråd, bör kommissionen i sin utvärdering och i eventuella framtida lagstiftningsförslag om en utvidgning av denna förordnings tillämpningsområde fokusera på ekosystem som inte är skogar samt omvandling och förstörelse av sådana ekosystem.
- (84) När det vid tillämpningen av denna förordning är nödvändigt att behandla personuppgifter, bör dessa uppgifter behandlas i enlighet med unionsrätten om skydd av personuppgifter. All behandling av personuppgifter enligt denna förordning omfattas av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/679⁽¹⁷⁾ och (EU) 2018/1725⁽¹⁸⁾, beroende på vad som är tillämpligt.
- (85) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att bekämpa avskogning och skogsförstörelse genom att minska konsumtionen i unionen, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dess omfattning, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (86) Verksamhetsutövare, handlare och behöriga myndigheter bör ges en rimlig frist för att förbereda sig för att uppfylla kraven i denna förordning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Innehåll och tillämpningsområde

1. I denna förordning fastställs bestämmelser om utsläppande och tillhandahållande på unionsmarknaden samt export från unionen av relevanta produkter som förtecknas i bilaga 1 som innehåller, har utfodrats med eller har producerats med användning av relevanta råvaror, nämligen nötkreatur, kakao, kaffe, oljepalm, gummi, soja och trä, i syfte att

- a) minimera unionens bidrag till avskogning och skogsförstörelse världen över, och på så sätt bidra till en minskning av den globala avskogningen,

⁽¹⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

b) minska unionens bidrag till växthusgasutsläpp och global förlust av biologisk mångfald.

2. Med undantag för vad som föreskrivs i artikel 37.3 ska denna förordning inte tillämpas på relevanta produkter som förtecknas i bilaga I som producerats före det datum som anges i artikel 38.1.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *relevanta råvaror*: nötkreatur, kakao, kaffe, oljepalm, gummi soja och trä.
2. *relevanta produkter*: produkter som förtecknas i bilaga I som innehåller, har utfodrats med eller har producerats med användning av relevanta råvaror.
3. *avskogning*: omvandling av skog till jordbruksanvändning, oberoende av om omvandlingen är orsakad av människan eller inte.
4. *skog*: ett markområde som omfattar mer än 0,5 hektar med träd som är högre än fem meter och ett krontak som täcker mer än 10 % av ytan, eller med träd som kan uppnå dessa tröskelvärden på platsen, utom mark som övervägande används i jordbruk eller som urban mark.
5. *jordbruksanvändning*: användning av mark för jordbruksändamål, inbegripet för jordbruksplanteringar, och uttagen jordbruksareal samt för uppfödning av boskap.
6. *jordbruksplantering*: mark med trädbestånd i jordbruksproduktionssystem, t.ex. fruktodlingar, oljepalimplantager, olivlundar och skogsjordbrukssystem där grödor odlas under trädskärm; den omfattar alla planteringar av relevanta råvaror utom trä; jordbruksplanteringar omfattas inte av definitionen av skog.
7. *skogsförstörelse*: strukturella ändringar av krontäckning i form av omvandling av
 - a) urskog eller naturligt föryngrad skog till skogsplantager eller till annan träd- och buskmark, eller
 - b) urskog till planterad skog.
8. *urskog*: naturligt föryngrad skog med inhemska träarter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig aktivitet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning.
9. *naturligt föryngrad skog*: skog som till övervägande del består av träd och som anlagts genom naturlig föryngring; det omfattar något av följande:
 - a) Skog för vilken det inte går att urskilja om den är planterad eller naturligt föryngrad.,
 - b) Skog med en blandning av naturligt föryngrade inhemska träarter och planterade eller sådda träd, och där de naturligt föryngrade träden förväntas utgöra huvuddelen av virkesförrådet vid mognad.
 - c) Skottskog från träd som ursprungligen anlagts genom naturlig föryngring.
 - d) Naturligt föryngrade träd av introducerade arter.
10. *planterad skog*: skog som till övervägande del består av träd som anlagts genom plantering och/eller avsiktlig sådd, förutsatt att de planterade eller sådda träden förväntas utgöra mer än femtio procent av virkesförrådet vid mognad. Det omfattar även sticklingar från träd som ursprungligen planterats eller såtts.
11. *skogsplantage*: planterad skog som brukas intensivt och som vid plantering och mogen skog uppfyller samtliga följande kriterier: en eller två arter, samma åldersklass och regelbundna avstånd.; den omfattar plantager med kort omloppstid för trä, fiber och energi, men inte skog som planterats som skydd eller för återställande av ekosystem samt inte heller skog som anlagts genom plantering eller sådd och som vid mogen skog liknar eller kommer att likna naturligt föryngrad skog.

12. *träd- och buskmark*: ett markområde som inte klassificeras som skog och som omfattar mer än 0,5 hektar med träd som är högre än fem meter och ett krontak som täcker mellan 5 och 10 % av ytan, eller med träd som kan uppnå dessa tröskelvärden på platsen, eller med ett kombinerat täcke av snår, buskar och träd som täcker mer än 10 %, utom mark som övervägande används i jordbruk eller som urban mark.
13. *avskogningsfri*:
- a) de relevanta produkterna innehåller, har utfodrats med eller har producerats med användning av relevanta råvaror som producerats på mark där ingen avskogning ägt rum efter den 31 december 2020, och
 - b) när det gäller en relevant produkt som innehåller eller har producerats med användning av trä, att skogen har avverkats utan att orsaka skogsförstörelse efter den 31 december 2020.
14. *producerad*: som odlats, avverkats, eller erhållits från eller hållits på relevanta markområden, eller, när det gäller boskap, på anläggningar.
15. *verksamhetsutövare*: varje fysisk eller juridisk person som i samband med kommersiell verksamhet släpper ut relevanta produkter på marknaden eller exporterar dem.
16. *utsläppande på marknaden*: tillhandahållande för första gången av en relevant råvara eller relevant produkt på unionsmarknaden.
17. *handlare*: varje person i leveranskedjan som inte är verksamhetsutövare och som i samband med kommersiell verksamhet tillhandahåller relevanta produkter på marknaden.
18. *tillhandahållande på marknaden*: leverans av en relevant produkt för distribution, förbrukning eller användning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis.
19. *i samband med kommersiell verksamhet*: för bearbetningssyften, för distribution till kommersiella eller icke-kommersiella konsumenter eller för användning i verksamhetsutövarens eller handlarens egen affärsverksamhet.
20. *person*: en fysisk eller juridisk person eller en sammanslutning av personer som enligt unionsrätten eller nationell rätt tillerkänns rättskapacitet utan att vara juridisk person.
21. *person som är etablerad i unionen*:
- a) för fysiska personer, varje person vars bosättningsort är belägen i unionen,
 - b) för juridiska personer och sammanslutningar av personer, varje person vars säte, huvudkontor eller ett fasta etableringsställe är beläget i unionen.
22. *ombud*: varje fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som, i enlighet med artikel 6, enligt skriftlig fullmakt från en verksamhetsutövare eller från en handlare har rätt att i dennes ställe utföra särskilda uppgifter som har samband med verksamhetsutövarens eller handlarens skyldigheter enligt denna förordning.
23. *ursprungsland*: land eller territorium som avses i artikel 60 i förordning (EU) nr 952/2013.
24. *produktionsland*: det land eller territorium där den relevanta råvaran eller den relevanta råvara som används i produktionen av, eller som ingår i, en relevant produkt producerades.
25. *produkter som inte uppfyller kraven*: relevanta produkter som inte uppfyller kraven i artikel 3.
26. *försumbar risk*: den risknivå som gäller för relevanta råvaror och relevanta produkter, om dessa råvaror eller produkter, på grundval av en fullständig bedömning av både produktspecifik och allmän information, och, vid behov, av tillämpningen av lämpliga riskreducerande åtgärder, inte ger anledning till farhågor om att de inte uppfyller kraven i artikel 3 a eller b.
27. *markområde*: ett stycke mark inom en enda fastighet, enligt lagstiftningen i produktionslandet, där förhållandena är tillräckligt homogena för att en övergripande bedömning ska kunna göras av den risk för avskogning och skogsförstörelse som är förknippad med de relevanta råvaror som produceras där.
28. *geolokalisering*: det geografiska läget för ett markområde som beskrivs med hjälp av koordinater för latitud och longitud motsvarande minst en latitud- och longitudpunkt med minst sex decimaler; för markområden på mer än fyra hektar som används för produktion av andra relevanta råvaror än nötkreatur, ska detta anges med hjälp av polygoner med ett tillräckligt antal latitud- och longitudpunkter för att ange varje markområdes omkrets.
29. *anläggning*: en lokal, byggnad eller, vid utedrift, miljö eller plats där boskap hålls, på tillfällig eller permanent basis.

30. *mikroföretag samt små och medelstora företag*: mikroföretag samt små och medelstora företag enligt definitionen i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU ⁽¹⁹⁾.
31. *väl underbyggda synpunkter*: ett vederbörligen motiverat påstående som grundar sig på objektiva och verifierbara information om en sådan bristande efterlevnad av denna förordning som kan kräva att behöriga myndigheter ingriper.
32. *behöriga myndigheter*: myndigheter som utsetts enligt artikel 14.1.
33. *tullmyndigheter*: tullmyndigheter enligt definitionen i artikel 5.1 i förordning (EU) nr 952/2013.
34. *tullområde*: område enligt definitionen i artikel 4 i förordning (EU) nr 952/2013.
35. *tredjeländ*: ett land eller territorium utanför unionens tullområde.
36. *övergång till fri omsättning*: det förfarande som anges i artikel 201 i förordning (EU) nr 952/2013.
37. *export*: det förfarande som anges i artikel 269 i förordning (EU) nr 952/2013.
38. *relevanta produkter som förs in på marknaden*: sådana relevanta produkter från tredjeländer som hänförs till tullförfarandet för övergång till fri omsättning som är avsedda att släppas ut på unionsmarknaden och inte är avsedda för privat användning eller konsumtion inom unionens tullområde.
39. *relevanta produkter som förs ut ur marknaden*: relevanta produkter som hänförs till tullförfarandet export.
40. *relevant lagstiftning i produktionslandet*: de lagar som är tillämpliga i produktionslandet när det gäller produktionsområdets rättsliga status i fråga om
 - a) markrättigheter,
 - b) miljöskydd,
 - c) skogsrelaterade regler om bland annat skogsbruk och bevarande av den biologiska mångfalden, när dessa är direkt relaterade till avverkning av virkesråvara,
 - d) tredje parts rättigheter,
 - e) arbetstagares rättigheter,
 - f) mänskliga rättigheter som är skyddade enligt internationell rätt,
 - g) principen om fritt, på förhand inhämtat och välinformerat samtycke, inbegripet som avses i FN:s deklaration om urfolks rättigheter,
 - h) skatte-, antikorrupsions-, handels- och tullbestämmelser.

Artikel 3

Förbud

Relevanta råvaror och relevanta produkter får inte släppas ut, eller tillhandahållas på marknaden eller exporteras om inte samtliga följande villkor är uppfyllda:

- a) De är avskogningsfria.
- b) De har producerats i enlighet med relevant lagstiftning i produktionslandet.
- c) De omfattas av en förklaring om tillbörlig aktsamhet.

KAPITEL 2

VERKSAMHETSUTÖVARES OCH HANDLARES SKYLDIGHETER

Artikel 4

Verksamhetsutövarnas skyldigheter

1. Verksamhetsutövare ska visa tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 8 innan de släpper ut relevanta produkter på marknaden, eller exporterar dem, för att visa att de relevanta produkterna uppfyller kraven i artikel 3.

⁽¹⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).

2. Verksamhetsutövare får inte släppa ut relevanta produkter på marknaden eller exportera dem utan att först ha lämnat in en förklaring om tillbörlig aktsamhet. Verksamhetsutövare som visat tillbörlig aktsamhet enligt artikel 8 och konstaterar att de relevanta produkterna uppfyller kraven i artikel 3 ska, innan de släpper ut de relevanta produkterna på marknaden eller exporterar dem, göra en förklaring om tillbörlig aktsamhet tillgänglig för de behöriga myndigheterna via det informationssystem som avses i artikel 33. En sådan elektroniskt tillgänglig och överförbar förklaring om tillbörlig aktsamhet ska innehålla den information som anges i bilaga II för de relevanta produkterna och en förklaring från verksamhetsutövaren att verksamhetsutövaren utövat tillbörlig aktsamhet och att ingen eller endast en försumbar risk konstaterats.

3. Genom att göra förklaringen om tillbörlig aktsamhet tillgänglig för behöriga myndigheter ska verksamhetsutövaren ta ansvar för att de relevanta produkterna uppfyller kraven i artikel 3. Verksamhetsutövaren ska bevara dokumentation om förklaringar om tillbörlig aktsamhet i fem år från det att förklaringen lämnats in via det informationssystem som avses i artikel 33.

4. Verksamhetsutövare får inte släppa ut relevanta produkter på marknaden eller exportera dem om en eller flera av följande omständigheter råder:

- a) De relevanta produkterna uppfyller inte kraven.
- b) Förfarandet för tillbörlig aktsamhet har påvisat en icke försumbar risk för att de relevanta produkterna inte uppfyller kraven.
- c) Verksamhetsutövaren kunde inte uppfylla de skyldigheter som avses i punkterna 1 och 2.

5. Verksamhetsutövare som erhåller eller får kännedom om relevant ny information, inbegripet väl underbyggda synpunkter, som tyder på att en relevant produkt som de har släppt ut på marknaden eventuellt inte uppfyller kraven i denna förordning ska omedelbart informera de behöriga myndigheterna i de medlemsstater där de släppt ut den relevanta produkten på marknaden samt de handlare som de levererade den relevanta produkten till. Vid export ska verksamhetsutövaren informera den behöriga myndigheten i den medlemsstat som är produktionsland.

6. Verksamhetsutövare ska erbjuda behöriga myndigheter allt bistånd som krävs för att underlätta genomförandet av de kontroller som avses i artikel 18, framför allt tillträde till lokaler och tillgängliggörande av handlingar och register.

7. Verksamhetsutövare ska, till verksamhetsutövare och handlare längre ned i leveranskedjan för de relevanta produkter som de har släppt ut på marknaden eller exporterat, lämna all information som krävs för att visa att tillbörlig aktsamhet har utövats och att ingen eller endast en försumbar risk konstaterats, inbegripet referensnumren för de förklaringar om tillbörlig aktsamhet som rör dessa produkter.

8. Genom undantag från punkt 1 i den här artikeln ska verksamhetsutövare som är små och medelstora företag (*små och medelstora verksamhetsutövare*) vara undantagna från skyldigheten att visa tillbörlig aktsamhet för relevanta produkter som ingår i eller har producerats med användning av de relevanta produkter som redan har varit föremål för tillbörlig aktsamhet i enlighet med punkt 1 i den här artikeln och för vilken en förklaring om tillbörlig aktsamhet redan har lämnats in i enlighet med artikel 33. I sådana fall ska små och medelstora verksamhetsutövare på begäran lämna referensnumret för förklaringen om tillbörlig aktsamhet till de behöriga myndigheterna. För delar av relevanta produkter som inte har varit föremål för tillbörlig aktsamhet ska små och medelstora verksamhetsutövare visa tillbörlig aktsamhet i enlighet med punkt 1 i den här artikeln.

9. Verksamhetsutövare som inte är små och medelstora företag får hänvisa till förklaringar om tillbörlig aktsamhet som redan har lämnats in i enlighet med artikel 33 först efter att ha förvässat sig om att tillbörlig aktsamhet avseende de relevanta produkter som ingår i eller har producerats med användning av de relevanta produkterna har visats i enlighet med punkt 1 i den här artikeln. De ska inkludera referensnumren för sådana förklaringar om tillbörlig aktsamhet som redan har lämnats in i enlighet med artikel 33 i de förklaringar om tillbörlig aktsamhet som de lämnar in enligt punkt 2 i den här artikeln. För delar av relevanta produkter som inte har varit föremål för tillbörlig aktsamhet ska verksamhetsutövare som inte är små och medelstora företag visa tillbörlig aktsamhet i enlighet med punkt 1 i den här artikeln.

10. Verksamhetsutövare som hänvisar till en förklaring om tillbörlig aktsamhet som redan har lämnats in i enlighet med artikel 33 ska behålla ansvaret för att den relevanta produkten uppfyller kraven i artikel 3, inbegripet att ingen eller endast en försumbar risk har konstaterats, innan de släpper ut sådana relevanta produkter på marknaden eller exporterar dem.

Artikel 5

Handlares skyldigheter

1. Handlare som inte är små och medelstora företag ska anses vara verksamhetsutövare som inte är små och medelstora företag och ska omfattas av skyldigheterna och bestämmelserna i artiklarna 3, 4, 6, 8–13, 16.8–16.11 och 18 när det gäller de relevanta råvaror och relevanta produkter som de tillhandahåller på marknaden.

2. Handlare som är små eller medelstora företag får endast tillhandahålla relevanta produkter på marknaden om de har den information som krävs enligt punkt 3.
3. Handlare som är små eller medelstora företag ska samla in och bevara följande information om de relevanta produkter som de avser att tillhandahålla på marknaden:
 - a) Namn, registrerat handelsnamn eller registrerat varumärke, postadress, e-postadress och, i förekommande fall, en webbadress för de verksamhetsutövare eller handlare som har levererat de relevanta produkterna till dem, samt referensnumren för de förklaringar om tillbörlig aktsamhet som rör dessa produkter.
 - b) Namn, registrerat handelsnamn eller registrerat varumärke, postadress, e-postadress och, i förekommande fall, en webbadress för de verksamhetsutövare eller handlare som de har levererat de relevanta produkterna till.
4. Handlare som är små eller medelstora företag ska bevara den information som avses i punkt 3 i minst fem år från och med datumet för tillhandahållande på marknaden och ska på begäran lämna informationen till de behöriga myndigheterna.
5. Handlare som är små eller medelstora företag och som erhåller eller får kännedom om relevant ny information, inbegripet väl underbyggda synpunkter, som tyder på att en relevant produkt som de har tillhandahållit på marknaden eventuellt inte uppfyller kraven i denna förordning ska omedelbart informera de behöriga myndigheterna i de medlemsstater där de gjort den relevanta produkten tillgänglig på marknaden samt de handlare som de har levererat den relevanta produkten till.
6. Handlare, oavsett om de är små och medelstora företag eller inte, ska erbjuda de behöriga myndigheterna allt bistånd som krävs för att underlätta genomförandet av de kontroller som avses i artiklarna 18 och 19, inbegripet tillträde till lokaler och tillgängliggörande av handlingar och register.

Artikel 6

Ombud

1. En verksamhetsutövare eller handlare får ge ett ombud i uppdrag att på dennes vägnar lämna in förklaringen om tillbörlig aktsamhet enligt artikel 4.2. I sådana fall förblir verksamhetsutövaren eller handlaren ansvarig för att den relevanta produkten uppfyller kraven i artikel 3.
2. Ombudet ska på begäran lämna en kopia av fullmakten på ett av de officiella språken i unionen till de behöriga myndigheterna och en kopia på ett av de officiella språken i den medlemsstat där förklaringen om tillbörlig aktsamhet handhas eller, om detta inte är möjligt, på engelska.
3. En verksamhetsutövare som är en fysisk person eller ett mikroföretag får bemyndiga nästa verksamhetsutövare eller handlare längre ned i leveranskedjan, som inte är en fysisk person eller ett mikroföretag, att agera som ombud. En sådan nästa verksamhetsutövare eller handlare längre ned i leveranskedjan får inte släppa ut eller tillhandahålla relevanta produkter på marknaden eller exportera dem, utan att lämna in förklaringen om tillbörlig aktsamhet enligt artikel 4.2 på den verksamhetsutövarens vägnar. I sådana fall ska den verksamhetsutövare som är en fysisk person eller ett mikroföretag behålla ansvaret för att den relevanta produkten uppfyller kraven i artikel 3 och ska till den nästa verksamhetsutövaren eller handlaren längre ned i leveranskedjan lämna all information som krävs för att bekräfta att tillbörlig aktsamhet har utövats och att ingen eller endast försumbar risk har konstaterats.

Artikel 7

Utsläppande på marknaden när verksamhetsutövaren är etablerad i tredjeland

Om en fysisk eller juridisk person som är etablerad utanför unionen släpper ut relevanta produkter på marknaden, ska den första fysiska eller juridiska person som är etablerad i unionen och som tillhandahåller sådana relevanta produkter på marknaden anses vara verksamhetsutövare enligt denna förordning.

Artikel 8

Tillbörlig aktsamhet

1. Innan de relevanta produkterna släpps ut på marknaden, eller innan de exporteras, ska verksamhetsutövare visa tillbörlig aktsamhet i fråga om samtliga relevanta produkter som levererats av varje leverantör.
2. Med tillbörlig aktsamhet avses följande:
 - a) Att den information, de uppgifter och de handlingar som krävs för att uppfylla kraven i artikel 9 samlas in.
 - b) Att riskbedömningsåtgärder enligt artikel 10 vidtas.

- c) Att riskreduceringsåtgärder enligt artikel 11 vidtas.

Artikel 9

Informationskrav

1. Verksamhetsutövare ska samla in information, handlingar och uppgifter som visar att de relevanta produkterna uppfyller kraven i artikel 3. I detta syfte ska verksamhetsutövare samla in, organisera och i fem år från och med datumet för utsläppande på marknaden eller för exporten av de relevanta produkterna bevara följande information, åtföljd av bevisning, om varje relevant produkt:

- a) En beskrivning, inklusive handelsnamn och typ av relevant produkt samt, när det gäller relevanta produkter som innehåller eller har producerats med användning av trä, artens gängse benämning och dess fullständiga vetenskapliga namn. Produktbeskrivningen ska innehålla en förteckning över de relevanta råvaror eller relevanta produkter som ingår i eller används för att tillverka dessa produkter.

- b) Kvantiteten av de relevanta produkterna; för relevanta produkter som förs in eller ut ur marknaden ska kvantiteten uttryckas i kilogram nettovikt och, i tillämpliga fall, i den extra mängdenhet som anges i bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87⁽²⁰⁾ mot den angivna koden i det harmoniserade systemet, eller i alla andra fall, ska kvantiteten uttryckas i nettovikt, eller i tillämpliga fall, nettovolym eller antal enheter. En extra mängdenhet är tillämplig när den definieras på ett konsekvent sätt för alla underrubriker i den kod i det harmoniserade systemet som anges i förklaringen om tillbörlig aktsamhet.

- c) Produktionsland och, i förekommande fall, delar därav.

- d) Geolokalisering för alla markområden där de relevanta råvaror som den relevanta produkten innehåller eller med vilka den har framställts producerades, samt produktionsdatum eller produktionsfrysrymd. Om en relevant produkt innehåller eller har framställts med relevanta råvaror som har producerats på olika markområden ska geolokaliseringen för alla olika markområden ingå. All avskogning eller skogsförstörelse på markområdena i fråga ska automatiskt medföra att alla relevanta råvaror och relevanta produkter från dessa markområden inte längre får släppas ut, eller tillhandahållas på marknaden eller exporteras. När det gäller relevanta produkter som innehåller eller har framställts med användning av nötkreatur, och när det gäller sådana relevanta produkter som har utfodrats med relevanta produkter, ska geolokaliseringen avse samtliga anläggningar där nötkreaturen har hållits. När det gäller alla andra produkter i bilaga I ska geolokaliseringen avse markområdena.

- e) Namn, adress och e-postadress till alla företag eller personer från vilka de har tagit emot leveranser av de relevanta produkterna.

- f) Namn, adress och e-postadress till alla företag, verksamhetsutövare eller handlare som de relevanta produkterna har levererats till.

- g) Tillräckligt entydig och verifierbar information om att de relevanta produkterna är avskogningsfria.

- h) Tillräckligt entydig och verifierbar information om att relevanta råvaror har producerats i enlighet med den relevanta lagstiftningen i produktionslandet, inbegripet överenskommelser som ger rätt att använda respektive område för produktion av den relevanta råvaran.

2. Verksamhetsutövaren ska på begäran göra den information, de handlingar och de uppgifter som samlats in enligt denna artikel tillgängliga för de behöriga myndigheterna.

Artikel 10

Riskbedömning

1. Verksamhetsutövare ska verifiera och analysera den information som samlats in i enlighet med artikel 9 och all annan relevant dokumentation. På grundval av den informationen och dokumentationen ska verksamhetsutövarna göra en riskbedömning för att fastställa om det finns en risk för att de relevanta produkter som är avsedda att släppas ut på marknaden eller exporteras inte uppfyller kraven. Verksamhetsutövare får inte släppa ut de relevanta produkterna på marknaden eller exportera dem om inte riskbedömningen påvisar att det inte finns någon eller endast en försumbar risk för att de relevanta produkterna inte uppfyller kraven.

⁽²⁰⁾ Rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, 7.9.1987, s. 1).

2. Vid riskbedömningen ska hänsyn särskilt tas till följande kriterier:
- a) Tilldelningen av risk till det berörda produktionslandet eller delar därav i enlighet med artikel 29.
 - b) Förekomsten av skog i produktionslandet eller delar därav.
 - c) Förekomsten av urfolk i produktionslandet eller delar därav.
 - d) Samråd och samarbete i god tro med urfolk i produktionslandet eller delar därav.
 - e) Förekomsten av vederbörligen motiverade påståenden från urfolk, som grundar sig på objektiva och verifierbara information, om användningen av eller äganderätten till det område som används för att producera den relevanta råvaran.
 - f) Den allmänna förekomsten av avskogning eller skogsförstörelse i produktionslandet eller delar därav.
 - g) Källan, tillförlitligheten och giltigheten samt länkar till annan tillgänglig dokumentation av den information som avses i artikel 9.1.
 - h) Farhågor gällande produktions- och ursprungslandet, eller delar av dessa på grund av exempelvis korruptionsnivån, den allmänna förekomsten av dokumentations- och uppgiftsförfälskning, bristande brottsbekämpning, kränkningar av internationella mänskliga rättigheter, väpnad konflikt eller förekomst av sanktioner som införts av FN:s säkerhetsråd eller Europeiska unionens råd.
 - i) Den relevanta leveranskedjans komplexitet och förädlingsstadiet för de relevanta produkterna, särskilt svårigheter att koppla relevanta produkter till det markområde där de relevanta råvarorna har producerats.
 - j) Risken för kringgående av denna förordning eller blandning med relevanta produkter som är av okänt ursprung eller har producerats i områden där avskogning eller skogsförstörelse har ägt rum eller fortfarande äger rum.
 - k) Slutsatser från möten i kommissionens expertgrupper till stöd för genomförandet av denna förordning, som offentliggörs i kommissionens register över expertgrupper.
 - l) Väl underbyggda synpunkter som lämnats in enligt artikel 31, och information om verksamhetsutövares eller handlares tidigare bristande efterlevnad av denna förordning i den relevanta leveranskedjan.
 - m) Information som skulle kunna tyda på att de relevanta produkterna inte uppfyller kraven.
 - n) Kompletterande information om efterlevnaden av denna förordning. Det kan röra sig om information från certifieringssystem eller andra system som kontrolleras av tredje part, inbegripet frivilliga system som erkänts av kommissionen enligt artikel 30.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 ⁽²¹⁾, förutsatt att informationen uppfyller kraven i artikel 9 i denna förordning.
3. Träprodukter som omfattas av förordning (EG) nr 2173/2005 och av en giltig Flegtlisans från ett fungerande licenssystem ska anses uppfylla kraven i artikel 3 b i den här förordningen.
4. Verksamhetsutövare ska dokumentera, och se över, riskbedömningarna minst en gång om året och på begäran göra dem tillgängliga för de behöriga myndigheterna. Verksamhetsutövare ska kunna visa hur den insamlade informationen har kontrollerats mot de riskbedömningskriterier som anges i punkt 2 och hur de har fastställt risknivån.

Artikel 11

Riskreducering

1. Utom i de fall då en riskbedömning som utförts i enlighet med artikel 10 har påvisat att det inte finns någon eller endast en försumbar risk för att de relevanta produkterna inte uppfyller kraven, ska verksamhetsutövaren innan de relevanta produkterna släpps ut på marknaden eller exporteras, anta sådana riskreducerande förfaranden och åtgärder som är tillräckliga för att undanröja risken eller uppnå endast en försumbar risk. Sådana procedurer och åtgärder får inkludera något av följande:

- a) Krav på ytterligare information, data eller handlingar.

⁽²¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).

- b) Oberoende undersökningar eller revisioner.
- c) Andra åtgärder som avser informationskraven i artikel 9.

Sådana förfaranden och åtgärder kan även inbegripa stöd till den verksamhetsutövarens leverantörers, särskilt småbrukares, efterlevnad av denna förordning genom kapacitetssupplyggnad och investeringar.

2. Verksamhetsutövare ska ha infört lämpliga och proportionella riktlinjer, kontroller och förfaranden för att på ett effektivt sätt minska och hantera riskerna för att relevanta produkter inte uppfyller kraven. Dessa riktlinjer, kontroller och förfaranden ska omfatta följande:

- a) Rutiner för modellriskhantering, rapportering, dokumentation, intern kontroll och efterlevnadskontroll, inbegripet utnämning av en regelefterlevnadsansvarig på ledningsnivå för verksamhetsutövare som inte är små och medelstora företag.
- b) En oberoende granskningsfunktion för att granska de interna riktlinjer, kontroller och förfaranden som avses i led a för alla verksamhetsutövare som inte är små och medelstora företag.

3. Besluten om riskreducerande förfaranden och åtgärder ska dokumenteras, ses över minst en gång om året och på begäran göras tillgängliga för de behöriga myndigheterna. Verksamhetsutövare ska kunna visa hur beslut om riskreducerande förfaranden och åtgärder fattades.

Artikel 12

Upprättande och underhåll av system för tillbörlig aktsamhet, rapportering och dokumentation

1. För att kunna visa tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 8 ska verksamhetsutövare inrätta och uppdatera förfaranden och åtgärder som säkerställer att de relevanta produkter som de släpper ut på marknaden eller exporterar uppfyller kraven i artikel 3 (*system för tillbörlig aktsamhet*).

2. Verksamhetsutövare ska se över systemet för tillbörlig aktsamhet minst en gång om året. Om verksamhetsutövare får kännedom om nya omständigheter som kan påverka systemet för tillbörlig aktsamhet, ska de uppdatera systemet för tillbörlig aktsamhet för att beakta dessa nya omständigheter. Verksamhetsutövare ska bevara dokumentation om uppdateringar i systemet för tillbörlig aktsamhet i fem år.

3. Verksamhetsutövare som inte omfattas av kategorierna små och medelstora företag, inklusive mikroföretag eller fysiska personer ska varje år offentligt rapportera om sitt system för tillbörlig aktsamhet och om de åtgärder de vidtagit för att fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 8 med så bred spridning som möjligt, bland annat via internet. Verksamhetsutövare som även omfattas av andra unionsrättsakter med krav på tillbörlig aktsamhet i värdekedjan kan uppfylla sina rapporteringsskyldigheter enligt denna punkt genom att inkludera den information som krävs i sin rapportering enligt de andra unionsrättsakterna.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av unionens dataskyddslagstiftning ska den rapportering som avses i punkt 3, innehålla följande information rörande relevanta råvaror och relevanta produkter:

- a) En sammanfattning av den information som avses i artikel 9.1 a, b och c.
- b) Slutsatserna av riskbedömningen enligt artikel 10 och de åtgärder som vidtagits enligt artikel 11 samt en beskrivning av den information och de styrkande underlag som erhållits och använts för att bedöma risken.
- c) I tillämpliga fall, en beskrivning av processen för samråd med urfolk, lokalsamhällen och andra innehavare av hävdvunnen markbesittningsrätt eller civilsamhällesorganisationer som finns på produktionsområdet för de relevanta råvarorna och de relevanta produkterna.

5. Verksamhetsutövare ska under minst fem år bevara all dokumentation om tillbörlig aktsamhet, exempelvis alla register, åtgärder och förfaranden enligt artikel 8. De ska på begäran ge de behöriga myndigheterna tillgång till den dokumentationen.

Artikel 13

Förenklade krav på tillbörlig aktsamhet

1. Verksamhetsutövare som släpper ut relevanta produkter på marknaden eller exporterar dem behöver inte fullgöra de skyldigheter som anges i artiklarna 10 och 11 om de, efter att ha gjort en bedömning av den relevanta leveranskedjans komplexitet och risken för kringgående av denna förordning eller risken för blandning med relevanta produkter av okänt ursprung eller med ursprung i högriskländer eller normalriskländer eller delar därav, har förvässat sig om att alla relevanta råvaror och relevanta produkter har producerats i länder eller delar av länder där risken klassificerats som låg i enlighet med artikel 29. I sådana fall ska verksamhetsutövaren på begäran ge den behöriga myndigheten tillgång till relevant dokumentation som visar att det finns en försumbar risk för kringgående av denna förordning eller för blandning med produkter av okänt ursprung eller med ursprung i högriskländer eller normalriskländer eller delar därav.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 i denna artikel, ska en verksamhetsutövare - om denne, bland annat genom den bedömning som utförs enligt punkt 1 i denna artikel, inbegripet när det gäller väl underbyggda synpunkter som lämnats in enligt artikel 31, erhåller eller får kännedom om relevant information som skulle kunna tyda på att de relevanta produkterna inte uppfyller kraven i denna förordning eller att denna förordning kringgås - fullgöra alla skyldigheter enligt artiklarna 10 och 11 och ska omedelbart vidarebefordra all relevant information till den behöriga myndigheten.

3. Om en behörig myndighet får kännedom om information som tyder på en risk för ett kringgående av denna förordning, inbegripet fall där relevanta råvaror eller relevanta produkter tillverkas i ett normalriskland eller i ett högriskland eller en del därav och därefter bearbetas i ett lågriskland eller en del därav där de släpps ut på eller förs ut ur marknaden, ska den behöriga myndigheten vidta omedelbara åtgärder i enlighet med artikel 17.1 och vid behov vidta interimistiska åtgärder i enlighet med artikel 23.

KAPITEL 3

SKYLDIGHETER FÖR MEDLEMSSTATERNA OCH DERAS BEHÖRIGA MYNDIGHETER

Artikel 14

Behöriga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska utse en eller flera behöriga myndigheter som ansvarar för att fullgöra skyldigheterna enligt denna förordning.

2. Senast den 30 december 2023 ska medlemsstaterna informera kommissionen om namnen på, samt adresserna och kontaktuppgifterna till, de behöriga myndigheter som avses i punkt 1. Medlemsstaterna ska utan onödigt dröjsmål underrätta kommissionen om dessa uppgifter ändras.

3. Kommissionen ska utan onödigt dröjsmål göra förteckningen över behöriga myndigheter allmänt tillgänglig på sin webbplats. Kommissionen ska regelbundet uppdatera förteckningen på grundval av uppdateringar från medlemsstaterna.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna har tillräckliga befogenheter och resurser samt tillräckligt funktionellt oberoende för att fullgöra de skyldigheter som anges i detta kapitel.

Artikel 15

Tekniskt stöd, vägledning samt informationsutbyte

1. Utan att det påverkar verksamhetsutövares skyldighet att visa tillbörlig aktsamhet enligt artikel 8 får medlemsstaterna ge verksamhetsutövare tekniskt och annat stöd samt vägledning. Kommissionen får också, i samarbete med medlemsstaterna, vid behov ge vägledning till verksamhetsutövare och behöriga myndigheter. Det tekniska och andra stödet samt vägledningen ska ta hänsyn till situationen för små och medelstora företag, inklusive mikroföretag och fysiska personer, för att underlätta efterlevnaden av denna förordning, inbegripet vad gäller omvandling av data från relevanta system för att identifiera geolokaliseringen med avseende på det informationssystem som inrättas enligt artikel 33. Den ska även ta hänsyn till relevant befintlig och framtida unionsrättsakter som innehåller skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet.

2. Medlemsstaterna ska underlätta utbyte och spridning av relevant information och av bästa praxis vad gäller genomförandet av denna förordning, framför allt i syfte att hjälpa verksamhetsutövare med riskbedömningen enligt artikel 10.

3. De behöriga myndigheterna och kommissionen ska kontinuerligt övervaka och utbyta information om alla betydande förändringar i handelsmönstret för relevanta produkter som kan leda till att denna förordning kringgås.

4. Bistånd ska ges på ett sätt som inte äventyrar behöriga myndigheters oberoende, rättsliga skyldigheter eller ansvar vid verkställandet av denna förordning.

5. Kommissionen får underlätta ett harmoniserat genomförande av denna förordning genom att utfärda relevanta riktlinjer och genom att verka för att informationsutbyte, samordning och samarbete sker i tillräcklig omfattning mellan behöriga myndigheter, mellan behöriga myndigheter och tullmyndigheter samt mellan behöriga myndigheter och kommissionen.

Artikel 16

Skyldighet att utföra kontroller

1. De behöriga myndigheterna ska utföra kontroller inom sitt territorium för att fastställa om verksamhetsutövare och handlare som är etablerade i unionen efterlever denna förordning. De behöriga myndigheterna ska utföra kontroller inom sitt territorium för att fastställa huruvida de relevanta produkter som verksamhetsutövaren eller handlaren har släppt ut eller avser att släppa ut på marknaden, har tillhandahållit eller avser att tillhandahålla på marknaden eller har exporterat eller avser att exportera uppfyller kraven i denna förordning.

2. De kontroller som avses i punkt 1 i denna artikel ska utföras i enlighet med artiklarna 18 och 19.

3. De behöriga myndigheterna ska använda en riskbaserad metod för att fastställa vilka kontroller som ska utföras. Riskkriterierna ska fastställas på grundval av en analys av risken för bristande efterlevnad av denna förordning, med särskilt beaktande av de relevanta råvarorna, leveranskedjornas komplexitet och längd, inbegripet huruvida de omfattar blandning av relevanta produkter, och bearbetningsstadiet för den relevanta produkten, huruvida de berörda markområdena gränsar till skogar, tilldelningen av risk till länder eller delar därav i enlighet med artikel 29, inbegripet särskilt beaktande av situationen i länder eller delar därav som klassificerats som hög risk, verksamhetsutövares eller handlares tidigare bristande efterlevnad av denna förordning, risken för kringgående och all annan relevant information. Riskanalysen ska bygga på den information som avses i artiklarna 9 och 10 och får bygga på informationen i det informationssystem som avses i artikel 33 och får stödjas av andra relevanta källor såsom övervakningsdata, riskprofiler från internationella organisationer, väl underbyggda synpunkter som lämnats in enligt artikel 31 eller slutsatser från kommissionens expertgruppsmöten.

4. Kommissionen ska vid behov fastställa och regelbundet se över och uppdatera vägledande riskkriterier på unionsnivå, i enlighet med punkt 3, och informera behöriga myndigheter om dessa.

5. För att utföra de kontroller som avses i punkt 1 ska de behöriga myndigheterna upprätta årliga planer som åtminstone innehåller följande:

a) Nationella riskkriterier som fastställts i enlighet med punkt 3, för fastställande av vilka kontroller som är nödvändiga; vilka bygger på eventuella vägledande riskkriterier på unionsnivå som kommissionen fastställer i enlighet med punkt 4 och systematiskt inbegripa riskkriterier för länder eller delar därav som klassificerats som hög risk.

b) Urvalet av verksamhetsutövare och handlare som ska kontrolleras; det urvalet ska grundas på de nationella riskkriterier som avses i led a, bland annat med hjälp av informationen i det informationssystem som avses i artikel 33 och elektronisk databehandlingsteknik; för varje verksamhetsutövare eller handlare som ska kontrolleras får behöriga myndigheter ange särskilda förklaringar om tillbörlig aktsamhet som ska kontrolleras.

6. Behöriga myndigheters årliga översyn av planerna ska systematiskt bygga på kontrollresultaten och erfarenheterna från genomförandet av de planer som avses i punkt 5, i syfte att förbättra deras effektivitet.

7. Behöriga myndigheter ska informera andra behöriga myndigheter och kommissionen om sina kontrollplaner och om uppdateringar av dessa. Behöriga myndigheter ska utbyta information om och samordna utvecklingen och tillämpningen av de riskkriterier som avses i punkt 5 med behöriga myndigheter i andra medlemsstater och med kommissionen, i syfte att göra verkställandet av denna förordning mer ändamålsenligt.

8. Varje medlemsstat ska säkerställa att de årliga kontroller som utförs av dess behöriga myndigheter enligt punkt 1 i denna artikel omfattar minst 3 % av de verksamhetsutövare som släpper ut eller tillhandahåller på marknaden eller exporterar relevanta produkter som innehåller eller har framställts med användning av relevanta råvaror som har producerats i produktionsländer eller delar därav som har klassificerats som normal risk i enlighet med artikel 29.

9. Varje medlemsstat ska säkerställa att de årliga kontroller som utförs av dess behöriga myndigheter enligt punkt 1 i denna artikel omfattar minst 9 % av de verksamhetsutövare som släpper ut eller tillhandahåller på marknaden eller exporterar relevanta produkter som innehåller eller har framställts med användning av relevanta råvaror samt 9 % av kvantiteten av var och en av de relevanta produkter som innehåller eller har framställts med användning av relevanta råvaror som har producerats i länder eller delar därav som klassificerats som hög risk i enlighet med artikel 29.

10. Varje medlemsstat ska säkerställa att de årliga kontroller som utförs av dess behöriga myndigheter enligt punkt 1 i denna artikel omfattar minst 1 % av de verksamhetsutövare som släpper ut eller tillhandahåller på marknaden eller exporterar relevanta produkter som innehåller eller har framställts med användning av relevanta råvaror som har producerats i länder eller delar därav som klassificerats som låg risk i enlighet med artikel 29.

11. De kvantifierade målen för de kontroller som ska utföras av behöriga myndigheter ska uppfyllas separat för var och en av de relevanta råvarorna. De kvantifierade målen ska beräknas på grundval av det totala antalet verksamhetsutövare som under det föregående året släppte ut eller tillhandahöll på marknaden eller exporterade relevanta produkter, och på grundval av kvantitet i tillämpliga fall. Verksamhetsutövare ska anses ha kontrollerats om den behöriga myndigheten har kontrollerat de uppgifter som avses i artikel 18.1 a och b.

12. Utan att det påverkar de förhandsplanerade kontrollerna enligt punkt 5 i denna artikel ska behöriga myndigheter utföra sådana kontroller som avses i punkt 1 i denna artikel om de erhåller eller får kännedom om relevant information, inklusive sådan som utgår från tredje parts väl underbyggda synpunkter enligt artikel 31, om att denna förordning eventuellt inte efterlevs.

13. Kontrollerna ska utföras utan förvarning till verksamhetsutövaren eller handlar, utom i de fall då verksamhetsutövaren eller handlar behöver underrättas för att kontrollerna ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt.

14. De behöriga myndigheterna ska bevara dokumentation om kontrollerna och särskilt ange deras art och resultat samt vilka åtgärder som vidtagits vid bristande efterlevnad. Dokumentation om alla kontroller ska sparas i minst tio år.

15. Register över kontroller som utförs enligt denna förordning och rapporter om deras resultat ska utgöra miljöinformation i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG⁽²²⁾ och göras tillgängliga på begäran.

Artikel 17

Relevanta produkter som kräver omedelbara åtgärder

1. Behöriga myndigheter ska fastställa om det finns situationer där relevanta produkter utgör en så stor risk för bristande efterlevnad av artikel 3 att det krävs omedelbara åtgärder av behöriga myndigheter innan dessa relevanta produkter släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller exporteras. Behöriga myndigheter ska registrera sådana situationer i det informationssystem som avses i artikel 33.

2. När behöriga myndigheter fastställer att situationer som avses i punkt 1 i denna artikel föreligger, inbegripet när en verksamhetsutövare lämnar in en förklaring om tillbörlig aktsamhet för de relevanta produkterna, ska det informationssystem som avses i artikel 33 identifiera den höga risken för bristande efterlevnad av artikel 3 och informera behöriga myndigheter, vilka

a) omedelbart ska vidta interimistiska åtgärder enligt artikel 23 för att tillfälligt stoppa utsläppandet eller tillhandahållandet av dessa relevanta produkter på marknaden, eller,

b) så snart det elektroniska gränssnitt som avses i artikel 28.1 införts, om det gäller relevanta produkter som förs in på eller ut ur marknaden, ska begära att tullmyndigheterna tillfälligt stoppar övergången till fri omsättning eller exporten av dessa relevanta produkter enligt artikel 26.7.

3. Det tillfälliga stopp som avses i punkt 2 i denna artikel ska upphöra inom tre arbetsdagar, eller inom 72 timmar i fråga om lättfordärliga relevanta produkter, räknat från den tidpunkt då den höga risken för bristande efterlevnad identifieras i det informationssystem som avses i artikel 33. Om de behöriga myndigheterna, på grundval av resultaten av de kontroller som utförts inom den perioden, konstaterar att de behöver mer tid för att fastställa om de berörda produkterna uppfyller kraven i artikel 3, ska de förlänga perioden för det tillfälliga stoppet med ytterligare tre arbetsdagar genom ytterligare interimistiska åtgärder enligt artikel 23 eller, när det gäller relevanta produkter som förs in på eller ut ur marknaden, genom att anmäla till tullmyndigheterna att det tillfälliga stoppet enligt artikel 26.7 behöver bibehållas.

⁽²²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG (EUT L 41, 14.2.2003, s. 26).

Artikel 18

Kontroller av verksamhetsutövare och handlare som inte är små och medelstora företag

1. Kontrollerna av verksamhetsutövare och handlare som inte är små och medelstora företag ska omfatta följande:
 - a) Granskning av deras system för tillbörlig aktsamhet, inklusive riskbedömning och riskreducerande förfaranden, och av sådana handlingar och register som styrker att systemet för tillbörlig aktsamhet fungerar väl.
 - b) Granskning av sådana handlingar och register som visar att en viss relevant produkt som verksamhetsutövare har släppt ut eller avser att släppa ut på marknaden eller avser att exportera eller att handlare som inte är små och medelstora företag har gjort tillgänglig eller avser att göra tillgänglig uppfyller kraven i denna förordning, inbegripet i förekommande fall genom riskreducerande åtgärder, samt granskning av relevanta förklaringar om tillbörlig aktsamhet.
2. Kontrollerna av verksamhetsutövare och handlare som inte är små och medelstora företag får även, om det är lämpligt, särskilt om de granskningar som avses i punkt 1 har gett upphov till frågor omfatta:
 - a) Granskning på plats av relevanta råvaror eller av relevanta produkter i syfte att kontrollera om de överensstämmer med de handlingar som använts för att visa tillbörlig aktsamhet.
 - b) Granskning av korrigerande åtgärder som vidtagits enligt artikel 24.
 - c) Sådana tekniska och vetenskapliga metoder som är lämpliga för att fastställa arten eller exakt var den relevanta råvaran eller relevanta produkten producerats, bland annat anatomisk eller kemisk analys eller DNA-analys.
 - d) Sådana tekniska och vetenskapliga metoder som är lämpliga för att avgöra om de relevanta produkterna är avskogningsfria, inbegripet jordobservationsdata från exempelvis Copernicusprogrammet och dess verktyg eller från andra offentligt eller privat tillgängliga relevanta källor.
 - e) Stickprovskontroller, inbegripet granskningar på fältet, vid behov även i tredjeländer, förutsatt att dessa tredjeländer ger sitt samtycke, genom samarbete med de administrativa myndigheterna i dessa tredjeländer.

Artikel 19

Kontroller av handlare som är små och medelstora företag

1. Kontrollerna av handlare som är små och medelstora företag ska omfatta granskning av handlingar och register som styrker att kraven i artikel 5.2, 5.3 och 5.4 uppfylls.
2. Kontrollerna av handlare som är små och medelstora företag får även vid behov, särskilt om de granskningar som avses i punkt 1 har gett upphov till frågor, omfatta stickprov, inbegripet granskningar på fältet.

Artikel 20

Kostnadsersättning för behöriga myndigheter

1. Medlemsstaterna får ge sina behöriga myndigheter rätt att från verksamhetsutövare eller handlare återkräva alla kostnader för sin verksamhet vid fall av bristande efterlevnad.
2. De kostnader som avses i punkt 1 får omfatta kostnader för att utföra provning, för lagring och avseende relevanta produkter som finns vara produkter som inte uppfyller kraven och som undergår korrigerande åtgärder innan dessa relevanta produkter övergår till fri omsättning eller släpps ut på marknaden eller exporteras.

Artikel 21

Samarbete och utbyte av information

1. För att säkerställa att denna förordning följs ska behöriga myndigheter samarbeta med varandra, tullmyndigheter från sin medlemsstat, behöriga myndigheter och tullmyndigheter i andra medlemsstater, kommissionen och vid behov med administrativa myndigheter i tredjeländer, inbegripet när det gäller att genomföra granskningar på fältet.
2. Behöriga myndigheter ska ingå administrativa överenskommelser med kommissionen om överföring av information om undersökningar och genomförande av undersökningar.

3. Behöriga myndigheter ska utbyta den information som krävs för verkställandet av denna förordning, bland annat genom det informationssystem som avses i artikel 33. Detta ska omfatta tillgång till och utbyte av information om verksamhetsutövare och handlare, däribland förklaringar om tillbörlig aktsamhet, och om de utförda kontrollernas art och resultat, med andra medlemsstaters behöriga myndigheter i syfte att underlätta verkställandet av denna förordning.

4. Behöriga myndigheter ska omedelbart underrätta behöriga myndigheter i andra medlemsstater och kommissionen om de upptäcker potentiellbristande efterlevnad av denna förordning och allvarliga brister som kan påverka mer än en medlemsstat. Behöriga myndigheter ska särskilt informera behöriga myndigheter i andra medlemsstater om de upptäcker en relevant produkt på marknaden som de anser vara en produkt som inte uppfyller kraven, så att produkten kan dras tillbaka eller återkallas från försäljning i alla medlemsstater.

5. På begäran av en behörig myndighet ska medlemsstaterna förse myndigheten med den information som krävs för att säkerställa att denna förordning efterlevs.

Artikel 22

Rapportering

1. Medlemsstaterna ska senast den 30 april varje år tillgängliggöra för allmänheten och kommissionen information om tillämpningen av denna förordning under det föregående kalenderåret. Den informationen ska omfatta följande:

- a) Kontrollplanerna och de riskkriterier som dessa planer är baserade på.
- b) Antalet kontroller och resultaten av de kontroller som utförts på verksamhetsutövare, handlare som inte är små och medelstora företag och andra handlare i förhållande till det totala antalet verksamhetsutövare, handlare som inte är små och medelstora företag och andra handlare, inbegripet de typer av bristande efterlevnad som identifierats.
- c) Kvantiteten av relevanta produkter som kontrollerats i förhållande till den totala kvantiteten; för relevanta produkter som släppts ut på marknaden eller exporterats samt produktionsländerna för relevanta produkter som förs in på eller ut ur marknaden ska kvantiteten uttryckas i kilogram nettovikt och, i tillämpliga fall, i den extra mängdenhet som anges i bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 mot den angivna koden i det harmoniserade systemet, eller i alla andra fall, ska kvantiteten uttryckas i nettovikt, eller i tillämpliga fall, nettovolym eller antal enheter. En extra mängdenhet är tillämplig när den definieras på ett konsekvent sätt för alla underrubriker i den kod i det harmoniserade systemet som anges i förklaringen om tillbörlig aktsamhet.
- d) I fall av bristande efterlevnad, de korrigerande åtgärder som vidtagits i enlighet med artikel 24 och de sanktioner som utdömts i enlighet med artikel 25.
- e) Procentandelen kontroller som utförts med förvarning i enlighet med artikel 16.13, vilka de behöriga myndigheterna ska motivera i sina kontrollrapporter.

2. Kommissionens avdelningar ska, senast den 30 oktober varje år, göra en unionsomfattande översikt tillgänglig för allmänheten över tillämpningen av denna förordning som grundar sig på medlemsstaternas information enligt punkt 1.

Artikel 23

Interimistiska åtgärder

Medlemsstaterna ska ge sina behöriga myndigheter möjlighet att omedelbart vidta interimistiska åtgärder, inbegripet beslag av de relevanta råvarorna eller relevanta produkterna eller tillfälligt stopp för deras utsläppande eller tillhandahållande på marknaden eller export, när potentiell underlåtelse att uppfylla kraven i denna förordning har upptäckts på grundval av något av följande:

- a) En undersökning av bevis eller annan relevant information, inbegripet information som utbyts enligt artikel 21 eller väl underbyggda synpunkter som lämnats in enligt artikel 31.
- b) De kontroller som avses i artiklarna 18 och 19.

- c) Fastställandet av risker av det informationssystem som avses i artikel 33.

Medlemsstaterna ska vid behov omedelbart informera kommissionen och behöriga myndigheter i andra medlemsstater om sådana åtgärder.

Artikel 24

Korrigerande åtgärder vid bristande efterlevnad

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 25 ska behöriga myndigheter, om de konstaterar att en verksamhetsutövare eller handlare inte har efterlevt denna förordning eller att en relevant produkt som släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller exporteras inte uppfyller kraven, utan dröjsmål kräva att verksamhetsutövaren eller handlaren inom en angiven och skäligen tidsperiod vidta lämpliga och proportionella korrigerande åtgärder för att åtgärda den bristande efterlevnaden.
2. Vid tillämpning av punkt 1 ska den korrigerande åtgärd som ska vidtas av verksamhetsutövaren eller handlaren i tillämpliga fall omfatta minst en av följande:
 - a) Åtgärder för att korrigera formell bristande efterlevnad, särskilt av kraven i kapitel 2.
 - b) Åtgärder för att förhindra att den relevanta produkten släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller exporteras.
 - c) Åtgärder för att omedelbart dra tillbaka eller återkalla den relevanta produkten.
 - d) Åtgärder för att donera den relevanta produkten till välgörenhetsändamål eller andra ändamål av allmänintresse eller, om det inte är möjligt, avyttra den i enlighet med unionsrätten om avfallshantering.
3. Oavsett vilka korrigerande åtgärder som vidtas i enlighet med punkt 2, ska verksamhetsutövaren eller handlaren avhjälpa eventuella brister i systemet för tillbörlig aktsamhet i syfte att förebygga risken för ytterligare bristande efterlevnad av denna förordning.
4. Om verksamhetsutövaren eller handlaren underlåter att vidta korrigerande åtgärder enligt punkt 2 inom den tidsperiod som den behöriga myndigheten har angett enligt punkt 1, eller om den bristande efterlevnad som avses i punkt 1 består, ska behöriga myndigheter efter den tidsperioden säkerställa tillämpningen av de föreskrivna korrigerande åtgärder som avses i punkt 2 med alla medel som står till buds enligt den berörda medlemsstatens rätt.

Artikel 25

Sanktioner

1. Utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/99/EG⁽²³⁾, ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner för verksamhetsutövares och handlares överträdelse av denna förordning och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla dessa regler och bestämmelser och utan dröjsmål eventuella ändringar som berör dem.
2. Sanktionerna enligt punkt 1 ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Dessa sanktioner ska innefatta:
 - a) Böter som står i proportion till miljöskadorna och värdet på de relevanta råvaror eller relevanta produkter som berörs, som beräknas på ett sätt som säkerställer att de ansvariga faktiskt förlorar den vinst som härrör från deras överträdelse och som vid upprepade överträdelse gradvis höjs. När det gäller juridiska personer ska det högsta beloppet för sådana böter vara minst 4 % av verksamhetsutövarens eller handlarens totala årsomsättning inom unionen under det räkenskapsår som föregår bötesbeslutet, beräknat i enlighet med den beräkning av företagets sammanlagda omsättning som fastställs i artikel 5.1 i rådets förordning (EG) nr 139/2004⁽²⁴⁾, och ska vid behov höjas så att det överskrider den potentiella ekonomiska fördel som uppnåtts.
 - b) Förverkande av verksamhetsutövarens och/eller handlarens relevanta produkter som berörs.
 - c) Förverkande av verksamhetsutövarens och/eller handlarens inkomster från en transaktion med de relevanta produkter som berörs.

⁽²³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/99/EG av den 19 november 2008 om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser (EUT L 328, 6.12.2008, s. 28).

⁽²⁴⁾ Rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer (EG:s koncentrationsförordning) (EUT L 24, 29.1.2004, s. 1).

- d) Tillfälligt uteslutande i högst tolv månader från offentliga upphandlingsförfaranden och från tillgång till offentlig finansiering, inklusive anbudsförfaranden, bidrag och koncessioner.
- e) Vid allvarliga eller upprepade överträdelse, tillfälligt förbud mot att släppa ut eller tillhandahålla på marknaden eller exportera de relevanta råvarorna och produkterna.
- f) Vid allvarliga eller upprepade överträdelse, förbud mot att tillämpa det förenklade förfarande för tillbörlig aktsamhet som avses i artikel 13.
3. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla slutgiltiga domar mot juridiska personer för överträdelse av denna förordning och de sanktioner som utdömts mot dem, inom 30 dagar från den dag då domen blir slutgiltig, med hänsyn till relevanta dataskyddsregler. Kommissionen ska på sin webbplats offentliggöra en förteckning över sådana domar, vilken ska innehålla följande:
- a) Namn på den juridiska personen.
- b) Datum för den slutgiltiga domen.
- c) En sammanfattning av den verksamhet på grund av vilken den juridiska personen befunnits överträda denna förordning.
- d) Den utdömda sanktionens art och, om sanktionen är finansiell, det finansiella beloppet.

KAPITEL 4

FÖRFARANDEN FÖR RELEVANTA PRODUKTER SOM FÖRS IN PÅ ELLER UT UR MARKNADEN

Artikel 26

Kontroller

1. De relevanta produkter som hänförs till tullförfarandet för övergång till fri omsättning eller export ska vara föremål för de kontroller och åtgärder som fastställs i detta kapitel. Tillämpningen av detta kapitel påverkar inte tillämpningen av andra bestämmelser i den här förordningen eller i andra unionsrättsakter om övergång till fri omsättning eller export av varor, i synnerhet inte artiklarna 46, 47, 134 och 267 i förordning (EU) nr 952/2013. Kapitel VII i förordning (EU) 2019/1020 ska emellertid inte gälla kontroller av relevanta produkter som förs in på marknaden och som omfattas av tillämpningen och verkställandet av den här förordningen.
2. Behöriga myndigheter ska ansvara för den övergripande efterlevnaden av denna förordning när det gäller relevanta produkter som förs in på eller ut ur marknaden. Behöriga myndigheter ska framför allt i enlighet med artikel 16 vara ansvariga för att fastställa vilka kontroller som ska utföras på grundval av en riskbaserad metod och för att genom de kontroller som avses i artikel 16 fastställa om en sådan relevant produkt uppfyller kraven i artikel 3. De behöriga myndigheterna ska fullgöra dessa skyldigheter i enlighet med de relevanta bestämmelserna i kapitel 3.
3. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 i denna artikel ska tullmyndigheterna utföra kontroller av de tulldeklarationer som inges för sådana relevanta produkter som förs in på eller ut ur marknaden i enlighet med artiklarna 46 och 48 i förordning (EU) nr 952/2013. Dessa kontroller ska främst baseras på riskanalys, i enlighet med artikel 46.2 i förordning (EU) nr 952/2013.
4. Referensnumret för förklaringen om tillbörlig aktsamhet ska göras tillgängligt för tullmyndigheterna före övergången till fri omsättning eller exporten av en relevant produkt som förs in på eller ut ur marknaden. För detta ändamål ska den person som inger tulldeklarationen för övergång till fri omsättning eller export av en relevant produkt göra det referensnummer för förklaringen om tillbörlig aktsamhet som tilldelats den relevanta produkten av det informations-system som avses i artikel 33 tillgängligt för tullmyndigheterna, utom när förklaringen om tillbörlig aktsamhet görs tillgänglig via det elektroniska gränssnitt som avses i artikel 28.2.
5. För att ta hänsyn till efterlevnaden av denna förordning vid beslut om att tillåta att en relevant produkt övergår till fri omsättning eller exporteras ska följande gälla:
- a) Innan det elektroniska gränssnitt som avses i artikel 28.1 har inrättats ska punkterna 6–9 i den här artikeln inte vara tillämpliga, och tullmyndigheterna ska utbyta information och samarbeta med behöriga myndigheter i enlighet med artikel 27 och vid behov beakta sådant informationsutbyte och sådant samarbete vid beslut om att tillåta att relevanta produkter övergår till fri omsättning eller exporteras.
- b) När det elektroniska gränssnitt som avses i artikel 28.1 har inrättats ska punkterna 6–9 i den här artikeln tillämpas, och anmälan och begäran enligt punkterna 6–9 i den här artikeln ska ske via det elektroniska gränssnittet.

6. När tullmyndigheterna utför kontroller av tulldeklarationer för övergång till fri omsättning eller export av en relevant produkt som förs in på eller ut ur marknaden ska de med hjälp av det elektroniska gränssnitt som avses i artikel 28.1 granska den status som behöriga myndigheter tilldelat den motsvarande förklaringen om tillbörlig aktsamhet i det informationssystem som avses i artikel 33.

7. När den status som avses i punkt 6 i denna artikel anger att det enligt artikel 17.2 har fastställts att den relevanta produkt som förs in på eller ut ur marknaden ska kontrolleras innan den släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller exporteras, ska tullmyndigheterna tillfälligt stoppa övergången till fri omsättning eller export av den relevanta produkten.

8. När alla andra krav och formaliteter enligt unionsrätten eller nationell rätt avseende övergång till fri omsättning eller export har uppfyllts, ska tullmyndigheterna tillåta att en relevant produkt som förs in på eller ut ur marknaden övergår till fri omsättning eller exporteras under förutsättning att någon av följande omständigheter råder:

- a) Den status som avses i punkt 6 i den här artikeln anger inte att det enligt artikel 17.2 har fastställts att en sådan relevant produkt ska kontrolleras innan den släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller exporteras.
 - b) Övergången till fri omsättning eller export har tillfälligt stoppats i enlighet med punkt 7 i den här artikeln, och de behöriga myndigheterna har inte begärt att det tillfälliga stoppet ska fortsätta att gälla i enlighet med artikel 17.3.
 - c) Övergången till fri omsättning eller export har tillfälligt stoppats i enlighet med punkt 7, och de behöriga myndigheterna har anmält till tullmyndigheterna att det tillfälliga stoppet för övergång till fri omsättning eller export av de relevanta produkterna kan upphävas.
9. När de behöriga myndigheterna konstaterar att en relevant produkt som förs in på eller ut ur marknaden inte uppfyller kraven i, ska de anmäla detta till tullmyndigheterna, och tullmyndigheterna ska inte tillåta övergång till fri omsättning eller export av den relevanta produkten.

10. Övergång till fri omsättning eller export ska inte anses vara ett bevis på efterlevnad av unionsrätten och särskilt inte av denna förordning.

Artikel 27

Samarbete och informationsutbyte mellan myndigheter

1. För att den riskbaserade metod som avses i artikel 16.5 ska kunna tillämpas på relevanta produkter som förs in på eller ut ur marknaden och för att säkerställa att kontrollerna är ändamålsenliga och utförs i enlighet med denna förordning ska kommissionen, behöriga myndigheter och tullmyndigheterna ha ett nära samarbete och utbyta information.

2. Tullmyndigheterna och de behöriga myndigheterna ska samarbeta enligt artikel 47.2 i förordning (EU) nr 952/2013 och utbyta sådan information som är nödvändig för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt denna förordning, även på elektronisk väg.

3. Tullmyndigheterna får i enlighet med artikel 12.1 i förordning (EU) nr 952/2013 meddela den behöriga myndigheten i den medlemsstat där verksamhetsutövaren, handlaren eller ombudet är etablerade sådan konfidentiell information som tullmyndigheterna erhållit vid utövandet av sin verksamhet eller som har lämnats till tullmyndigheterna på konfidentiell grund.

4. Om de behöriga myndigheterna har mottagit information i enlighet med den här artikeln får dessa behöriga myndigheter meddela informationen till behöriga myndigheter i andra medlemsstater i enlighet med artikel 21.3.

5. Riskrelaterad information ska utbytas enligt följande:

- a) Mellan tullmyndigheter enligt artikel 46.5 i förordning (EU) nr 952/2013.
- b) Mellan tullmyndigheter och kommissionen enligt artikel 47.2 i förordning (EU) nr 952/2013.
- c) Mellan tullmyndigheter och behöriga myndigheter, inbegripet behöriga myndigheter i andra medlemsstater, i enlighet med artikel 47.2 i förordning (EU) nr 952/2013.

Artikel 28

Elektroniskt gränssnitt

1. Kommissionen ska utveckla ett elektroniskt gränssnitt baserat på en enda kontaktpunkt för tullen i EU, inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2399 ⁽²⁵⁾ för att möjliggöra överföring av uppgifter, särskilt en sådan anmälan eller begäran som avses i artikel 26.6–26.9 i den här förordningen, mellan nationella tullsystem och det informationssystem som avses i artikel 33. Detta elektroniska gränssnitt ska ha inrättats senast den 30 juni 2028.
2. Kommissionen ska utveckla ett elektroniskt gränssnitt i enlighet med artikel 12 i förordning (EU) 2022/2399 så att
 - a) verksamhetsutövare och handlare kan fullgöra skyldigheten att lämna in förklaringen om tillbörlig aktsamhet för relevanta råvaror eller relevanta produkter enligt artikel 4 i denna förordning, genom att göra den tillgänglig via den nationella enda kontaktpunkt för tullen som avses i artikel 8 i förordning (EU) 2022/2399 och få återkoppling på dem från behöriga myndigheter, och
 - b) förklaringar om tillbörlig aktsamhet kan överföras till det informationssystem som avses i artikel 33.
3. Kommissionen ska anta genomförandeakter för att ange närmare genomförandebestämmelser för punkterna 1 och 2 i den här artikeln och i synnerhet fastställa vilka uppgifter som ska överföras enligt punkterna 1 och 2 i den här artikeln och i vilket format. I genomförandeakterna ska det också klargöras hur eventuella ändringar av den status som behöriga myndigheter tilldelat förklaringar om tillbörlig aktsamhet i det informationssystem som avses i artikel 33 omedelbart och automatiskt ska anmälas till de berörda tullmyndigheterna via det elektroniska gränssnitt som avses i punkt 1 i den här artikeln. I genomförandeakterna får också fastställas att vissa särskilda uppgifter som finns i förklaringar om tillbörlig aktsamhet och som är nödvändiga för tullmyndigheternas verksamhet, inklusive övervakning och bedrägeribekämpning, ska överföras och registreras i unionens och medlemsstaternas tullsystem. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 36.2.

KAPITEL 5

SYSTEM FÖR RIKTMÄRKNING AV LÄNDER OCH SAMARBETE MED TREDJELÄNDER

Artikel 29

Bedömning av länder

1. Genom denna förordning inrättas ett system med tre kategorier för bedömning av länder eller delar därav. I detta syfte ska medlemsstater och tredjeländer, eller delar därav, placeras i någon av följande riskkategorier:
 - a) *hög risk*: länder eller delar därav för vilka den bedömning som avses i punkt 3 leder till att det identifieras en hög risk för att det i sådana länder eller delar därav ska produceras relevanta råvaror för vilka de relevanta produkterna inte uppfyller kraven i artikel 3 a.
 - b) *låg risk*: länder eller delar därav för vilka den bedömning som avses i punkt 3 fastställer att det finns tillräckliga garantier för att fall av produktion av relevanta råvaror för vilka de relevanta produkterna inte uppfyller kraven i artikel 3 a är exceptionella i sådana länder eller delar därav.
 - c) *normal risk*: länder eller delar därav som inte tillhör antingen kategorin hög risk eller kategorin låg risk.
2. Den 29 juni 2023 ska alla länder tilldelas en normal risknivå. Kommissionen ska klassificera de länder eller delar därav som utgör en låg eller en hög risk i enlighet med punkt 1. Förteckningen över länder eller delar därav som innebär en låg eller hög risk ska offentliggöras genom genomförandeakter som ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 36.2, senast den 30 december 2024. Denna förteckning ska ses över, och vid behov uppdateras, så ofta som det är nödvändigt mot bakgrund av nya bevis.

⁽²⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2399 av den 23 november 2022 om inrättande av en miljö med en enda kontaktpunkt för tullen i EU och om ändring av förordning (EU) nr 952/2013 (EUT L 317, 9.12.2022, s. 1).

3. Klassificeringen av länder eller delar därav som låg risk eller hög risk enligt punkt 1 ska grunda sig på en objektiv och transparent bedömning från kommissionen, med beaktande av de senaste vetenskapliga rönen och internationellt erkända källor. Klassificeringen ska främst baseras på följande bedömningskriterier:

- a) I vilken utsträckning avskogning och skogsförstörelse äger rum.
 - b) I vilken utsträckning tillgången på jordbruksmark som används för relevanta råvaror ökar.
 - c) Produktionstrender för relevanta råvaror och relevanta produkter.
4. Vid den bedömning som avses i punkt 3 får även följande beaktas:
- a) Information som lämnats in av det berörda landet, berörda regionala myndigheter, verksamhetsutövare och icke-statliga organisationer, tredje parter, inbegripet urfolk, lokalsamhällen och organisationer i det civila samhället, vad gäller huruvida det nationellt fastställda bidraget i enlighet med UNFCCC på ett ändamålsenligt sätt omfattar utsläpp från och upptag inom jordbruk, skogsbruk och markanvändning.
 - b) Avtal och andra instrument mellan det berörda landet och unionen och/eller dess medlemsstater som avser avskogning och skogsförstörelse och som syftar till att relevanta råvaror och relevanta produkter lättare ska kunna uppfylla kraven i artikel 3 och dessa avtals och andra instruments faktiska genomförande.
 - c) Huruvida det berörda landet har nationell eller subnationell rätt, bland annat i enlighet med artikel 5 i Parisavtalet, och vidtar ändamålsenliga verkställandeåtgärder för att ta itu med avskogning och skogsförstörelse och för att undvika och bestraffa verksamhet som leder till avskogning och skogsförstörelse och i synnerhet huruvida det tillämpar tillräckligt hårda sanktioner för att beröva lagöverträdarna de fördelar som härrör från avskogning eller skogsförstörelse.
 - d) Huruvida det berörda landet gör relevanta uppgifter tillgängliga på ett transparent sätt. I tillämpliga fall, förekomst, efterlevnad eller ändamålsenligt verkställande av lagar som skyddar de mänskliga rättigheterna och rättigheterna för urfolk, lokalsamhällen och andra innehavare av hävdvunnen besittningsrätt.
 - e) Sanktioner som FN:s säkerhetsråd eller Europeiska unionens råd infört mot import och export av relevanta råvaror och relevanta produkter.

5. Kommissionen ska föra en särskild dialog med alla länder som kategoriseras, eller riskerar att kategoriseras, som högriskländer i syfte att sänka deras risknivå.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 5 ska kommissionen formellt anmäla sin avsikt att klassificera det landet eller del av det landet som en annan riskkategori och uppmana det att lämna all information som kan vara användbar i detta avseende. Kommissionen ska också underrätta de behöriga myndigheterna om en sådan avsikt.

Kommissionen ska inkludera följande information i anmälan:

- a) Skälet eller skälen till att kommissionen avser att ändra riskklassificeringen för landet eller delar därav.
- b) En inbjudan att skriftligen reagera på kommissionens avsikt att ändra riskklassificeringen för landet eller delar därav.
- c) Följderna av landets klassificering som hög- eller lågriskland.

7. Kommissionen ska ge de berörda länderna tillräckligt med tid att lämna ett svar på anmälan. När anmälan avser kommissionens avsikt att klassificera landet eller en del därav som en högre risk, får det berörda landet lämna information till kommissionen om åtgärder som det har vidtagit för att avhjälpa situationen., s

8. Kommissionen ska utan dröjsmål anmäla till det berörda landet och de behöriga myndigheterna om ett land eller delar därav läggs till i eller tas bort från den förteckning som avses i punkt 2.

Artikel 30

Samarbete med tredjeländer

1. Inom sina respektive behörighetsområden ska kommissionen på unionens vägnar, och intresserade medlemsstater, inom ramen för en samordnad strategi samarbeta med producentländer och delar därav som berörs av denna förordning, särskilt med dem som klassificerats som hög risk inom ramen för artikel 29, genom användning av befintliga och framtida partnerskap och andra relevanta samarbetsformer i syfte att gemensamt motverka de bakomliggande orsakerna till avskogning och skogsförstörelse. Kommissionen ska utarbeta en övergripande strategisk unionsram för ett sådant samarbete och överväga att mobilisera relevanta unionsinstrument. Dessa partnerskap och samarbetsformer ska inriktas på bevarande, återställande och hållbar användning av skogar, avskogning, skogsförstörelse och övergången till hållbara produktions-, konsumtions-, bearbetnings- och handelsmetoder. Partnerskapen och samarbetsformerna kan bestå av bland annat, strukturerade dialoger, administrativa överenskommelser, och befintliga avtal eller bestämmelser i dessa, samt gemensamma färdplaner som gör det möjligt att ställa om till en jordbruksproduktion som gör det lättare att uppfylla denna förordning, med särskild hänsyn till urfolkens, lokalsamhällenas och småbrukarnas behov och med säkerställande av att alla berörda aktörer deltar.

2. Partnerskapen och samarbetet ska göra det möjligt för alla intressenter, bland annat det civila samhället, urfolk, lokalsamhällen, kvinnor, den privata sektorn, inklusive mikroföretag och andra små och medelstora företag, och småbrukare, att delta fullt ut. Partnerskapen och samarbetet ska också stödja eller ge upphov till en inkluderande och deltagarbaserad dialog för nationella rättsliga och förvaltningsmässiga reformprocesser som syftar till att förbättra skogsförvaltningen och hantera de inhemska faktorer som bidrar till avskogning.

3. Partnerskapen och samarbetet ska främja utvecklingen av integrerad markanvändningsplanering, relevant lagstiftning i produktionsländerna, processer med flera berörda parter, skatteincitament eller kommersiella incitament och andra lämpliga verktyg för att förbättra bevarandet av skogar och biologisk mångfald, hållbar skogsförvaltning och återställande av skogar, bekämpa omvandlingen av skogar och sårbara ekosystem till annan markanvändning, maximera nyttan för landskapet, besittningsrätten, jordbrukets produktivitet och konkurrenskraft och insynen i leveranskedjorna, stärka rättigheterna för samhällen som är beroende av skogen, inklusive småbrukare, lokalsamhällen och urfolk, vars rättigheter anges i FN:s deklaration om urfolks rättigheter, samt säkerställa allmän tillgång till handlingar om skogsförvaltning och annan relevant information.

4. Inom sina respektive behörighetsområden ska kommissionen på unionens vägnar, eller medlemsstaterna, eller båda delarna, delta i internationella bilaterala och multilaterala diskussioner om politik och åtgärder för att stoppa avskogning och skogsförstörelse, inklusive i multilaterala forum såsom konventionen om biologisk mångfald, FAO, FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning, FN:s miljöforsamling, FN:s skogsforum, UNFCCC, WTO, G7 och G20. I diskussionerna ska kommissionen bland annat främja en övergång till hållbar jordbruksproduktion och skogsförvaltning, utveckling av transparenta och hållbara leveranskedjor samt fortsatta insatser för att identifiera och komma överens om stabila standarder och definitioner som säkerställer en hög skyddsnivå för skogar och andra naturliga ekosystem samt tillhörande mänskliga rättigheter.

5. Inom sina respektive behörighetsområden ska kommissionen, på unionens vägnar, och intresserade medlemsstater föra en dialog och samarbeta med andra större konsumentländer för att verka för antagandet av ambitiösa krav för att minimera dessa länders bidrag till avskogning och skogsförstörelse, och skapa lika villkor på global nivå.

KAPITEL 6

VÄL UNDERBYGGDA SYNPUNKTER

Artikel 31

Fysiska eller juridiska personers väl underbyggda synpunkter

1. Fysiska eller juridiska personer får lämna in väl underbyggda synpunkter till de behöriga myndigheterna när de anser att en eller flera verksamhetsutövare eller handlare inte efterlever i denna förordning.

2. De behöriga myndigheterna ska utan onödigt dröjsmål bedöma de väl underbyggda synpunkterna, inbegripet frågan om huruvida påståendena är väl underbyggda, på ett omsorgsfullt och objektivt sätt och vidta nödvändiga åtgärder, inbegripet utföra kontroller och utfrågningar av verksamhetsutövare och handlare, i syfte att upptäcka potentiell bristande efterlevnad av denna förordning samt vid behov vidta interimistiska åtgärder enligt artikel 23 för att förhindra att de relevanta produkter som är föremål för undersökning släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller exporteras.

3. Inom 30 dagar från mottagandet av väl underbyggda synpunkter, om inget annat anges i nationell rätt, ska den behöriga myndigheten informera de personer som avses i punkt 1, som lämnat in väl underbyggda synpunkter, om vilken uppföljning som gjorts av dessa synpunkter och ange skälen för detta.

4. Utan att det påverkar skyldigheterna enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937⁽²⁶⁾ ska medlemsstaterna föreskriva åtgärder för att skydda identiteten på de fysiska eller juridiska personer som lämnar in väl underbyggda synpunkter eller som utför utredningar i syfte att kontrollera en verksamhetsutövers eller handlares efterlevnad av denna förordning.

Artikel 32

Tillgång till rättslig prövning

1. Varje fysisk eller juridisk person som kan påvisa ett tillräckligt intresse i saken, vilket fastställs i enlighet med befintliga nationella system för rättsmedel, inbegripet de som har lämnat in väl underbyggda synpunkter enligt artikel 31, ska, om sådana personer uppfyller eventuella kriterier i nationell rätt, ha möjlighet att få de behöriga myndigheternas beslut, handlingar eller underlåtenhet att agera enligt denna förordning pröva i administrativ ordning eller av domstol.

2. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av bestämmelser i nationell rätt som reglerar tillgången till rättslig prövning och enligt vilka alla möjligheter till administrativ prövning ska vara uttömda innan en rättslig prövning kan komma i fråga.

KAPITEL 7

INFORMATIONSSYSTEM

Artikel 33

Informationssystem

1. Senast den 30 december 2024 ska kommissionen upprätta och därefter underhålla ett informationssystem, som ska innehålla de förklaringar om tillbörlig aktsamhet som görs tillgängliga enligt artikel 4.2.

2. Utan att det påverkar fullgörandet av de skyldigheter som fastställs i kapitlen 2 och 3 ska informationssystemet åtminstone tillhandahålla följande funktioner:

- a) Registrering av verksamhetsutövare och handlare och deras ombud i unionen. I registreringsprofilen för de verksamhetsutövare som placerar relevanta produkter under tullförfarandet övergång till fri omsättning eller export ska det registrerings- och identitetsnummer för ekonomiska aktörer (Eori-nummer) som fastställts enligt artikel 9 i förordning (EU) nr 952/2013 ingå.
- b) Registrering av förklaringar om tillbörlig aktsamhet samt meddelande av ett referensnummer för varje förklaring om tillbörlig aktsamhet till den berörda verksamhetsutövaren eller handlaren som lämnats in genom informationssystemet.
- c) Tillgängliggörande av referensnumret för befintliga förklaringar om tillbörlig aktsamhet enligt artikel 4.8 och 4.9.
- d) Där så är möjligt, konvertering av data från relevanta system för att identifiera geolokaliseringen.
- e) Registrering av resultat av kontroller av förklaringar om tillbörlig aktsamhet.
- f) Sammanlänkning med tullen via den enda kontaktpunkten för tullen i EU, enligt artikel 28, inbegripet för att möjliggöra en sådan anmälan eller begäran som avses i artikel 26.6–26.9.
- g) Tillhandahållande av relevant information till stöd för riskprofileringen för den kontrollplan som avses i artikel 16.5, inbegripet kontrollresultat, och riskprofileringen av verksamhetsutövare och handlare samt av relevanta råvaror och relevanta produkter i syfte att på grundval av elektronisk databehandlingsteknik identifiera verksamhetsutövare och handlare som ska kontrolleras enligt vad som avses i artikel 16.5 och relevanta produkter som ska kontrolleras av de behöriga myndigheterna.
- h) Underlättande av administrativt bistånd och samarbete mellan behöriga myndigheter och mellan behöriga myndigheter och kommissionen, för utbyte av information och data.

⁽²⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten (EUT L 305, 26.11.2019, s. 17).

i) Stöd till kommunikationen mellan behöriga myndigheter och verksamhetsutövare och handlare i syfte att genomföra denna förordning, inbegripet, när så är lämpligt, genom användning av digitala verktyg för försörjningshantering.

3. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa regler för informationssystemets funktion enligt denna artikel, inbegripet regler för skydd av personuppgifter och utbyte av data med andra it-system. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 36.2.

4. Kommissionen ska ge tullmyndigheter, behöriga myndigheter, verksamhetsutövare och handlare och i tillämpliga fall deras ombud tillgång till detta informationssystem i enlighet med deras respektive skyldigheter enligt denna förordning.

5. I linje med unionens öppna datapolitik ska kommissionen ge allmänheten tillgång till informationssystemets fullständiga anonymiserade dataset i ett öppet format som kan vara maskinläsbart och som säkerställer interoperabilitet, vidareutnyttjande och tillgänglighet.

KAPITEL 8

ÖVERSYN

Artikel 34

Översyn

1. Senast den 30 juni 2024 ska kommissionen lägga fram en konsekvensbedömning, vid behov åtföljd av ett lagstiftningsförslag om att utvidga denna förordnings tillämpningsområde till att omfatta annan träd- och buskmark. Bedömningen ska bland annat omfatta det brytdatum som avses i artikel 2, i syfte att minimera unionens bidrag till omvandling och förstörelse av naturliga ekosystem. Översynen ska omfatta en bedömning av de relevanta råvarornas inverkan på avskogning och skogsförstörelse.

2. Senast den 30 juni 2025 ska kommissionen lägga fram en konsekvensbedömning, vid behov åtföljd av ett lagstiftningsförslag om att utvidga denna förordnings tillämpningsområde till att omfatta andra naturliga ekosystem, inbegripet annan mark med stora kollager och med ett högt värde för den biologiska mångfalden, exempelvis gräsmarker, torvmarker och våtmarker. Bedömningen ska omfatta en potentiell ekosystemutvidgning, bland annat på grundval av det brytdatum som avses i artikel 2, i syfte att minimera unionens bidrag till omvandling och förstörelse av naturliga ekosystem. Översynen ska också behandla behovet och genomförbarheten av att utvidga denna förordnings tillämpningsområde till att omfatta ytterligare råvaror, inbegripet majs. Översynen ska omfatta en bedömning av de relevanta råvarornas inverkan på avskogning och skogsförstörelse, i enlighet med vetenskapliga belägg, och ta hänsyn till förändringar i konsumtionen.

3. Den konsekvensbedömning som avses i punkt 2 ska också omfatta en bedömning av huruvida det är lämpligt att ändra eller utvidga förteckningen över relevanta produkter i bilaga I för att säkerställa att de mest relevanta produkter som innehåller, har utfodrats med eller har producerats med användning av relevanta råvaror ingår i den förteckningen. Vid den bedömningen ska särskild uppmärksamhet ägnas åt det eventuella införandet av biobränslen (HS-nummer 3826 00) i bilaga I.

4. Vid den konsekvensbedömning som avses i punkt 2 ska man också utvärdera finansinstitutens roll när det gäller att förhindra finansiella flöden som direkt eller indirekt bidrar till avskogning och skogsförstörelse och bedöma om det finns behov av särskilda skyldigheter för finansinstitut i unionsrättsakter i detta avseende, med beaktande av relevant befintlig övergripande och sektorsspecifik lagstiftning.

5. Kommissionen får anta delegerade akter i enlighet med artikel 35 för att ändra bilaga I med avseende på relevanta KN-nummer för relevanta produkter som innehåller, har utfodrats eller har producerats med användning av relevanta råvaror.

6. Senast den 30 juni 2028 och minst vart femte år därefter ska kommissionen genomföra en allmän översyn av denna förordning och lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet, vid behov åtföljd av ett lagstiftningsförslag. Den första rapporten ska innehålla en utvärdering, på grundval av specifika studier, av följande:

a) Behovet av och genomförbarheten hos ytterligare handelsfrämjande verktyg – och framför allt för de minst utvecklade länder eller delar därav som i hög grad påverkas av denna förordning och länder som klassificerats som normal eller hög risk – för att bidra till att denna förordnings mål nås.

- b) Denna förordnings konsekvenser för jordbrukare, särskilt småbrukare, urfolk och lokalsamhällen, och det eventuella behovet av ytterligare stöd för att övergången till hållbara leveranskedjor ska kunna genomföras och för att småbrukarna ska kunna uppfylla kraven i denna förordning.
- c) Den ytterligare utvidgningen av definitionen av skogsförstörelse, på grundval av en djupgående analys och med beaktande av de framsteg som gjorts vid internationella diskussioner i frågan.
- d) Tröskelvärdet för den obligatoriska användningen av polygoner som avses i artikel 2.28 med beaktande av dess inverkan på bekämpningen av avskogning och skogsförstörelse.
- e) Förändringar i handelsmönstren för de relevanta råvaror och relevanta produkter som omfattas av denna förordning när dessa förändringar kan tyda på kringgående.
- f) En bedömning av om de kontroller som utförts har varit effektiva när det gäller att säkerställa att relevanta råvaror och relevanta produkter som tillhandahålls på marknaden eller exporteras uppfyller kraven i artikel 3.

KAPITEL 9

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 35

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 34.5 ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med den 29 juni 2023. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast sex månader före utgången av perioden på fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 34.5 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 34.5 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 36

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽²⁷⁾.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 11 i den förordningen.

⁽²⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

Artikel 37

Upphävande

1. Förordning (EU) nr 995/2010 ska upphöra att gälla från och med den 30 december 2024.
2. Förordning (EU) nr 995/2010 ska dock fortsätta att tillämpas till och med den 31 december 2027 på timmer och trävaror enligt definitionen i artikel 2 a i förordning (EU) nr 995/2010 som producerats före den 29 juni 2023 och släppts ut på marknaden från och med den 30 december 2024.
3. Genom undantag från artikel 1.2 i den här förordningen ska timmer och trävaror enligt definitionen i artikel 2 a i förordning (EU) nr 995/2010 som producerats före den 29 juni 2023 och släppts ut på marknaden från och med den 31 december 2027 uppfylla kraven i artikel 3 i den här förordningen.

Artikel 38

Ikraftträdande och tillämpningsdatum

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 3 i denna artikel ska artiklarna 3–13, 16–24, 26, 31 och 32 tillämpas från och med den 30 december 2024.
3. Utom i fråga om produkter som omfattas av bilagan till förordning (EU) nr 995/2010, för verksamhetsutövare som senast den 31 december 2020 var etablerade som mikroföretag eller små företag enligt artikel 3.1 eller 3.2 i direktiv 2013/34/EU, ska de artiklar som avses i punkt 2 i den här artikeln tillämpas från och med den 30 juni 2025.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 31 maj 2023.

På Europaparlamentets vägnar

R. METSOLA

Ordförande

På rådets vägnar

P. KULLGREN

Ordförande

BILAGA I

Relevanta råvaror och relevanta produkter som avses i artikel 1

I följande tabell förtecknas varor enligt klassificeringen i Kombinerade nomenklaturen i bilaga I till förordning (EEG) nr 2658/87 som avses i artikel 1 i den här förordningen.

Denna förordning ska inte vara tillämplig på varor som helt och hållet har framställts av material som har avslutat sin livscykel och annars skulle ha bortskaffats som avfall enligt definitionen i artikel 3.1 i direktiv 2008/98/EG, med undantag för biprodukter från en tillverkningsprocess om den processen omfattade material som inte var avfall enligt definitionen i artikel 3.1 i det direktivet.

Relevant råvara	Relevant produkt
Nötkreatur	0102 21, 0102 29 Levande nötkreatur ex 0201 Annat kött från nötkreatur, färskt eller kylt ex 0202 Kött från nötkreatur, fryst ex 0206 10 Ätbara slaktbiprodukter från nötkreatur, färska eller kyllda ex 0206 22 Ätbar lever från nötkreatur, fryst ex 0206 29 Ätbara slaktbiprodukter från nötkreatur (exklusive tunga och lever), frysta ex 1602 50 Kött, slaktbiprodukter eller blod, beredda eller konserverade på annat sätt, från nötkreatur och nötkreatur ex 4101 Oberedda hudar och skinn från nötkreatur (färska eller saltade, torkade, kalkade, picklade eller på annat sätt konserverade, men inte garvade, beredda till pergament eller vidare beredda), även avhårade eller spaltade ex 4104 Hudar och skinn från nötkreatur, garvade eller som crust, utan kvarsittande hår, även spaltade men inte vidare beredda ex 4107 Läder, vidare berett efter garvning eller grundfärgning och torkning, även berett till pergament, av nötkreatur, utan kvarsittande hår, även spaltat, annat än läder i post 4114
Kakao	1801 Kakaobönor, hela eller krossade, även rostade 1802 Kakaoskal och annat kakaoavfall 1803 Kakaomassa, även avfettad 1804 Kakaosmör (fett och olja) 1805 Kakaopulver utan tillsats av socker eller annat sötningsmedel 1806 Choklad och andra livsmedelsberedningar innehållande kakao
Kaffe	0901 Kaffe, även rostat eller befriat från koffein; skal och hinnor av kaffe; kaffesurrogat innehållande kaffe, oavsett mängden

Relevant råvara	Relevant produkt
Oljepalm	1207 10 Palmnötter och palmkärnor
	1511 Palmolja och fraktioner av denna olja, även raffinerade men inte kemiskt modifierade
	1513 21 Palmkärnolja och babassuolja samt fraktioner av dessa oljor, även raffinerade men inte kemiskt modifierade
	1513 29 Palmkärnolja och babassuolja samt fraktioner av dessa oljor, även raffinerade men inte kemiskt modifierade (exklusive rå olja)
	2306 60 Expeller och andra fasta rester från utvinning av fetter eller oljor av palmnötter eller palmkärnor, även malda eller i form av pelletar
	ex 2905 45 Glycerol, med en renhetsgrad av 95 % eller mer (räknat på torrsubstansen)
	2915 70 Palmitinsyra och stearinsyra samt salter och estrar av dessa syror
	2915 90 Mättade acykliska monokarboxylsyror samt deras anhydrider, halogenider, peroxider och peroxisyror; halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat av sådana föreningar (exklusive myrsyra, ättiksyra, mono-, di- och triklorättiksyra, propionsyra, butansyror, pentansyror, palmitinsyra och stearinsyra, salter och estrar av dessa syror, samt ättiksyraanhydrid)
	3823 11 Stearinsyra, teknisk
	3823 12 Oleinsyra, teknisk
Gummi	3823 19 Tekniska enbasiska fettsyror; sura oljor från raffinering (exklusive stearinsyra, oleinsyra och tallfettsyra)
	3823 70 Tekniska fettalkoholer
	4001 Naturgummi, balata, guttaperka, guayulegummi, chiclegummi och liknande naturgummiarter; i obearbetad form eller i form av plattor, duk eller remsor
	ex 4005 Ovulkat gummi med inblandning av tillsatsämnen, i obearbetad form eller i form av plattor, duk eller remsor
	ex 4006 Ovulkat gummi i andra former (t.ex. stänger, rör och strängar) samt varor (t.ex. ringar och rondeller)
	ex 4007 Tråd och rep av mjukgummi
	ex 4008 Plattor, duk, remsor, stänger och strängar (inbegripet profilerade stänger och strängar), av mjukgummi
	ex 4010 Drivremmar eller transportband av mjukgummi
	ex 4011 Nya däck, andra än massivdäck, av gummi
	ex 4012 Regummerade eller begagnade däck, andra än massivdäck, av gummi; massivdäck, slitbanor samt fälgband, av gummi

Relevant råvara	Relevant produkt
	ex 4013 Innerslangar av gummi ex 4015 Kläder och tillbehör till kläder (inbegripet handskar, halvhandskar och vantar), för alla ändamål, av mjukgummi ex 4016 Andra varor av mjukgummi, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans i kapitel 40 ex 4017 Hårdgummi (t.ex. ebonit) i alla former, inbegripet avfall och skrot; varor av hårdgummi
Soja	1201 Sojabönor, även sönderdelade 1208 10 Mjöl av sojabönor 1507 Sojabönlolja och fraktioner av denna olja, även raffinerade men inte kemiskt modifierade 2304 Expeller och andra fasta rester från utvinning av sojabönlolja, även malda eller i form av pelletar
Trä	4401 Brännved i form av stockar, kubbar, vedträn, kvistar, risknippen e.d., trä i form av flis eller spån, sågspån och annat träavfall, även agglomererat till vedträn, briketter, pelletar eller liknande former 4402 Träkol, inbegripet kol av nötter eller nötskal, även agglomererat 4403 Virke, obearbetat, barkat, befriat från splintved eller bilat eller grovt sågat på två eller fyra sidor 4404 Tunnbandsvidjor av trä; kluvna störar av lövträ; pålar och störar av lövträ, tillspetsade men inte sågade i längdriktningen; träkäppar, grovt tillformade men inte svarvade, böjda eller på annat sätt bearbetade, lämpliga för tillverkning av promenadkäppar, paraplyer, verktygsskaft e.d.; träspån av sådana slag som används för tillverkning av korgar, askar, siktar e.d. samt liknande spån 4405 Träull; trämjöl 4406 Järnvägs- och spårvägssliprar av trä 4407 Trä, sågat eller kluvet i längdriktningen eller skuret eller svarvat till skivor, även hyvlat, slipat eller längdskarvat, med en tjocklek av mer än 6 mm 4408 Skivor för fanering (inbegripet sådana som erhållits genom skärning av laminerat virke), skivor för plywood eller för liknande laminerat virke och annat virke, sågat i längdriktningen, skuret eller svarvat till skivor, även hyvlat, slipat, kantskarvat eller längdskarvat, med en tjocklek av högst 6 mm 4409 Virke (inbegripet icke sammansatt parkettstav), likformigt bearbetat utefter hela längden (spontat, falsat, fasat, försett med pärlstav, profilerat, bearbetat till rund form e.d.) på kanter, ändar eller sidor, även hyvlat, slipat eller längdskarvat 4410 Spånskivor, oriented strand board (OSB) och liknande skivor (t.ex. waferboard) av trä eller andra vedartade material, även agglomererade med harts eller andra organiska bindemedel 4411 Fiberskivor av trä eller andra vedartade material, även innehållande harts eller andra organiska bindemedel

Relevant råvara	Relevant produkt
	4412 Kryssfaner (plywood), fanerade skivor och liknande trälaminat trä
	4413 Förtätat trä i block, plattor, ribbor eller profilerade former
	4414 Träramar för målningar, fotografier, speglar e.d.
	4415 Packlådor, förpackningsaskar, häckar, tunnor och liknande förpackningar, av trä; kabeltrummor av trä; lastpallar, pallboxar och liknande anordningar, av trä;
	pallflänsar av trä
	(Ej sådant förpackningsmaterial som endast använts som stöd, skydd eller bärare för en annan vara som släppts ut på marknaden.)
	4416 Fat, tunnor, kar, baljor och andra tunnbinderiarbeten samt delar till sådana arbeten, av trä, inbegripet tunnstav
	4417 Verktyg och redskap, infattningar, handtag och skaft till verktyg eller redskap, borsträn samt borst- och kvastskaft, av trä; skoläster och skoblock, av trä
	4418 Byggnadssnickerier och timmermansarbeten, av trä, inbegripet cellplattor, sammansatta golvskivor samt vissa takspån ("shingles" och "shakes")
	4419 Bords- och köksartiklar av trä
	4420 Trä med inläggningar; skrin, askar, etuier och fodral för smycken, matsilver och liknande artiklar, av trä; statyetter och andra prydnadsföremål, av trä; rumsinventarier av trä, inte inbegripna i kapitel 94
	4421 Andra artiklar av trä
	Massa och papper i kapitel 47 och 48 i Kombinerade nomenklaturen, med undantag av bambubaserade produkter och återvinningsprodukter (avfall och förbrukade varor)
	49 Tryckta böcker, tidningar, bilder och andra produkter från den grafiska industrin, handskrifter, maskinskrivna texter samt ritningar, av papper
	ex 9401 Sittmöbler (andra än sådana som omfattas av nr 9402), även bäddbara, samt delar till sittmöbler, av trä
	9403 30, 9403 40, 9403 50, 9403 60 och 9403 91 Trämöbler, och delar därav
	9406 10 Monterade eller monteringsfärdiga byggnader av trä

9.6.2023

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 150/247

BILAGA II

Förklaring om tillbörlig aktsamhet

Information som ska ingå i förklaringen om tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 4.2:

1. Verksamhetsutövarens namn, adress, och i händelse av relevanta råvaror och relevanta produkter som förs in i eller ut från marknaden, registrerings- och identitetsnummer för ekonomiska aktörer (Eori-nummer) i enlighet med artikel 9 i förordning (EU) nr 952/2013.
2. Kod i det harmoniserade systemet, fritextbeskrivning, inklusive handelsnamn och, i tillämpliga fall, fullständigt vetenskapligt namn, samt kvantitet av den relevanta produkt som verksamhetsutövaren avser att släppa ut på marknaden eller exportera. För relevanta produkter som förs in eller ut ur marknaden ska kvantiteten uttryckas i kilogram nettovikt och, i tillämpliga fall, i den extra mängdenhet som anges i bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 mot den angivna koden i det harmoniserade systemet, eller i alla andra fall, ska kvantiteten uttryckas i nettovikt, eller i tillämpliga fall, nettovolym eller antal enheter. En extra mängdenhet är tillämplig när den definieras på ett konsekvent sätt för alla underrubriker i den kod i det harmoniserade systemet som anges i förklaringen om tillbörlig aktsamhet.
3. Produktionsland och geolokalisering för alla markområden där de relevanta råvarorna producerats. När det gäller relevanta produkter som innehåller eller har framställts med användning av nötkreatur, och när det gäller sådana relevanta produkter som har utfodrats med relevanta produkter, ska geolokaliseringen avse samtliga anläggningar där nötkreaturen har hållits. Om den relevanta produkten innehåller eller har framställts med användning av råvaror som har producerats på olika markområden ska geolokaliseringen för alla olika markområden ingå i enlighet med artikel 9.1 d.
4. För verksamhetsutövare som hänvisar till en befintlig förklaring om tillbörlig aktsamhet enligt artikel 4.8 och 4.9, referensnumret för en sådan förklaring.
5. Texten "Genom att lämna in denna förklaring om tillbörlig aktsamhet bekräftar verksamhetsutövaren att tillbörlig aktsamhet enligt förordning (EU) 2023/1115 har visats och att ingen eller endast en försumbar risk konstaterats för att de relevanta produkterna inte uppfyller de krav som anges i artikel 3 a eller 3 b i den förordningen."
6. Namnteckning i följande format:

"Undertecknat för:

Datum:

Namn och befattning: Underskrift:"

Statens offentliga utredningar 2023

Kronologisk förteckning

1. Skärpta straff för flerbaldig brottslighet. Ju.
2. En inre marknad för digitala tjänster – ansvarsfördelning mellan myndigheter. Fi.
3. Nya regler om nödlidande kreditavtal och inkassoverksamhet. Ju.
4. Posttjänst för hela slanten. Finansieringsmodeller för framtidens samhällsomfattande posttjänst. Fi.
5. Från delar till helhet. Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja. S.
6. En lag om tillägsskatt för företag i stora koncerner. Fi.
7. På egna ben. Utvecklad samverkan för individers etablering på arbetsmarknaden. A.
8. Arbetslivskriminalitet – arbetet i Sverige, en bedömning av omfattningen, lärdomar från Danmark och Finland. A.
9. Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans. Ökad likvärdighet, långsiktighet och kvalitet. S.
10. Tandvårdens stöd till våldsutsatta patienter. S.
11. Tillfälligt miljötillstånd för samhällsviktig verksamhet – för ökad försörjningsberedskap. KN.
12. Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende. Ju.
13. Patientöversikter inom EES och Sverige. S.
14. Organisera för hållbar utveckling. KN.
15. Förnybart i tanken. Ett styrmedelsförslag för en stärkt bioekonomi. LI.
16. Staten och betalningarna. Del 1 och 2. Fi.
17. En tydligare bestämmelse om hets mot folkgrupp. Ju.
18. Värdet av vinden. Kompensation, incitament och planering för en hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften. Del 1 och 2. KN.
19. Statlig forskningsfinansiering. Underlagsrapporter. U.
20. Förbud mot bottenstrålning i marina skyddade områden. LI.
21. Informationsförsörjning på skolområdet. Skolverkets ansvar. U.
22. Datalagring och åtkomst till elektronisk information. Ju.
23. Ett modernare socialförsäkringsskydd för gravida. S.
24. Etablering för fler – jämställda möjligheter till integration. A.
25. Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd. Ju.
26. Översyn av entreprenörsansvaret. A.
27. Kamerabevakning för ett bättre djurskydd. LI.
28. Samhället mot skolattacker. U.
29. Varje rörelse räknas – hur skapar vi ett samhälle som främjar fysisk aktivitet? S.
30. Ett trygghetssystem för alla. Nytt regelverk för sjukpenninggrundande inkomst. S.
31. Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar. U.
32. Biometri – för en effektivare brottsbekämpning. Ju.
33. Ett förbättrat resegarantisystem. Fi.
34. Bolag och brott – några åtgärder mot oseriösa företag. Ju.
35. Nya regler om hållbarhetsredovisning. Ju.
36. Genomförande av minimilöne-direktivet. A.

37. Förstärkt skydd för den personliga integriteten. Behovet av åtgärder mot oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldssingrepp samt omvändelseför-sök. Ju.
38. Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldssättning. Fi.
39. En inre marknad för digitala tjänster – kompletteringar och ändringar i svensk rätt. Fi.
40. Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barn-konventionen. S.
41. Förutsättningarna för en ny kollektiv-avtalad arbetslöshetsförsäkring. A.
42. Ett modernare regelverk för legalise-ringar, apostille och andra former av intyganden. UD.
43. En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter. Fi.
44. En översyn av regleringen om frihets-berövande påföljder för unga. Ju.
45. Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verk-samhet. Fi.
46. Jakt och fiske i renbetesland. LI.
47. En utvecklad arbetsgivardeklaration – åtgärder mot missbruk av välfärdssystemen. Fi.
48. Rätt förutsättningar för sjukskriv-ning. S.
49. Skyddet för EU:s finansiella intressen. Ändringar och kompletteringar i svensk rätt. Fi.
50. En modell för svensk försörjnings-beredskap. Fö.
51. Signalspaning i försvars-underrättelseverksamhet – frågor med anledning av Europadomstolens dom. Fö.
52. Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen. S.
53. En ändamålsenlig arbetsskadeförsäk-ring – för bättre ekonomisk trygghet, kunskap och rättssäkerhet. Volym 1 och 2. S.
54. Centraliseringen av administrativa tjänster till Statens servicecenter – en utvärdering. Fi.
55. Vem äger fastigheten. Ju.
56. Några smittskyddsfrågor inom social-tjänsten och socialförsäkringen. S.
57. Åtgärder för tryggare bostadsområden. Ju.
58. Kultursamhället – utvecklad sam-verkan mellan stat, region och kommun. Ku.
59. Ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation. U.
60. Utökade möjligheter att använda preventiva tvångsmedel 2. Ju.
61. En säker och tillgänglig statlig e-legitimation. Fi.
62. Vi kan bättre!
Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus. S.
63. Sveriges säkerhet i etern. Ku.
64. Ett förändrat regelverk för framtidens el- och gasnät. KN.
65. Bättre information om hyresbostäder. Kartläggning av andrahands-marknaden och ett förbättrat lägen-hetsregister. LI.
66. För barn och unga i samhällsvård. S.
67. Anonyma vittnen. Ju.
68. Som om vi aldrig funnits – exkludering och assimilering av tornedalingar, kväner och lantalaiset. Aivan ko meitä ei olis ollukhaan – eksklyteerinki ja assimileerinki tornionlaaksolaisista, kväänistä ja lantalaisista. *Slutbetänkande*. Som om vi aldrig funnits. Vår sanning och verklighet. Aivan ko meitä ei olis ollukhaan. Meän tottuus ja toelisuus. *Intervjuberättelser*. Som om vi aldrig funnits. Tolv tematiska forskarrapporter. Aivan ko meitä ei olis ollukhaan. Kakstoista temattista tutkintoraporttia. *Forskarrapporter*. Ku.
69. Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen. En ny huvud-regel. Ju.

70. Ordning och reda – förstärkt och tillförlitlig byggkontroll. LI.
71. Speciallivsmedel till barn inom öppen hälso- och sjukvård. S.
72. En enklare hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande. LI.
73. Genomförandet av vaccineringen mot sjukdomen covid-19 – en utvärdering. S.
74. Förenklade förutsättningar för ett hållbart vattenbruk. LI.
75. Stärkt konstitutionell beredskap. Ju.
76. Vidareanvändning av hälsodata för vård och klinisk forskning. S.
77. Behörig myndighet enligt EU:s avskogningsförordning. LI.

Statens offentliga utredningar 2023

Systematisk förteckning

Arbetsmarknadsdepartementet

- På egna ben.
 - Utvecklad samverkan för individers etablering på arbetsmarknaden. [7]
- Arbetslivskriminalitet – arbetet i Sverige, en bedömning av omfattningen, lärdomar från Danmark och Finland. [8]
- Etablering för fler – jämställda möjligheter till integration. [24]
- Översyn av entreprenörsansvaret. [26]
- Genomförande av minimilönedirektivet. [36]
- Förutsättningarna för en ny kollektivavtalad arbetslöshetsförsäkring. [41]

Finansdepartementet

- En inre marknad för digitala tjänster – ansvarsfördelning mellan myndigheter. [2]
- Posttjänst för hela slanten.
 - Finansieringsmodeller för framtidens samhällsomfattande posttjänst. [4]
- En lag om tilläggsskatt för företag i stora koncerner. [6]
- Staten och betalningarna. Del 1 och 2. [16]
- Ett förbättrat resegarantisystem. [33]
- Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldssättning. [38]
- En inre marknad för digitala tjänster - kompletteringar och ändringar i svensk rätt. [39]
- En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter. [43]
- Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet. [45]
- En utvecklad arbetsgivardeklaration – åtgärder mot missbruk av välfärdssystemen. [47].

Skyddet för EU:s finansiella intressen.

- Ändringar och kompletteringar i svensk rätt. [49]
- Centraliseringen av administrativa tjänster till Statens servicecenter – en utvärdering. [54]
- En säker och tillgänglig statlig e-legitimation. [61]

Försvarsdepartementet

- En modell för svensk försörjningsberedskap. [50]
- Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet – frågor med anledning av Europadomstolens dom. [51]

Justitiedepartementet

- Skärpta straff för flerfaldig brottslighet. [1]
- Nya regler om nödlidande kreditavtal och inkassoverksamhet. [3]
- Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende. [12]
- En tydligare bestämmelse om hets mot folkgrupp. [17]
- Datalagring och åtkomst till elektronisk information. [22]
- Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd. [25]
- Biometri – för en effektivare brottsbekämpning. [32]
- Bolag och brott – några åtgärder mot oseriösa företag. [34]
- Nya regler om hållbarhetsredovisning. [35]
- Förstärkt skydd för den personliga integriteten. Behovet av åtgärder mot oskuldskontroller, oskuldssintyg och oskuldssingrepp samt omvändelseförsök. [37]
- En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga. [44]

Vem äger fastigheten. [55]
Åtgärder för tryggare bostadsområden.
[57]
Utökade möjligheter att använda
preventiva tvångsmedel 2. [60]
Anonyma vittnen. [67]
Ökat informationsflöde till
brottsbekämpningen. En ny
huvudregel. [69]
Stärkt konstitutionell beredskap. [75]

Klimat- och näringslivsdepartementet

Tillfälligt miljötillstånd för
samhällsviktig verksamhet
– för ökad försörjningsberedskap. [11]
Organisera för hållbar utveckling. [14]
Värdet av vinden. Kompensation,
incitament och planering för
en hållbar fortsatt utbyggnad av
vindkraften. Del 1 och 2. [18]
Ett förändrat regelverk för framtidens
el- och gasnät. [64]

Kulturdepartementet

Kultursamhället – utvecklad samverkan
mellan stat, region och kommun. [58]
Sveriges säkerhet i etern. [63]
Som om vi aldrig funnits
– exkludering och assimilering av
tornedalingar, kväner och lantalaiset.
Aivan ko meitä ei olis ollukhaan
– eksklyteerinki ja assimileerinki
tornionlaaksolaisista, kväänistä ja
lantalaisista. *Slutbetänkande.*
Som om vi aldrig funnits.
Vår sanning och verklighet.
Aivan ko meitä ei olis ollukhaan.
Meän tottuus ja toelisuus.
Intervjuberättelser.
Som om vi aldrig funnits.
Tolv tematiska forskarrapporter.
Aivan ko meitä ei olis ollukhaan.
Kakstoista temattista tutkintoraporttia.
Forskarrapporter. [68]

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Förnybart i tanken. Ett styrmedelsförslag
för en stärkt bioekonomi. [15]

Förbud mot bottentrålning i marina
skyddade områden. [20]
Kamerabevakning för ett bättre
djurskydd. [27]
Jakt och fiske i renbetesland. [46]
Bättre information om hyresbostäder.
Kartläggning av andrahands-
marknaden och ett förbättrat lägen-
hetsregister. [65]
Ordning och reda – förstärkt och tillförlit-
lig byggkontroll. [70]
En enklare hantering av vattenfrågor vid
planläggning och byggande. [72]
Förenklade förutsättningar
för ett hållbart vattenbruk. [74]
Behörig myndighet enligt EU:s
avskogningsförordning. [77]

Socialdepartementet

Från delar till helhet. Tvångsvården
som en del av en sammanhållen och
personcentrerad vårdkedja. [5]
Ett statligt huvudmannaskap
för personlig assistans.
Ökad likvärdighet, långsiktighet
och kvalitet. [9]
Tandvårdens stöd till våldsutsatta
patienter. [10]
Patientöversikter inom EES och Sverige.
[13]
Ett modernare socialförsäkringsskydd för
gravida. [23]
Varje rörelse räknas – hur skapar vi ett
samhälle som främjar fysisk aktivitet?
[29]
Ett trygghetssystem för alla. Nytt
regelverk för sjukpenninggrundande
inkomst. [30]
Förbättrade möjligheter för barn att
utkräva sina rättigheter enligt barn-
konventionen. [40]
Rätt förutsättningar för sjukskrivning. [48]
Ett stärkt och samlat skydd
av välfärdssystemen. [52]
En ändamålsenlig arbetsskadeförsäkring
– för bättre ekonomisk trygghet,
kunskap och rättssäkerhet. Volym 1
och 2. [53]

Några smittskyddsfrågor inom social-
tjänsten och socialförsäkringen. [56]

Vi kan bättre!

Kunskapsbaserad narkotikapolitik med
liv och hälsa i fokus. [62]

För barn och unga i samhällsvård. [66]

Speciallivsmedel till barn inom öppen
hälso- och sjukvård. [71]

Genomförandet av vaccineringen mot
sjukdomen covid-19 – en utvärdering.
[73]

Vidareanvändning av hälsodata för vård
och klinisk forskning. [76]

Utbildningsdepartementet

Statlig forskningsfinansiering.
Underlagsrapporter. [19]

Informationsförsörjning på skolområdet.
Skolverkets ansvar. [21]

Samhället mot skolattacker. [28]

Framtidens yrkeshögskola
– stabil, effektiv och hållbar. [31]

Ny myndighetsstruktur för finansiering av
forskning och innovation. [59]

Utrikesdepartementet

Ett modernare regelverk för legaliseringar,
apostille och andra former av intyganden. [42]